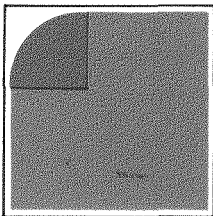

יוסף גלרון-גולדשלגר

ישעיהו אברך

ביבליוגרפיה

יוסף גלרון-גולדשילגר

ישעיהו אברך

ביבליוגרפיה

הוצאת עם עובד

Joseph Galron-Goldschläger
Yesha'ayahu Avrech
Bibliography

העטיפה: חנון פיין

©

הוצאת ספרים עם עובד בע"מ תל-אביב
נסדר במסדרת יעל קפלן ירושלים
נדפס בתשמ"ט בדפוס הוברמן תל אביב
Am Oved Publishers Ltd Tel Aviv 1988
Printed in Israel ISBN 965-13-0585-1

התוכן

- הקדמה מאת יצחק נבון 7 • הקדמה מאת יוסף גלרון 9
ספרים 11 • תרגומים 11 • תרגום שלא נדפס עדיין 12
עריכה 12 • מתוך עתונים וכתבי־עת 13
על ישעיהו אברך 82 • מפתח 91

הקדמה

מאת סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
מר יצחק נבון

כיון שיצאתי מירושלים, פגע בי אותו זקן, שומר על הבירה ואמר לי: לאן אתה הולך? אמרתי לו: לתל-אביב. אמר לי: והלא הסכמנו בינינו, ותיקים שבירושלים, שאין אחד מאתנו יורד מירושלים אלא לצורך גדול, אם לתיקונו של עולם ואם להקביל פניהם של יוצאי גלויות. אמרתי לו: הולך אני לחלוק כבוד לאיש-חמודות שאני אוהבו וישעיהו שמו, אביהם של יואב ויותם. אמר לי: ומפני מה אתה אוהבו? אמרתי לו: שפיו ולבו שוים, ואנך יש בידו, אנך צדק שאינו נושא פנים וקולע אל חוט השערה של המשפט ולא יחטיא, והוא מורה דרכנו. אמר לי: וכלום שמו נאה לו? אמרתי לו: מה ישעיהו מייסר ומנחם, אף הוא כך. הוא מיסר בני ישראל שנאמר "הוי גוי חוטא. עם כבד עוון, זרע מרעים, בנים משחיתים". ופעמים שהוא נוטלם בזרועו, ומפייסם בדברים כעין "נחמו נחמו עמי". ולא זו בלבד אלא שנושא הוא בליבו יגון שוועתם של כל השרופים וההרוגים לשם ייחוד קדושת שמו הגדול, ואותה שעה נושא הודיה לאל על שהוציאנו מעבדות לחרות, משעבוד לגאולה ומאפילה לאור גדול. והריהו סניגורו וקטיגורו של עם ישראל וגם של המקום, כביכול. ראה אותו זקן שממהר אני לילך, תפס בידי ושאלני: ומה המלאכה בידו של אותו אדם? אמרתי לו: סופר הוא בישראל, טובל עטו בידו ועושה פומבי לרעיונותיו, ומשען נאמן לסופרי ישראל. כיון ששמע כך, נצטער אותו זקן ואמר: מכאן שפרנסתו בצער, כלום יש קוראים לדבריו? אמרתי לו: ראיתי בני עליה והמה מועטים אך כיוון שאדם קורא דבריו, אינו יכול להפסיק קריאתו, לא זו בלבד, אלא שאותם מלים ומשפטים חודרים אל ליבו ואל מוחו ואינם מרפים ממנו עד שעושים עליו פעולתם, והוא מפרסמם לחבריו. אמר לי: וכל כך למה? אמרתי לו: כיוון שרואים כמה כבוד יש לו ללשון, וכמה זהיר הוא בכבודם של כל תג וכל מלה – מתמלאים אף הם כבוד ללשון. מלה שהיתה מוטלת כאבן שאין לה הופכין, בא זה והופכה ונותן בה רוח-חיים, ומלים שהיו שוכנות זו בכאן וזו בכאן, הוא נוטלן ומחברן ונעשים הדברים שמחים כנתינתם מסיני, שהוא עבד ללשון והוא מושל בה. ובכל יום יורד הוא לבית הגנזים שלה נוטל מלוא חופנים פנינים ועושה מהן רדידים-רדידים, ואין לו יום בלי חידוש. ואין לו שורה בלי חדוה של בריאה, ועל הכל שרויה רוח של חכמה ובינה מקדמונינו ועד ימינו. אמר לי: ועל מה כתיבתו? אמרתי לו: על עם ישראל. שנתבעים לעגל ונותנים, ונתבעים למשכן ונותנים, ויורד העם עמהם אל עפר להעלותם אל הכוכבים. אמר לי: ולמה אין מפרסמים ברבים גודל רוחו וכתבתו? אמרתי לו: על עם ישראל. שנתבעים לעגל ונותנים. ונתבעים

למשכן ונותנים, ויורד הוא עמהם אל עפר להעלותם אל הכוכבים. אמר לי:
ולמה אין מפרסמים ברבים גודל רוחו וכתובתו? אמרתי לו: פרס יש לו לעם
ישראל, מעין חמדה גנוזה. ונותנים אותו למי שיקיר הוא בעיניהם, אף הוא
נתנו לו פרס זה. אמר לי: תאמר עניו הוא, כיצד מטילים עליו פרס זה?
אמרתי לו: שמתוך שנענה ונוטל את פרס ישראל, נותן הוא פרס לישראל.
אף אני הולך לומר לו דברי ברכה. אמר לי: כלום תאמר שבחו בפניו? אמרתי
לו: אף אני נתיסרתי בדבר, עד שפגשתי בך ומקצת דברים שביקשתי לומר
לו, אומר אני לך, והוא שומעם.

עכשיו משהגעתי לכאן, הריני מאחל לאחננו ולמורנו האהוב, תלמידו של
אבי המדינה בן-גוריון, שיהא מעיין יצירתו מפכה והולך, ויזכה לבריות גופא
ולנהורא מעליא, ויזכה אותנו שנים ארוכות מפרי עטו המבורך מן השמים:
הוא וזוגתו עמו, אמן.

הקדמה

"יש דמיון ושוני בין ישעיהו אברך לבין הפובליציסטיקה של נתן אלתרמן... עם ייחודו הבדוק של כל אחד מהם, הרי שניהם, יחד עם שלמה גרודזנסקי, היוו את השלישייה היושבת ראשונה במלכות הפובליציסטיקה העברית...".

כך נאמר על ישעיהו אברך ז"ל שביבליוגרפיה זו מוקדשת לו. ביבליוגרפיה זו הותקנה ביוזמתה של גב' פולה אברך ובסיועה המלא: היא זו שליוותה את רשימותיו ומאמריו של חתן פרס ישראל למסאות ופובליציסטיקה, החל מרגע כתיבתן, היתה הראשונה שזכתה לקראן, ולאחר פירסומן – תייקה וסדרה אותן בצורה יוצאת מן הכלל.

הביבליוגרפיה נחלקת לשלושה מדורים עיקריים: המדור הראשון (ערכים מס' 1 ועד 12) כולל ספריו, ספרים וכתבי עת שערך או השתתף בעריכתם. המדור השני (ערכים מס' 20 ועד 538) כולל את רשימותיו ומאמריו שפורסמו על במות שונות. הדברים נרשמו לפי סדר זמנם של הפרסומים. המדור השלישי של הביבליוגרפיה (ערכים מס' 539 והלאה) כולל ראיונות, הערכות וידיעות על פעולותיו וכן ביקורות על ספריו של ישעיהו אברך. בסיום הביבליוגרפיה מופיע מפתח כללי המפנה את המשתמש לערך המבוקש. המפתח כולל נושאים ואישים בסדר אלפביתי אחד.

לסיום, כבוד ועונג הוא לי להודות לכל אלה שסייעו בידי בחיבור רשימה זו. ראשית רצוני להודות לגב' פולה אברך, שסייעה לי לאורך כל הדרך והעמידה לרשותי את ארכיונה ממנו שאבתי הרבה מהמידע לחיבור רשימה זו. רצוני להודות למערכת עתון 'דבר' שאפשרה לי לנבור בארכיונה ולמצא את מירב הערכים. תודה לידידי רפי ויזר שהעביר לי קטעי מידע להשלמת עבודה זו.

יוסף גלרון-גולדשלגר

תל-אביב – תמוז תשמ"ח

ספרים

- 01 **מערכת סיני** – מבצע "קדש". [צה"ל]: הוצאת מטכ"ל, קצין חינוך ראשי, ענף הסברה, שבט תשל"ז, ינואר 1957.
36 ע' + מפת זירת מערכת סיני בכיס בכריכה האחורית.
לא חתום.
"ראשי פרקים להסברה".
- 02 **יום העצמאות תשל"ז**. – [צה"ל]: הוצאת מטכ"ל, קצין חינוך ראשי, ענף הסברה, אייר תשל"ז, מאי 1957.
23 ע'.
לא חתום.
"ראשי פרקים להסברה".
חוברת הסברה ובה הישגי המדינה בתשע שנות עצמאותה.
- 03 **פרקי יותם** / [במבואי הפרקים – דב סדן]. – תל-אביב: עם עובד, תשל"ו, 1976.
421 ע'.
כולל 68 מאמרים ומסות המחולקים לארבעה שערים:
שער ראשון: קולות מן הדממה; במרי הנושא הגרמני.
שער שני: הלהב והניצב; כנף-בגדנו הבווערת.
שער שלישי: בין מלכות למלכות; חכמת ישראל 1970.
שער רביעי: פרקי דרך.

תרגומים

- 04 **פיגירדו, גילרמה**
השועל והענבים: מחזה בשלוש מערכות / עברית: ירמיהו עילם [הוא ישעיהו אברך]. – [תל-אביב]: איגוד בימות החובבים, [תשכ"ו-?].
74 ע'.
בהכפלה.
- 05 **טורקוב-גרודברג, יצחק**
שלום אש – **רוח-סער בספרות אידיש** / יצחק טורקוב-גרודברג; עברית: ישעיהו אברך. – תל-אביב: עקד, 1970.
68 ע'.
מבוסס על ספרו של י' טורקוב-גרודברג: "שלום אשס דרך אין דער יידישער אייביקייט": מאנאגראפיע / [פון] יצחק טורקוב-גרודברג. – בת"ים: "בית שלום אש", תשכ"ח, 1967.
190 ע'.

- 06 פיגירדו, גילרמה
השוועל והענבים : מחזה בשלוש מערכות / תירגם ישעיהו אברך.
 תל-אביב : עם עובד, תשמ"ב 1982.
 65, [2] ע'.
 בעמ' [67]: הפטרה <על המחבר> מאת המתרגם.

תרגום שלא נדפס עדיין

- 07 שניאור, זלמן
הקיסר והרבי : 11 תמונות ופרולוג / מאת זלמן שניאור ; עברית: ישעיהו אברך.
 115 דפים במכונת כתיבה.
 נמסר לתיאטרון הלאומי 'הבימה'.

עריכה

- 08 **טורים** : מחזית קרית. – מס' [1] (ו' באייר תש"ח, 15 במאי 1948) – מס' 79 (כ"ג באב תש"ח, 28 באוגוסט 1948).
 יומן חטיבת קרית – יצא לאור על-ידי לשכת התרבות / קרית.
 ישעיהו אברך ערך את היומן וכתב את מאמרי המערכת "טור הטורים".
- 09 **זלמן שזר – דיוקנו של נשיא** / [כתבו: דוד זכאי, חנוך ברטוב, ישעיהו אברך ; ערך: ישעיהו אברך]. – תל-אביב : עם עובד, 1973.
 222 ע'.
- הפרק המסכם בספר, "לעת סיום וחתימה" (ע' 213-222), נכתב על-ידי ישעיהו אברך. חלקים מפרק זה נדפסו ב'מעריב', גל' ראש-השנה תשל"ב.
- 10 **אלתרמן, נתן**
מגש הכסף : מבחר שירים / מערכת האנתולוגיה: ישעיהו אברך, מנחם דורמן ; ליקטה: רנה קלינוב. – [תל-אביב] : משרד הבטחון, ההוצאה לאור, תשל"ד 1974.
 368 ע'.
- הקובץ כולל שירים שונים מתוך 'כוכבים בחוץ', 'שמחת עניים', 'שירי מכות מצרים', 'עיר היונה', 'שיר עשרה אחים', 'חגיגת קיץ', 'רגעים', 'הטור השביעי' והחוט המשולש'.
- 11 **אילן, צבי**
חן המקום : סיפוריהם של אתרי טיול בישראל / עריכה: ישעיהו אברך. – תל-אביב : תרבות וחינוך, 1967.
 344 ע'.

מתוך עתונים וכתבי-עת

- 20 **בקצב הדור :** ("סערה" של ובר). **השומר הצעיר**, שנה שביעית, גל' 2 ("ג שבט תרצ"ח, 15 בינואר 1938), ע' 13. שיר.
- 21 **חזונו של ספורטאי. אמר**, מוצ"ש ד' באדר א' תרצ"ח, 5 בפברואר 1938, ע' 2 **וכן דבר**, ה' באדר א' תרצ"ח, 6 בפברואר 1938, ע' 4] (במוסף 'ספורט לעם', גל' 16) שיר. **חתום :** אברכי.
- 22 **עם עולי גאולים. אמר**, מוצ"ש ג' בכסלו תרצ"ט, 26 בנובמבר 1938, ע' 2 **וכן דבר**, ד' בכסלו תרצ"ט, 27 בנובמבר 1938, ע' 6] (במוסף 'ספורט לעם', גל' 56). **עם עולי גרמניה בימי "לילה-הבדולח"**.
- 23 **משכו ידכם משפות נכר! אמר**, מוצ"ש כ"ד בכסלו תרצ"ט, 17 בדצמבר 1938, ע' 2 **וכן דבר**, כ"ה בכסלו תרצ"ט, 18 בדצמבר 1938, ע' 5] (במוסף 'ספורט לעם', גל' 59) **קריאה נגד עלון ספורט היוצא לאור בארץ בשפה הגרמנית.**
- 24 **קוממיות. אמר**, מוצ"ש י"ג באדר תרצ"ט, 4 במארס 1939, ע' 2 **וכן דבר**, י"ד באדר תרצ"ט, 5 במארס 1939, ע' 6] (במדור 'ספורט לעם', גל' 70). **לא חתום.** **מאמר מערכת בגנות מדיניות "הספר הלבן" של ממשלת בריטניה.**
- 25 **מאשריך מתעים... אמר**, מוצ"ש כ"ז באדר תרצ"ט, 18 במארס 1939, ע' 2] **וכן דבר**, כ"ח באדר תרצ"ט, 19 במארס 1939, ע' 6] (במדור 'ספורט לעם', גל' 72). **חתום :** י.א. **על עתונות הספורט בארץ-ישראל.**
- 26 **בהמוט ארץ. אמר**, מוצ"ש כ"ז באדר תרצ"ט, 18 במארס 1939, ע' 2] **וכן דבר**, כ"ח באדר תרצ"ט, 19 במארס 1939, ע' 6] (במוסף 'ספורט לעם', גל' 72). **חתום :** ה.פ.

- מכתב מצ'כוסלובקיה (נכתב במערכת 'דבר' בתל-אביב).
 על הספורט בצ'כוסלובקיה ובעיקר היהודי עם כניסת הגרמנים לארץ זו.
- 27 **על ההצגה ההמונית** : בכינוס פלוגות "הפועל". **אמר**, מוצ"ש ג' באייר תרצ"ט, 22 באפריל 1939, ע' [2] **וכן דבר**, ד' באייר תרצ"ט, 23 באפריל 1939, ע' 6 (במוסף 'ספורט לעם', גל' 77).
 על כינוס של אגודת הספורט 'הפועל'.
- 28 **בנתיב ההעפלה והאבדון** : גורלם של 4 אלפיניסטים. **אמר**, כ"ג באייר תרצ"ט, 12 במאי 1939, ע' [2] **וכן דבר**, כ"ה באייר תרצ"ט, 14 במאי 1939, ע' 8 (במוסף 'ספורט לעם', גל' 80).
 מרוסית: י.א.
 על אלפיניסטים סובייטים שטפסו בהרי קוקז ולא זכו לחזור.
- 29 **בשולי מפעל צנוע**. **אמר**, כ"ג באייר תרצ"ט, 12 במאי 1939, ע' [2] **וכן דבר**, כ"ה באייר תרצ"ט, 14 במאי 1939, ע' 8 (במוסף 'ספורט לעם', גל' 80).
 חתום: אורח.
 על פעילותה של אגודת הספורט "הפועל".
- 30 **בשער**. **אמר**, מוצ"ש י"ח באלול תרצ"ט, 2 בספטמבר 1939, ע' [2] **וכן דבר**, י"ט באלול תרצ"ט, 3 בספטמבר 1939, ע' 6 (במוסף 'ספורט לעם', גל' 95).
 על החלטתם של ששה שחקני כדור-רגל להישאר באוסטרליה ולא לחזור לארץ.
- 31 **עם קריאה**. **דבר**, כ"א בכסלו ת"ש, 3 בדצמבר 1939, ע' 4 (ב'ספורט לעם', גל' 107)
 בעקבות קריאה בבילטין של מרכז 'מכבי'.
- 32 **נשף ברמת-יגן** : על הצגות המחול והתנועה. **דבר**, כ"א באדר ב' ת"ש, 31 במארס 1940, ע' 4 (ב'ספורט לעם', גל' 125)
 על תרגילי ההתעמלות בכנס "הפועל".
- 33 **רשמי-צופה** : נשף "הפועל" ת"א, בליל שבת. **דבר** (מהד' צהריים), כ"ג בשבט תש"ב, 10 בפברואר 1942, ע' 2 (ב'ספורט לעם', גל' 219)
 על מופע של התאגדות "הפועל" בתל-אביב.
- א33 **רפורטג'ה ותעמולה**. **דבר**, ל' באב תש"ג, 21 באוגוסט 1943, ע' 2.
 חתום: י. בן-אמוץ.
 הסתייגות מכתבות עתונאיות על חיי הצבא כפי שפורסמו בעתונות העברית.

- 34 **מכתב התנצלות אל אזרח נאור. דבר, ו' בטבת תש"ה, 22 בדצמבר 1944, ע' 4.**
 חתום: י. בן-אמוץ.
 "מכתב התנצלות" לאזרח שלא עזב את משמרתו בעיר הגדולה ולא הלך ללבוש מדים ולהשכיר עצמו ל"מולך המלחמה".
- 35 **מכתב אל מיניסטר. דבר, ה' בסיון תש"ו, 20 ביוני 1946, ע' 2.**
 "לניוסקה – אשר איננה עוד".
 מכתב אל שר המושבות הבריטי, ארנסט בוויין, על שארית הפליטה באירופה המנסה להגיע ארצה.
- 36 * * * (שיר) על-פי הזמר הרוסי העממי 'קטיה'. **במעלה, כרך ו"ח, גל' 13 (413)**
 (ב' בתמוז תש"ח, 9 ביולי 1948), ע' 262.
- 37 **יום קיבוץ גלויות: (מתוך דברים). עתון המגן, כ"ה בשבט תש"ט, 24 בפברואר 1949, ע' 3.**
 על קיבוץ גלויות בימים שלאחר מלחמת הקוממיות.
- 38 **שדה האמנות אינו הפקר: משאל אמנים ועסקני תרבות. דבר השבוע, גל' 47 (178)** (ו' בכסלו תש"י, 1 בדצמבר 1949), ע' 16.
 משאל בעריכת י' לבנון.
 בהשתתפות: אברהם לוינסון, משה הלוי, גרטרוד קראוס, נ' נסימוב, חיים פרידמן, אשר ברש וישעיהו אברך.
- 39 **מסע-חטף אל מרחקי נכר: וינה – צומת הפגישה של המחנות היריבים. דבר, כ"א באב תש"י, 4 באוגוסט 1950, ע' 4.**
 נחתם: זמרינג, 16.7.1950.
 רשמי ביקור באוסטריה.
- 40 **מאותות החורבן של הנפש היהודית: מסע חטף אל מרחבי נכר. דבר, כ"ד באב תש"י, 7 באוגוסט 1950, ע' 2.**
 המשך המאמר מיום כ"א באב תש"י (4.8.1950).
 שני חלקי הרשימה חזרו ונדפסו ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 395–403 בשם: במרחקי נכר.
- 41 **לביית-החולים ביילינסון. דבר, כ"ג בשבט תש"א, 30 בינואר 1951, ע' 2.**
 דברי תודה והודיה לביית-החולים ביילינסון.
- 42 **חפיסה של מחטים. דבר, ו' באדר ב' תש"א, 14 במארס 1951, ע' 2; ז' באדר ב' תש"א, 15 במארס 1951, ע' 2.**
 על המנגנון הממשלתי.

- 43 **ארץ עינות. דבר, ה' באייר תשי"ב, 30 באפריל 1952, ע' 2.**
 על מדינת-ישראל עם יום העצמאות הרביעי.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 414-421.
- 44 **לבנים : מתוך יומן. דבר, י"ג באייר תשי"ב, 8 במאי 1952, ע' 2.**
 על דוד רמז.
- 45 **במפחה או במגדל השן. הפועל הצעיר, שנה מ"ו, גל' 7 (כ"ג בחשוון תשי"ג, 11 בנובמבר 1952), ע' 8-9; גל' 8 (ל' בחשוון תשי"ג, 18 בנובמבר 1952), ע' 11-12; גל' 9 (ז' בכסלו תשי"ג, 25 בנובמבר 1952), ע' 8-9.**
 על מערכת החינוך.
- 46 **"הצדק הסוציאליסטי מנצח" : (אל בית "על המשמר"). דבר, כ"ה בניסן תשי"ג, 10 באפריל 1953, ע' 2.**
 חתום: י. ברחיים.
 רשימה עם זיכוי הרופאים בברית-המועצות.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 21-28.
- 47 **חרושת החזיונות. דבר, ל' בתשרי תשל"ד, 9 באוקטובר 1953, ע' 2, 7.**
 חתום: יואב.
 על התיאטרון העברי במדינת-ישראל.
- 48 **הם כופים עלינו מלחמה - אנו כופים עליהם נצחון! דרום: דפי-שדה, גל' 1 (י"ח באלול תשט"ו, 5 בספטמבר 1955), ע' [1] (במדור 'טור ראשון').**
 חתום: יואב.
 עם הכוננות אל מול האויב המצרי לאחר פעולות הפדאיון באשקלון ולאחר פעולת התגמול של צה"ל בחאן-יוניס.
 "העלון הוא פנימי [של פיקוד דרום]. וודא כי לאחר קריאה יושמד."
- 49 **אל תרפה הדריכות! דרום: דפי-שדה, גל' 2 (כ"א באלול תשט"ו, 8 בספטמבר 1955), ע' [1] (במדור 'טור ראשון').**
 חתום: יואב.
 ועוד דברים בזמן הכוננות אל-מול גבול רצועת עזה לאחר פעולת התגמול של צה"ל בחאן-יוניס.
- 50 **באוזן קשובה, בעין פקוחה. דרום: דפי-שדה, גל' 3 (כ"ה באלול תשט"ו, 11 בספטמבר 1955), ע' [1] (במדור 'טור ראשון').**
 חתום: יואב.
 בכוננות אל-מול עזה.

- 51 **הם באמת נפלאים. דרום :** דפ"י שדה, גל' 3 (כ"ה באלול תשט"ו, 11 בספטמבר 1955), ע' [1].
חתום: — ך.
 על חיילי צה"ל הצעירים בימי הכוננות אל-מול עזה.
- 52 **לדרום — ברכה. דרום :** דפ"י שדה, גל' 4 (ערב ראש השנה תשט"ז, 16 בספטמבר 1955), ע' [1] (במדור 'טור ראשון').
חתום: יואב.
 עם חזרת כוחות צה"ל לבסיסיו לאחר פעולותיו ברצועת עזה.
- 53 **אנינות-הטעם ועניות-הלב. דבר, ו' בטבת תשט"ז, 21 בדצמבר 1955, ע' 4**
 (במדור 'תרבות וחינוך')
 על הבאת תיאטרון ליישובי עולים.
- 54 **תקע בשופר גדול לתרבותנו. דבר, ט"ו באלול תשט"ז, 22 באוגוסט 1956, ע' 4**
 (במדור 'תרבות וחינוך')
חתום: יואב.
 על התרבות במדינת ישראל.
- 55 **חופש-שמש בהולאנד. דבר, ד' בחשון תשי"ז, 9 באוקטובר 1956, ע' 2** (במדור 'בשולי דברים')
חתום: יואב.
 דיווח על חופשה מיוחדת לתלמידי הולנד בגלל מזג אוויר נאה.
- 56 **אויב ערמומי נשאר ערום. דרום :** דף קרבי, מס' 1 (כ"ח בחשון תשי"ז, 2 בנובמבר 1956), ע' [2].
 לא חתום.
 על השליט המצרי עבד אל-נאצר עם מפלת צבאו במבצע סיני.
- 57 **צבא המלואים — העם. דרום :** דף קרבי, מס' 9 (י"ט בכסלו תשי"ז, 23 בנובמבר 1956), ע' [3].
 לא חתום.
 על צבא המלואים ב"מבצע סיני".
- 58 **בדרכי הכפר באביב. דבר, כ"ב בסיון תשי"ז, 21 ביוני 1957, ע' 8** (במדור 'תרבות וחינוך').
חתום: א. יותם.
 על סיור בגליל.

- 59 **עוללות שאגאל** : עם יובלו השבעים – מתוך פנקס פגישות. **דבר**, י' באלול תשי"ז, 6 בספטמבר 1957, ע' 5, 6.
נוסח ביידיש בשם: **פון נאטיצבונך (שאגאל-בלעטלעך)** נדפס ברבעון די **גאלדענע קייט**, נומ. 60 (1967), ע' 59–66.
- 60 **בין טיסה לעשור. דבר**, כ"ט באלול תשי"ז, 25 בספטמבר 1957, ע' 2, 13.
חתום: יואב.
על ההכנות לחגיהעשור למדינת-ישראל.
- 61 **עיר מבעד לספר. דבר**, ל' בתשרי תשי"ח, 25 באוקטובר 1957, ע' 9 (במדור 'תרבות וחינוך').
חתום: א. יותם.
על חיפה מבעד לשנתון מועצת-פועלי-חיפה'.
- 62 **שירות אינפורמציה מזוית אחרת. דבר**, כ"ח בחשון תשי"ח, 22 בנובמבר 1957, ע' 8.
חתום: יואב.
רשימה על אגף מס הכנסה במשרד האוצר.
- 63 **דיקנו של אמן יהודי** : חמש שנים לפטירתו של אברהם ברך ז"ל. **דבר**, כ"ה בטבת תשי"ח, 17 בינואר 1958, ע' 6.
- 64 **תורה נמשכת להרים. דבר**, ב' בשבט תשי"ח, 23 בינואר 1958, ע' 3 (במדור 'תרבות וחינוך').
חתום: א. יותם.
על טיול למגידו.
- 65 **הפטרה לפרשה אחת. דבר**, י"ט באייר תשי"ח, 9 במאי 1958, ע' 2, 7.
חתום: יואב.
על עתון הרדיו של קול ישראל.
- 66 **בית בקידמת הככר. דבר**, י"ט באייר תשי"ח, 9 במאי 1958, ע' 8 (במדור 'תרבות וחינוך').
חתום: א. יותם.
על חיי התרבות בתל-אביב בחסות ההסתדרות.
- 67 **אלופי הדגדגו. דבר**, כ"ט באב תשי"ח, 15 באוגוסט 1958, ע' 2.
חתום: יואב.
על תכנית ההומור של קול ישראל "שלושה בסירה אחת" וההומור שבה.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 337–343.

- 68 **סוד שיח עם אסיה. דבר**, ט"ו בטבת תשי"ט, 26 בדצמבר 1958, ע' 2, 7.
 חתום: א. יותם.
 על יחסי ישראל עם אסיה בעקבות ספרו של משה שרת 'משוט באסיה'.
- 69 **מפתח בידי הבשם. דבר**, י"ב באדר א' תשי"ט, 20 בפברואר 1959, ע' 2.
 חתום: יואב.
 מאמר בעקבות הענקת מפתח-זהב של עיריית תל-אביב לבשמית הלנה רובינשטיין על תרומתה בסך 100 אלף דולר לביתן אמנות בעיר.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 352-358.
- 70 **דבר היום**: מאה מיליון לתקציב החינוך. דבר, י"ט באדר ב' תשי"ט, 29 במארס 1959, ע' 1.
 חתום: מ.ד.
 מאמר מערכת על תקציב החינוך שהגיש שר החינוך לכנסת.
- 71 **כותנות שרזווליה ארוכים. דבר**, ב' בניסן תשי"ט, 10 באפריל 1959, ע' 2, 7.
 חתום: יותם.
 על לובשי מדים בהיסטוריה היהודית ובחברה הישראלית ועל תרומתם לחברה הישראלית לאחר שרותם.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 103-110.
- 72 **חיל-הישע. דבר**, י' באב תשי"ט, 14 באוגוסט 1959, ע' 2, 10.
 חתום: יותם.
 על המפלגות השונות במדינה ויחסן אל הקשרים עם גרמניה (שילומים, נשק ועוד).
 הופיע גם כתדפיס על-ידי מחלקת ההסברה של מפלגת פועלי ארץ-ישראל (מפא"י) כהנחיות למרצים ולמסבירים (תל-אביב, י"ב באלול תשי"ט, 15 בספטמבר 1959).
- 73 **דבר היום**: שרשרת שלמה של העדרויות מבשר לנו הארגון המתבדל של המורים בבית-הספר התיכון. דבר, ה' באלול תשי"ט, 8 בספטמבר 1959, ע' 1.
 חתום: מ.ד.
 מאמר מערכת על המצב במערכת החינוך.
- 74 **חותמה של מונטריאול**: מכתב מקנדה. דבר, כ"ג באייר תש"ך, 20 במאי 1960, ע' 5.
 על מונטריאול - העיר ותושביה ועל האיגודים המקצועיים של קנדה.
- 75 **פועלי קנדה עלו לבמה הפוליטית**: ייסוד מפלגת העבודה - מה היא מבטיחה (מכתב ממונטריאול). דבר, א' בסיון תש"ך, 27 במאי 1960, ע' 5.

- 76 בעיית הזמן "ההורג אותנו": מכתב מקנדה. דבר, י"א בתשרי תשכ"א, 2 באוקטובר 1960, ע' 4.
על ניצול הזמן הפנוי בחברות שונות כפי שנשתקף בוועידה העולמית לחינוך מבוגרים בקנדה.
- 77 עם נציגים של האפרו-אסייתים : מכתב מקנדה. דבר, ט"ז בתשרי תשכ"א, 7 באוקטובר 1960, ע' 5.
על פגישות עם נציגי ארצות מתפתחות בוועידה העולמית לחינוך מבוגרים.
- 78 דבר היום : פועלי ישראל מקדמים בברכה חמה את חברי הוועד הפועל של הפדרציה הבינלאומית לפועלי התחבורה... דבר, כ"ז בניסן תשכ"א, 13 באפריל 1961, ע' 1.
חתום: מ.ד.
- 79 קטטה של אטומים. דבר, י"ב באייר תשכ"א, 28 באפריל 1961, ע' 2, 4.
חתום: יותם.
על מהותה של מפלגת הפועלים המאוחדת (מפ"ם).
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 29-38.
- 80 *A labor community in change. Histadrut in a world of change: a symposium on the role of Israel's Labor Movement.* — New York: American Trade Union Council of the National Committee for Labor Israel, [1961] p. 9-14
דברים בכנס שנערך בווינגטון, ב-4 ביוני 1961, על תנועת הפועלים בישראל.
- 81 דבר היום : תוצאות הבחירות לכנסת החמישית... דבר, ה' באלול תשכ"א, 17 באוגוסט 1961, ע' 1.
חתום: מ.ד.
נכתב יחד עם חיים שורר.
על תוצאות הבחירות לכנסת החמישית.
- 82 דבר היום : בתוך סיכום הבחירות. דבר, ו' באלול תשכ"א, 18 באוגוסט 1961, ע' 1.
חתום: מ.ד.
על תוצאות הבחירות לכנסת החמישית.
- 83 דבר היום : "הסיבוב הראשון" של מגעים להקמת קואליציה נסתים ללא תוצאות... דבר, כ"ז באלול תשכ"א, 8 בספטמבר 1961, ע' 1.
חתום: מ.ד.
על המגעים הקואליציוניים להקמת ממשלה חדשה בהשתתפות כל המפלגות הפועליות.

- 84 **קנדי והפועלים : תפיסת-עולם – אחת, הפירושים שונים** (מכתב מנייר ירוק). דבר, כ' באדר ב' תשכ"ב, 26 במארס 1962, ע' 3.
על תנועת-הפועלים בארצות-הברית.
- 85 **תרבות של זנב התרנגול. דבר, י"ט באדר תשכ"ג, 15 במארס 1963, ע' 2.**
חתום: יואב.
על הלכות נימוסין, על המשטר ועל החברה בישראל.
- 86 **דפים קאריביים : מתוך יומן. דבר, י"ד בניסן תשכ"ג, 8 באפריל 1963, ע' 2.**
רשמי מסע באניה "ירושלים" באיים הקאריביים.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 387-395.
- 87 **דבר היום : החלטה של אחריות. דבר, י"ד באייר תשכ"ג, 8 במאי 1963, ע' 1.**
חתום: מ.ד.
על החלטתה של הוועדה המרכזת של ההסתדרות לדחות את הבחירות להסתדרות למועד מאוחר יותר.
- 88 **לקח בפיסיקה ציבורית. דבר, כ"ג באייר תשכ"ג, 17 במאי 1963, ע' 2.**
חתום: יותם.
בעקבות פרשת המדענים הגרמנים במצרים.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 70-76.
- 89 **מוסר והשכל. דבר, י"ג בתמוז תשכ"ג, 5 ביולי 1963, ע' 2.**
חתום: יותם.
על יחסי ישראל-מערב-גרמניה לאחר ביקורו של פרנץ-יוזף שטראוס.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 64-69.
- 90 **דבר היום : שיתוף פועלים בניהול. דבר, ז' באב תשכ"ג, 28 ביולי 1963, ע' 1.**
חתום: מ.ד.
על היוזמה שנקטה הנהגת ההסתדרות להועיד נציגי הפועלים וההנהלות כדי לברר דרכי שיתוף הפועלים בהנהלת מפעלי המשק ההסתדרותי.
- 91 **וואלנטינה ציגאנובקה, שופטת. דבר, כ"ט באלול תשכ"ג, 18 בספטמבר 1963, ע' 2.**
חתום: יותם.
על יהודי ברית-המועצות.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 11-20.
- 92 **אין תור לטילים. דבר, ה' בחשוון תשכ"ד, 23 באוקטובר 1963, ע' 2 (במדור 'בשולי דברים').**
חתום: י.א.
על המחסור במזון בברית-המועצות ועל עודף הטילים בה.

- 93 **דפים בשחור-לבן** : מתוך יומן. **דבר**, ז' בחשון תשכ"ד, 25 באוקטובר 1963, ע' 2.
רשמי ביקור בדרום ארצות הברית.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 373-380.
- 94 **ריתוק החוליות**. **דבר**, ט"ז בחשון תשכ"ד, 3 בנובמבר 1963, ע' 2 (במדור 'בשולי דברים').
חתום: י.א.
על הקמת ברית התנועה הקיבוצית.
- 95 **תוכחה שהיא ברכה**. **דבר**, ט"ז בחשון תשכ"ד, 3 בנובמבר 1963, ע' 2 (במדור 'בשולי דברים').
חתום: י.א.
ועל דברי ראש-הממשלה, לוי אשכול, בטקס הקמת ברית התנועה הקיבוצית.
- 96 **הכותבים סובייטית מימין לשמאל**. **דבר**, י"ז בחשון תשכ"ד, 4 בנובמבר 1963, ע' 2 (במדור 'תגובות').
חתום: י.א.
על ביקור ח"כ יעקב ריפתיין, איש מפ"ם, בברית המועצות.
- 97 **דבר היום** : הגולם שקם על יוצרו. **דבר**, כ"ג בחשון תשכ"ד, 10 בנובמבר 1963, ע' 1.
חתום: מ.ד.
בעקבות שביתת פועלי הניקיון בעירית-רמת-גן.
- 98 **דבר היום** : ארבעים שנה לתנועת ידידות. **דבר**, ט"ו בכסלו תשכ"ד, 1 בדצמבר 1963, ע' 1.
חתום: מ.ד.
דבר-מערכת לכבוד ארבעים שנה למגבית ההסתדרות בארצות-הברית.
- 99 **דבר היום** : תקוה למשכנות העוני. **דבר**, כ"ו בכסלו תשכ"ד, 12 בדצמבר 1963, ע' 1.
חתום: מ.ד.
על דין-וחשבון שהוכן על-ידי שר השיכון והפיתוח על העוני ועל תכנית מקיפה לחיסול משכנות העוני בישראל.
- 100 **פרט לאיש אחד**. **דבר**, ו' בטבת תשכ"ד, 22 בדצמבר 1963, ע' 2.
חתום: י.א.
רשימה נגד יציאתו של נשיא המדינה, ז' שזר, למגידו כדי לקבל פניו של האפיפיור פאולוס ה-VI בביקורו בישראל.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 280-283.

- 101 **דבר היום** : בתקוות ובביטחה לשנת הארבעים וארבע. **דבר**, י"ג בטבת תשכ"ד, 29 בדצמבר 1963, ע' 1.
 חתום: מ.ד.
 לחגה ה'44 של ההסתדרות הכללית.
- 102 **הרהורים בעקבות אורח** : לאחר ביקור האפיפיור. **דבר** [תאריך ההדפסה המדויק לא ידוע].
 רשימה נגד ההתבטאויות השונות והפרשנויות השונות של "חוגים מדיניים" על יחס האפיפיור והכנסייה לישראל לאחר ביקורו בארץ-ישראל.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 283-289.
- 103 **מדוע לא צב? דבר**, י"ב בשבט תשכ"ד, 26 בינואר 1964, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: מנוי.
 על האיחור בהופעת שם המנוי החדש במדריך הטלפונים.
- 104 **ספר הפליטונים. דבר**, י"ב בשבט תשכ"ד, 26 בינואר 1964, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: מנוי.
 על אי-הדיוקים במדריך הטלפונים.
- 105 **יסירו כובעם – ויזרעו. דבר**, י"ד בשבט תשכ"ד, 28 בינואר 1964, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: יותם.
 על מרתף-השוואה בהר-ציון ועל אורחים רשמיים המובאים לביקור.
- 106 **מלחמות היהודים. דבר**, כ"ד בשבט תשכ"ד, 7 בפברואר 1964, ע' 2.
 חתום: יותם.
 על מלחמת הכשרות באניה "שלום".
 נדפס גם ב'הדאר', שנה 43, גל' ט"ו (א' באדר תשכ"ד, 14 בפברואר 1964), ע' 256, 250.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 296-302.
- 107 **פולה סטולרסקי. דבר**, י"א באדר תשכ"ד, 24 בפברואר 1964, ע' 15 (במדור 'לזכר נעדרים').
 נקרולוג.
- 108 **לאן שכולם נוסעים: ליפאן. דבר**, כ"ח בניסן תשכ"ד, 10 באפריל 1964, ע' 2.
 חתום: יואב.
 על עליית רמתה הכלכלית של החברה בישראל.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 115-120.

- 109 **עם שבלול במיצר** : מתוך יומן. **דבר**, ד' בסיון תשכ"ד, 15 במאי 1964, ע' 2.
 על תעשיית המזון היהודית בפלורידה ועל יהודי ארצות-הברית.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 387-381.
- 110 **הצופה לבית המטבחיים**. **דבר**, כ"ד בסיון תשכ"ד, 4 ביוני 1964, ע' 2 (במדור
 'תגובות').
 חתום: ש.ב.
 על פרשת הכשרות סביב בית המטבחיים "מרבק".
- 111 **מה יוצא מעז? דבר**, כ"ד בסיון תשכ"ד, 4 ביוני 1964, ע' 3
 (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: (').
 בעקבות מועצת ההסתדרות הע"ז שדנה בענייני הבוררות המוסכמת.
- 112 **תלי הגבורים הקטנים**. **דבר**, ב' בתמוז תשכ"ד, 12 ביוני 1964, ע' 2.
 חתום: יותם.
 על משרד הבריאות ועל מצב הבריאות בכפר כיסרא בעקבות מות ילדים
 בחצבת.
- 113 **לזכר לואיס סיגל**. **דבר**, י"ב בתמוז תשכ"ד, 22 ביוני 1964, ע' 6.
 דברים בשיבת הוועדה המרכזת של ההסתדרות.
- 114 **הסקונדאנטים**. **דבר**, א' באב תשכ"ד, 10 ביולי 1964, ע' 2.
 חתום: יותם.
 רשימה בעקבות המאבק בין דוד בן-גוריון ולוי אשכול ובעיקר על המאבק בין
 חסידיהם.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 212-217.
- 115 **ארץ רחוקה מאד**. **דבר**, י"ג באלול תשכ"ד, 21 באוגוסט 1964, ע' 2.
 חתום: יותם.
 על הרבנות הראשית ופרשת עדת "בני ישראל" (יהודי הודו).
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 269-275.
- 116 **פלוטוניום**. **דבר**, י' בחשון תשכ"ה, 16 באוקטובר 1964, ע' 2.
 חתום: יותם.
 רשימה בעקבות ידיעה של סוכנות טאס, המסבירה שהמוביל הארצי מיועד
 לייצור פלוטוניום ועל המשורר היהודי-סוביטי יוסף ברודסקי.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 38-43.

- 117 **טעמה של אצילות. דבר, כ"ז בחשון תשכ"ה, 2 בנובמבר 1964, ע' 2 (במדור 'תגובות').**
 חתום: יואב.
 על ח"כ יעקב ריפתין, איש מפ"ם, ודעותיו הפוליטיות.
- 118 **קרילוב והדואר. דבר, כ"ט בחשון תשכ"ה, 4 בנובמבר 1964, ע' 3 (במדור 'תגובות').**
 חתום: יואב.
 רשימה בעקבות השבתת שרותי הדואר.
- 119 **בשעת הפסקה. דבר, כ' בטבת תשכ"ה, 25 בדצמבר 1964, ע' 2.**
 חתום: על המערכה נגד דוד בן-גוריון על מאבקו בעניין חקירת "הפרשה".
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 191-197.
- 120 **דבר היום: פני תל-אביב משתנים. דבר, ב' בשבט תשכ"ה, 5 בינואר 1965, ע' 1.**
 חתום: מ.ד.
 על העיר תל-אביב, בראשות עיריה פועלית.
- 121 **דבר היום: הזכות לסיעה – תוצאה של תהליך דמוקרטי. דבר, ז' בשבט תשכ"ה, 10 בינואר 1965, ע' 1.**
 חתום: מ.ד.
 מאמר מערכת נגד תביעתה של תנועת "מן היסוד" להכרה כסיעה עצמאית בהסתדרות.
- 122 **ישראל וסין העממית. דבר, י' בשבט תשכ"ה, 13 בינואר 1965, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').**
 חתום: ק.ק.
 על האגודה לידידות סין-ישראל ומחדליה.
- 123 **המהפכה המוניטארית. דבר, י"א בשבט תשכ"ה, 14 בינואר 1965, ע' 3 (במדור 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
 רשימה על המעבר משימוש במזומנים לשימוש בצ'קים ובשרותי בנק.
- 124 **גם בלהט הנאום – קצת איזון. דבר, י"ד בשבט תשכ"ה, 17 בינואר 1965, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').**
 חתום: ע.ר.
 על דברי חיים גבתי, שר החקלאות, באסיפה מפלגתית, על ההסתדרות.

- 125 **היד הקטנה מן המערבולת. דבר, כ"א בשבט תשכ"ה, 24 בינואר 1965, ע' 3**
 (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
 על מעשי הגבורה של אדמונד דיין ויוסף איפרמן שניסו להציל ילדה
 שנשטפה בשיטפון ועל המעשה הנאה של מועדון רוטרי ביסדו קרן לעזרת
 משפחותיהם.
 הבהרה נוספת :
- 126 **"מעריב" היה העתון האחד. דבר, כ"ה בשבט תשכ"ה, 28 בינואר 1965, ע' 3**
 (במדור 'בשולי דברים')
 חתום: יואב.
 על העתון 'מעריב' שהיה היחיד שהקדיש מאמר ראשי לגילוי הנדיר של
 מסירות נפש שגילו שני אזרחי קרית-גת בנסיון להציל את הילדה שאבדה
 בזרם.
- 127 **דבר היום: ההסתדרות לקראת המבחן הדימוקרטי. דבר, כ"ד בשבט תשכ"ה,**
 27 בינואר 1965, ע' 1.
 חתום: מ.ד.
 מאמר מערכת על החלטת הועד הפועל של ההסתדרות לקיים את הבחירות
 לוועידה העשירית של ההסתדרות במאי 1965.
- 128 **"תמימות" מוזרה. דבר, י"ב באדר א' תשכ"ה, 14 בפברואר 1965, ע' 3 (במדור**
 'בשולי דברים').
 חתום: אא"א.
 על הרצל רוזנבלום, עורך ידיעות אחרונות, ועל המוסף הסאטירי "צפור
 הנפש" של העתון.
- 129 **הפסטיבל באלג'יר. דבר, י"ג באדר א' תשכ"ה, 15 בפברואר 1965, ע' 3 (במדור**
 'בשולי דברים').
 חתום: ק.ק.
 על 'פסטיבל של הנוער והמתלמדים' שנערך באלג'יר בחסות ברית המועצות
 ועל שאלת השתתפות משלחות ישראל בפסטיבל זה.
- 130 **נמרים בגליל. דבר, י"ד באדר א' תשכ"ה, 16 בפברואר 1965, ע' 3 (במדור**
 'בשולי דברים')
 חתום: אא"א.
 על תמיהת עתון 'הבוקר' על המצאות נמרים בגליל.
- 131 **"אינפורמציה" ואיבה. דבר, כ"ו באדר א' תשכ"ה, 28 בפברואר 1965, ע' 3**
 (במדור 'מכתבים למערכת').
 חתום: צ. עין.
 על אי-הכללת האיגוד המקצועי הישראלי בקובץ האינפורמטיבי "האיגודים

- המקצועיים בארצות המזרח הקרוב והתיכון" בהוצאת הספרים הסובייטית של מרכז האיגודים המקצועיים בברית המועצות.
- 132 **דבר היום** : תקציב ההסתדרות. **דבר**, כ"ט באדר א' תשכ"ה, 3 במארס 1965, ע' 1.
 חתום: מ.ד.
 על תקציב ההסתדרות לשנת 1965 שאושר על-ידי הועד הפועל.
- 133 **השאלה: איזה פרק? דבר**, כ"ט באדר א' תשכ"ה, 3 במארס 1965, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: תם.
 על שינוי שיטת הבחירות.
- 134 **בלי סימני אבלות. דבר**, ל' באדר א' תשכ"ה, 4 במארס 1965, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: י"ם.
 תשובה לדברי ח"כ יצחק קורן בענין המערך בין המפלגות הפועליות.
- 135 **על הפגנת סרק. דבר**, ה' באדר ב' תשכ"ה, 9 במארס 1965, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: אא"א.
 על המחלוקת מסיב למצעד צה"ל ביום העצמאות.
 מגיב על כך:
- 136 ג.
על המצעד. דבר, ו' באדר ב' תשכ"ה, 10 במארס 1965, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').
- 137 **דבר היום** : בדרך הנכונה. **דבר**, ז' באדר ב' תשכ"ה, 11 במארס 1965, ע' 1.
 חתום: מ.ד.
 על קבלת החלטה על-ידי הועד הפועל של ההסתדרות להקים שלש הסתדרויות של פועלי התעשייה.
- 138 **דבר היום** : לשוב מיד לעבודה. **דבר**, י"א באדר ב' תשכ"ה, 15 במארס 1965, ע' 1.
 חתום: מ.ד.
 על שבייתתם של הנהגים העובדים בשירות המדינה.
- 139 **תעשיית כזבים. דבר**, י"א באדר ב' תשכ"ה, 15 במארס 1965, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: ק.ק.
 על דברי כזב על ישראל בעתון 'טרוד' ממוסקבה.

- 140 **קונצרט במוסקוה. דבר, י"ד באדר ב' תשכ"ה, 18 במארס 1965, ע' 3** (במדור 'בשולי דברים').
חתום: ח'ן.
על קונצרט של הזמרת נחמה ליפשיץ במוסקבה.
- 141 **רק שם? דבר, י"ד באדר ב' תשכ"ה, 18 במארס 1965, ע' 3** (במדור 'בשולי דברים').
חתום: י"ם.
בדיחה ממוסקבה על חברי המפלגה הקומוניסטית.
- 142 **דבר היום: חיסולו של משבר. דבר, י"ג בניסן תשכ"ה, 15 באפריל 1965, ע' 1.**
חתום: מ.ד.
על היענותו של מזכיר ההסתדרות, אהרן בקר, להמשיך בתפקידו.
- 143 **האבסורד הגדול הזה. דבר, י"ד בניסן תשכ"ה, 16 באפריל 1965, ע' 3.**
חתום: יותם.
על דברי האפיפיור פאולוס ה-6 ש"דחיית האמונה בישו של היהודים – עובדה אבסורדית ובלתי מתקבלת על הדעת".
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 275–280.
נוסח בידיש בשם: "דער גרויסער אבסורד" נדפס ברבעון די גאלדענע קייט, נומ. 52 (1965), ע' 40–44.
מגיב על כך:
- 144 **אלון, משה**
"האבסורד הגדול". דבר, ז' באייר תשכ"ה, 9 במאי 1965, ע' 3 (במדור 'מכתבים למערכת').
- 145 **ללא מצרים. דבר, י"ח בניסן תשכ"ה, 20 באפריל 1965, ע' 3** (במדור 'בשולי דברים').
חתום: י.מ.
על אי-הזמנת דוד בן-גוריון לטקס קבלת פני טילי ההוק.
- 146 **מאחורי כף הסיידים. דבר, כ"ח בניסן תשכ"ה, 30 באפריל 1965, ע' 4.**
חתום: יותם.
על הביזוי במערך.
- 147 **אידיש בלנינגראד. דבר, י"ד באייר תשכ"ה, 16 במאי 1965, ע' 3** (במדור 'בשולי דברים').
חתום: ק.ק., לונדון.
על פגישה של סטודנט סקוטי עם סטודנט יהודי בלנינגראד.

- 148 **דבר היום** : לבואו של ארתור גולדברג. **דבר**, כ"ה באייר תשכ"ה, 27 במאי 1965, ע' 1.
 חתום: מ.ד.
 מאמר מערכת בעקבות ביקורו בישראל של ארתור גולדברג, חבר בית-הדין העליון של ארצות הברית.
- 149 **שנת ישירים. דבר**, י"א בסיון תשכ"ה, 14 ביוני 1965, ע' 3 (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
 רשימה על תגובתו של ראש הממשלה, לוי אשכול, על התפטרותו של סגנו לענייני בטחון, שמעון פרס.
 מגיב על כך:
- 150 **אבי-טלי, משה פולקלור ובטחון. דבר**, י"ב בסיון תשכ"ה, 15 ביוני 1965, ע' 3.
- 151 **הטמעה בלתי-אנושית. דבר**, כ"ג בסיון תשכ"ה, 23 ביוני 1965, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: ק.ק.
 על יהודי ברית-המועצות בתקופת סטאלין.
- 152 **היועץ המשפטי. דבר**, כ"ז בסיון תשכ"ה, 27 ביוני 1965, ע' 2 (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
 על היועץ המשפטי לממשלה, משה בן-זאב, ועל פרשת "תל-גבורים" ויצחק רפאל, סגן שר הדתות.
- 153 **מותו של חוק. דבר**, כ"ט בתמוז תשכ"ה, 29 ביולי 1965, ע' 2, 4 (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
 על הצעת חוק לחייב רופאים צעירים לשרת בכפר ובספר.
 מגיבה על כך:
- 154 **אלוני, שולמית "מותו של חוק" תוך דקירות אל החומש. דבר**, י"א באב תשכ"ה, 9 באוגוסט 1965, ע' 7.
- 155 **דבר היום** : מדיניות סוציאלית עקיבה ובלימת היוקר. **דבר**, א' באב תשכ"ה, 30 ביולי 1965, ע' 1.
 חתום: מ.ד.
 מאמר מערכת על תוספת היוקר עם עליית המדד ב 2.8%

- 156 **מה כתב 'פרבדה' על הסרט "זכור". דבר, כ"א באב תשכ"ה, 19 באוגוסט 1965, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').**
 חתום: ק.ק.
 ביקורת ב'פרבדה' על הסרט "זכור" ('כלוב הזכוכית').
- 157 **הטעות הנמשכת. דבר, ספטמבר 1965 [תאריך ההדפסה המדויק לא ידוע].**
 רשימה על המאבק במפא"י בעקבות דרישת דוד בן-גוריון להקים ועדת חקירה לחקירת "מי נתן את ההוראה לענין העסק הביש".
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 203-212.
- 158 **ערכו של פראנק. דבר, ט"ז בתשרי תשכ"ו, 12 באוקטובר 1965, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').**
 חתום: י.צ.
 על פראנק פלג בציריך.
- 159 **יומן סיני. דבר, ו' בכסלו תשכ"ו, 30 בנובמבר 1965, ע' 2 (במדור 'מזוית אחרת').**
 על משה דיין וספרו "יומן מערכת סיני".
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 185-187.
 מגיב על כך:
- 160 **סלע, ש. "ימים קטנים". דבר, י"א בכסלו תשכ"ו, 5 בדצמבר 1965, ע' 3 (במדור 'מכתבים למערכת').**
- 161 **בית הדין הגבוה. דבר, ו' בטבת תשכ"ו, 29 בדצמבר 1965, ע' 2 (במדור 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
 רשימה בעקבות משפטו של המחבל מחמוד בכר מוחמד חיג'אזי.
- 162 **לרוח שפינוזה. דבר, כ"ה בטבת תשכ"ו, 17 בינואר 1966, ע' 7 (במדור 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
 רשימה בעקבות איי-הכללת דב יוסף כשר בממשלתו של לוי אשכול.
- 163 **הסביך הכפירה. דבר, ז' בשבט תשכ"ו, 28 בינואר 1966, ע' 3.**
 חתום: יותם.
 על יחסי דתיים וחילוניים ועל התקפות אתיאיסטיות של הציבור בישראל.
 נדפס גם ב'פנים אל פנים', גל' 354 (כ"א בשבט תשכ"ו, 11 בפברואר 1966), ע' 3, 16.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 302-308.
 נוסח ביידיש בשם: "דער כפירה-קאמפלעקס" נדפס ברבעון די גאלדענע

- קייט, נומ. 55 (1966), ע' 117-121.
מגיב על כך:
- 164 מרגוע, א.
תסביך הכפיה. דבר, כ"ו בשבט תשכ"ו, 16 בפברואר 1966, ע' 4.
- 165 בתקופה האחרונה. דבר, כ"ד בניסן תשכ"ו, 14 באפריל 1966, ע' 9.
חתום: יואב.
על שינויים בסולל בונה והרחקתו של הלל כהן.
מגיב על כך:
- 166 ישעיהו, ישראל
יואב בדורו. דבר, כ"ה בניסן תשכ"ו, 15 באפריל 1966, ע' 11.
חתום: יהויריב.
ענה על כך 'אברך:
- 167 דמי המלחמה. דבר, כ"ט בניסן תשכ"ו, 19 באפריל 1966, ע' 3 (במדור 'מאותה
זוית').
חתום: יואב.
ענה על כך:
- 168 ישעיהו, ישראל
"אמנות המלחמה" של יואב. דבר, ד' באייר תשכ"ו, 27 באפריל 1966,
ע' 3, 12.
חתום: יהויריב.
- 169 דיוקנו של מנהיג: לדוד דובינסקי. דבר, כ"ה באייר תשכ"ו, 15 במאי 1966, ע'
3.
חתום: א"ש.
על דוד דובינסקי.
- 170 סיפורה של פורט-סעיד. דבר, כ"ו באייר תשכ"ו, 16 במאי 1966, ע' 3 (במדורו
'מזוית אחרת').
על הצלת יהודי פורט סעיד בזמן מבצע קדש.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 182-184.
- 171 הכרעה בין-לאומית. דבר, א' בתמוז תשכ"ו, 19 ביוני 1966, ע' 2 (במדורו
'מזוית אחרת').
חתום: יואב.
על הסכסוך בפקולטה לארכיטקטורה של הטכניון בחיפה.

- 172 העיר הזאת. דבר, ג' בתמוז תשכ"ו, 21 ביוני 1966, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים')
 חתום: אי.
 על חנוכת בית-הנוער ביפו.
- 173 אורות הגבעה. דבר, י"א בתמוז תשכ"ו, 29 ביוני 1966, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים')
 חתום: אי.
 על ההתיישבות החדשה בצורניתן.
- 174 טעמו של חפזון. דבר, י"א באב תשכ"ו, 28 ביולי 1966, ע' 3 (במדורו 'מזוית אחרת')
 חתום: יואב.
 על יחסה של הסתדרות המורים לרפורמות בחינוך.
- 175 שבו מעט כאן. דבר, כ"ח באב תשכ"ו, 14 באוגוסט 1966, ע' 3 (במדורו 'מזוית אחרת')
 חתום: יואב.
 על הנסיעות התכופות של שרי הממשלה לחו"ל.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 146-148.
- 176 הטרידו אותנו. דבר, כ"ח בחשון תשכ"ז, 11 בנובמבר 1966, ע' 3 (במדורו 'מזוית אחרת')
 חתום: יואב.
 על הפאסיונים של באך המושמעים באברגוש.
 הגיב על כך:
- 177 בראלי, מאיר
 דרושה גישה מאוזנת לדת. דבר, י"ב בכסלו תשכ"ז, 25 בנובמבר 1966, ע' 11.
- 178 המראה מאחורי הגשר. דבר, י"ב בכסלו תשכ"ז, 25 בנובמבר 1966, ע' 3 (במדורו 'מזוית אחרת')
 חתום: יואב.
 על פרשת פיצוץ הגשר בזאמביה ועל מעורבותם או אי-מעורבותם של השירותים החשאיים של ישראל.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 188-191.
- 179 צער בעלי חיים. דבר, כ"ט בכסלו תשכ"ז, 12 בדצמבר 1966, ע' 2 (במדורו 'מזוית אחרת')
 על תיקון לחוק לשון-הרע ועל המפלגות בישראל.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 148-151.

- 180 **כנף בגדנו הבווערת. דבר, י' בטבת תשכ"ז, 23 בדצמבר 1966, ע' 3.**
 חתום: יואב.
 על החברה הישראלית.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 198-203.
- 181 **ראשונים. דבר, י' בטבת תשכ"ח, 11 בינואר 1968, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').**
 חתום: מ. גורן.
 על מסתו של זלמן שזר, נשיא ישראל, בכנרת.
- 182 **והמסרב - יודיע. מעריב, כ"ח בניסן תשכ"ח, 26 באפריל 1968, ע' 13.**
 חתום: יותם.
 רשימה בעקבות ידיעה מן העתונות: "כל חברי ההסתדרות יחויבו במס מפלגות - והמסרב יודיע".
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 134-139.
- 183 **האם אנו יודעים עברית? דבר, ב' באייר תשכ"ח, 30 באפריל 1968, ע' 27, 30.**
 תשובה למשאל בעריכת חנה זמר וחיים איזק ובהשתתפות: יצחק אבינרי, ישעיהו אברך, אבא בנדויד, יוסף בן-דוד, מרדכי בראון, מאיר מדן ורפאל ספן.
- 184 **העליה איננה תיק. מעריב, י"ט באייר תשכ"ח, 17 במאי 1968, ע' 12.**
 חתום: יותם.
 על הפולמוס סביב האחריות לקליטת העליה.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 175-181.
- 185 **מניח רבדים של מורשת. דבר, י' בכסלו תשכ"ט, 1 בדצמבר 1968, ע' 4.**
 דברים על פרופ' בן-ציון כץ ז"ל, בישיבת הוועדה המרכזת של ההסתדרות.
- 186 **אלגיה לפרנק פלג. דבר, ג' בשבט תשכ"ט, 22 בינואר 1969, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').**
 חתום: אורח.
 על אזכרה למלחין פראנק פלג בבית הנשיא, זלמן שזר, בירושלים.
- 187 **קרן תלאביב לתרבות ולאמנות. דבר, כ"ד בתשרי תשל"ל, 6 באוקטובר 1969, ע' 3 (במדור 'בשולי דברים').**
 חתום: א.
 על הקרן מיסודו של ראש-העיר תלאביב, יהושע רבינוביץ.
- 188 **להלב והניצב. דבר, כ"ו באדר ב' תשל"ל, 3 באפריל 1970, ע' 3.**
 חתום: יותם.
 על החברה הישראלית בתקופת מלחמת ההתשה לאורך תעלת-סואץ.

- חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 97-103.
הגיבה על כך:
- 189 **וינגרטן, אביבה**
למען שויון. דבר, ו' בניסן תשל"ל, 12 באפריל 1970, ע' 6 (במדור 'מכתבים למערכת').
- 190 **ביב שפתיים. דבר, ח' באייר תשל"ל, 14 במאי 1970, ע' 2** (במדורו 'מזוית אחרת').
חתום: יואב.
על המחזה 'מלכת האמבטיה' בתיאטרון הקאמרי: הפולמוס סביב המחזה ועל חופש הביטוי.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 343-347.
- 191 **דני האדום: הפטרה לאורח. דבר, ז' בסיון תשל"ל, 11 ביוני 1970, ע' 3** (במדור 'מזוית אחרת').
חתום: יואב.
על דניאל כהן-בנדיט בביקורו בארץ.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 50-54.
- 192 **הנח לנו ד"ר גולדמן. דבר, י"ד בתשרי תשל"א, 14 באוקטובר 1970, ע' 9.**
חתום: יותם.
על ד"ר נחום גולדמן המפקפק אם המדינה בצורתה היום מגשימה הציונות.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 243-248.
מגיב על כך:
- 193 **מניב, אשר**
בעקבות יותם על גולדמן. דבר, י' בחשון תשל"א, 9 בנובמבר 1970, ע' 10 (במדור 'מכתבים למערכת').
ענה על כך 'אברך':
- 194 **תשובת יותם. דבר, י' בחשון תשל"א, 9 בנובמבר 1970, ע' 10** (במדור 'מכתבים למערכת').
חתום: יותם.
- 195 **יקוב המירוץ את ההר. דבר, כ"א בחשון תשל"א, 20 בנובמבר 1970, ע' 9, 10** (במדורו 'מזוית אחרת').
חתום: יואב.
על מירוץ המכוניות באשקלון בשבת בפרט ועל מירוצי מכוניות בישראל בכלל.
נדפס גם כתדפיס מיוחד מטעם המחלקה להסברה בכתב של המפד"ל.
הגיבו על כך:

- 196 קרסל, ג' המירוץ והעוני. דבר, ב' בכסלו תשל"א, 30 בנובמבר 1970, ע' 8 (במדור 'מכתבים למערכת').
- 197 יזרעאלי, יוסף לזיכרון על המירוץ. דבר, ו' בכסלו תשל"א, 4 בדצמבר 1970, ע' 5 (במדור 'מכתבים למערכת').
- 198 בילצקי, י.ח. וישראל זיפר עוד על "יקוב המירוץ את ההר". דבר, ו' בכסלו תשל"א, 4 בדצמבר 1970, ע' 5 (במדור 'מכתבים למערכת').
- 199 נצחוננו של סגנון. דבר, י"ט בכסלו תשל"א, 17 בדצמבר 1970, ע' 7 (במדור 'בשולי דברים').
חתום: א.י.
על הבחירות הפנימיות במפלגת העבודה.
- 200 חזרה לתקופת הפעמון? דבר, ח' בטבת תשל"א, 5 בינואר 1971, ע' 7 (במדור 'בשולי דברים').
חתום: ע.ר.
בעקבות דברי שר העבודה, יוסף אלמוגי.
- 201 בצבעים... דבר, י"א בטבת תשל"א, 8 בינואר 1971, ע' 7 (במדור 'בשולי דברים').
חתום: ש.ב.
על שידורי צבע בטלוויזיה.
- 202 טסטימוניום. דבר, ט"ו בטבת תשל"א, 12 בינואר 1971, ע' 7 (במדור 'מזוית אחרת').
חתום: יואב.
על ערב מוסיקאלי מיסודה של רחה פריאר ורומן האובנשטוקרמתי האמור לתת תשובה יהודית תקיפה, בצליל ובאומר, לפאסיון של הברית החדשה וכמשקל שנגד או כעימות עלילות אברגוש ואובראמרגאן.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 292-295.
- 203 אביב קצר ונוגה. דבר, י"ז בשבט תשל"א, 12 בפברואר 1971, ע' 12, 13 (במדור 'דבר לספרות ולאמנות').
על ספרו של מרדכי נמיר 'שליחות במוסקבה'.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 44-50.
נוסח ביידיש בשם: "א קורצער און אומעטייקער פרילינג" נדפס ברבעון די גאלדענע קייט, נומ. 73 (1971), ע' 181-186.

- 204 **קול הנערים. דבר, כ"ד בשבט תשל"א, 19 בפברואר 1971, ע' 11 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
 על הגל הקל של 'קול ישראל'.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 358-364.
- 205 **דבר היום: השכלה לכל. דבר, ל' בשבט תשל"א, 25 בפברואר 1971, ע' 7.**
 לא-חתום.
 על הדיון בוועדה המרכזת של ההסתדרות בשאלות ההשכלה הגבוהה.
- 206 **הכפור מטבעו קר: הרהורים לטעמה של ביקורת. דבר, ז' בניסן תשל"א, 2 באפריל 1971, ע' 11, 20.**
 חתום: יותם.
 על הפחד מפני הביקורת בגלל פירסומה.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 139-145.
- 207 **על המוקד. דבר, י' באייר תשל"א, 5 במאי 1971, ע' 5 (במדור 'בשולי דברים').**
 חתום: י.א.
 על צורת הראיון של כתב צעיר של 'קול ישראל' עם מנכ"ל משרד הקליטה, הלל אשכנזי.
- 208 **מי יוציא את העובדים מן הכלים. דבר, י"ד באייר תשל"א, 9 במאי 1971, ע' 7 (במדור 'בשולי דברים').**
 חתום: פ.ל.
 על הנוהג לקבל כלי-ביית מוועדה-העובדים לחגים.
- 209 **דבר היום: השכלה גבוהה לשכבות העם. דבר, י"ז באייר תשל"א, 12 במאי 1971, ע' 7.**
 לא חתום.
 על החלטת המועצה להשכלה גבוהה לפתח רשת מיכללות במרכזי מגורים של הלומדים ועל הקמתה של האוניברסיטה הפתוחה.
- 210 **מעבר לגבולין. דבר, י"ט באייר תשל"א, 14 במאי 1971, ע' 9 (במדור 'בשולי דברים').**
 חתום: ע.ר.
 על מחזה בשם זה מאת י"ח ברנר בתיאטרון הלאומי 'הבימה'.
- 211 **בלי בימוי. דבר, כ"ה באייר תשל"א, 20 במאי 1971, ע' 7 (במדור 'בשולי דברים').**
 חתום: א.ר.
 רשימה נגד טקס האזכרה הנערך ב'ידושם' בירושלים בעת ביקור רשמי של אורח רס"מעלה מחו"ל.

- 212 **חכמת ישראל, 1970. דבר, ד' בסיון תשל"א, 28 במאי 1971, ע' 12 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
 על עתוני סטודנטים ורמתם ובעיקר על "פרה קדושה" של אוניברסיטת תל-אביב.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 331-336.
 הגיב על כך:
- 213 **קליינר, מיכאל**
בטאוני הסטודנטים וחופש הביטוי. דבר, כ"ה בסיון תשל"א, 18 ביוני 1971, ע' 14.
 ענה על כך י' אברך:
- 214 **העתון נשאר באזור הרפתות. דבר. כ"ה בסיון תשל"א, 18 ביוני 1971, ע' 14.**
 חתום: יואב.
- 215 **שיעור הקומות. דבר, ב' בתמוז תשל"א, 25 ביוני 1971, ע' 12 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
 רשימה בעקבות חנוכת בנין המרכז החקלאי ועל הפער בינו לבין האדם העובד.
- 216 **תרבות של צמרת. דבר, כ"א בתמוז תשל"א, 14 ביולי 1971, ע' 7 (במדור 'בשולי דברים').**
 חתום: גיא.
 על תרבות-הדירור באיזור "שיכון הצמרת" ברחוב כ"ט בנובמבר בתל-אביב.
- 217 **"הפונקציות הלטנטיות" ... דבר, א' באב תשל"א, 23 ביולי 1971, ע' 9 (במדור 'בשולי דברים').**
 חתום: גיא.
 נגד הרדידות במחקרם של ד"ר דן הורוביץ וד"ר שלמה אהרונסון על פעולות התגמול, טעמן ותכליתן.
- 218 **העקבות והעבר: הרהורים בנושא גרמניה. דבר, ח' באב תשל"א, 30 ביולי 1971, ע' 14.**
 חתום: יותם.
 על יחסי ישראל ומערב גרמניה עם ביקורו של שר-החוץ הגרמני, וולטר של בארץ.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 76-81.
- 219 **למניעת מיסגה. דבר, י"ט באב תשל"א, 10 באוגוסט 1971, ע' 7 (במדור 'בשולי דברים').**

- חתום: גיא.
 על אופן חלוקתו של המס האחיד אותו גובה ההסתדרות מחבריה.
- 220 **הרהורים על הרהורי החורבן**. דבר, כ"ט באלול תשל"א, 19 בספטמבר 1971, ע' 12.
 חתום: יותם.
 תגובה למאמרו של יהודה ניני "הרהורים על החורבן השלישי" כפי שפורסם בכתב העת 'שדמות', חוב' מ"א על הפער החברתי והעדתי בארץ.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 166-174.
- 221 **לדיוקנו של נשיא: מתוך פנקס הרשימות**. מעריב, כ"ט באלול תשל"א, 19 בספטמבר 1971, מוסף לראש השנה, ע' ו'.
 על זלמן שזר.
 נוסח שונה במקצת חזר ונדפס בספר **זלמן שזר - דיוקנו של נשיא** / [כתבו: דוד זכאי, חנוך ברטוב, ישעיהו אברך; ערך: ישעיהו אברך] (תל-אביב: עם עובד, 1973), ע' 213-222.
 נוסח ביידיש בשם "בּוּרָא מאורי הלב (בלעטלעך פון טאגבוך)" נדפס ברבעון **די גאלדענע קייט**, נומ. 68 (1970), ע' 16-25.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 222-231, בשם: בורא מאורי הלב.
- 222 **בין קוראים לבין עצמם**. דבר, ג' בתשרי תשל"ב, 22 בספטמבר 1971, ע' 10 (במדור 'מכתבים למערכת').
 תגובה לרשימה של חיים איזק על חברי משלחת הכנסת שיצאה לחו"ל.
- 223 **העלמה שלנו בלונדון**. דבר, כ"א בתשרי תשל"ב, 10 באוקטובר 1971, ע' 9 (במדור 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
 על ישראלית בלונדון שהיתה קשורה לרוסי הנחשד בריגול.
- 224 **תרגיל בעקיבות ציבורית**. דבר, ב' בחשון תשל"ב, 21 באוקטובר 1971, ע' 7 (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: גיא.
 על התערבותו של שר-החינוך בנעשה בשטח הכדורגל בישראל.
- 225 **געגעיעס לעניות**. דבר, י"ז בחשון תשל"ב, 5 בנובמבר 1971, ע' 11 (במדור 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
 על השחיתות בספורט (בעיקר בכדורגל) עם התרחבות הספורטוטו.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 131-134.
- 226 **דרך ארוכה - אך יעילה**. דבר, כ"ב בחשון תשל"ב, 10 בנובמבר 1971, ע' 7 (במדור 'בשולי דברים').

- חתום: גיא.
 על הטיפול בנוער המסתובב באפס־מעשה.
- 227 **אחרי הנפילה... דבר**, כ"ט בחשוון תשל"ב, 17 בנובמבר 1971, ע' 7 (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: גיא.
 על אי־הצלחתה של מלכת היופי הישראלית בתחרות מיס תבל.
- 228 **שעתה של מידת הדין. דבר**, א' בכסלו תשל"ב, 19 בנובמבר 1971, ע' 10.
 חתום: יותם.
 על שימוש בנפט מצרי מסיני ועל חברת 'נתיבי־נפט'.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 111–115.
 הגיבו על כך:
- 229 **וולפנזון, אברהם ויצחק ראב**
דוגמה לכתיבה מצפונית. דבר, י' בכסלו תשל"ב, 28 בנובמבר 1971, ע' 10
 (במדור 'מכתבים למערכת').
- 230 **עוד איום. דבר**, כ"ד בכסלו תשל"ב, 12 בדצמבר 1971, ע' 9 (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: גיא.
 על השירותים הלקויים של הקואופרטיבים לתחבורה.
- 231 **קולות של מולדת: מפנקסו של מחלים. דבר**, כ"ט בכסלו תשל"ב, 17 בדצמבר 1971, ע' 11 (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
 על המטרדים האקולוגיים (בעיקר רעש) בצפון תל־אביב.
- 232 **הפאראזיטים. דבר**, י"ג בטבת תשל"ב, 31 בדצמבר 1971, ע' 10.
 חתום: יותם.
 על הקיבוץ והחברה הישראלית.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 161–166.
- 233 **דיווח. דבר**, כ"ד בטבת תשל"ב, 11 בינואר 1972, ע' 7 (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: גיא.
 על הדיווח הלקוי בעתונות של הכינוס הראשון של מועצת עולי ברית־
 המועצות בכפר ויתקין.
- 234 **החליל שבתזמורת. דבר**, כ"ז בטבת תשל"ב, 14 בינואר 1972, ע' 9.
 חתום: יותם.
 על נחום גולדמן.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 54–58.

- 235 **ספיח גרמני. דבר, י"א בשבט תשל"ב, 27 בינואר 1972, ע' 7** (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
 על הבחרו של הגרמני אוטו קסרטן למזכיר הכללי של הפדרציה של האיגודים המקצועיים.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 81-84.
- 236 **תנו לשמש יד. דבר, ט"ו בשבט תשל"ב, 31 בינואר 1972, ע' 7** (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: גיא.
 נגד הרפרטואר השירי של 'קול ישראל'.
- 237 **אשר עיטרה לו אמו. דבר, כ"ח בשבט תשל"ב, 13 בפברואר 1972, ע' 7** (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: אורח.
 בעקבות פגישה עם נשיא המדינה, זלמן שזר.
- 238 **במרי הנושא הגרמני. דבר, י' באדר תשל"ב, 25 בפברואר 1972, ע' 2** (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 84-88.
- 239 **העיסה על נחתומיה. דבר, כ"ו באדר תשל"ב, 12 במארס 1972, ע' 5** (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: גיא.
 בעקבות סיום שביתת האופים.
- 240 **הקולות שאנו רואים. דבר, ב' בניסן תשל"ב, 17 במארס 1972, ע' 13** (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
 על הטלוויזיה הישראלית.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 348-351.
- 241 **מדוע לא קינקל? דבר, ט' בניסן תשל"ב, 24 במארס 1972, ע' 11** (במדור 'בשולי דברים').
 חתום: גיא.
 ושוב בענין הענקת כלי-בית לציבור העובדים על-ידי הועדים לקראת החגים.
- 242 **ימים של שביתת-שובע. דבר, י"ד בניסן תשל"ב, 29 במארס 1972, ע' 15.**
 חתום: יותם.
 על החברה הישראלית בתקופה זו.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 121-128.

- נוסח בידיש בשם: דער לאנגאניקער זאטקייט־שטרייק נדפס ברבעון די גאלדענע קייט, נומ. 76 (1972), ע' 151–156 (תורגם עלידי אליעזר פינס).
- 243 **בשם הנימוס הטוב: לכי. דבר, כ' בניסן תשל"ב, 4 באפריל 1972, ע' 5 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
 על פעולתה המיסיונרית של אמה ברגר בזכרון יעקב.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 289–291.
- 244 **דבר היום: ביקורת במקום הוקרה. דבר, ה' בסיון תשל"ב, 18 במאי 1972, ע' 11.**
 לא חתום.
 מאמר מערכת נגד ביקורת שהושמעה כלפי נשיא המדינה, מר זלמן שזר, בהתייחסותו להתפטרותו של יצחק בן־אהרן מתפקידו כמזכיר ההסתדרות.
- 245 **הבהרה בעתה. דבר, י"ז בתמוז תשל"ב, 29 ביוני 1972, ע' 9 (במדור 'דברים').**
 חתום: יותם.
 על הודעתו של סגן ראש הממשלה וממלא מקומו, יגאל אלון, על הטעות בהפצצת הכפר חצבייה בדרום לבנון.
- 246 **עלים מפנקס הקיץ. דבר, כ"ה בתמוז תשל"ב, 7 ביולי 1972, ע' 12.**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **הקולות שאנו סופרים** – (על הבחירות להסתדרות);
 ב. **המליצה המדעית** – (על מאמר מדעי בבטאון 'האקדמאי' על הפער החברתי);
 ג. **תכנית אב** – (על תמיכת הרשות בתיאטרון);
 ד. **בזכות "בימות"** – (על תיאטרון "בימות");
 ה. **עוד בנתיב הנפט** – (על הנחת קו נפט בין ירושלים לשפלה).
- 247 **בזכות הצביעות. דבר, ג' באב תשל"ב, 14 ביולי 1972, ע' 12.**
 חתום: יותם.
 על המפלגה הליברלית העצמאית ועל יחסה לנישואין חריגים.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 308–316.
- 248 **ארוס, צום וכל השאר. דבר, כ"ו בתשרי תשל"ג, 4 באוקטובר 1972, ע' 7 (במדור 'דברים').**
 חתום: גיא.
 על שני אברכים אשר הציתו דוכן של חברת 'ארוס' בירושלים ושאלת שיחורום לקראת צום יום הכיפורים.

- 249 **דיוק בתרגום ובמשמעות. דבר, כ"ב בחשון תשל"ג, 30 באוקטובר 1972, ע' 7**
(במדור 'דברים').
חתום: י.א.
על אידיוק בתרגום דברי ההודעה המשותפת של משלחות ברית-המועצות ומצרים על-ידי 'קול ישראל'.
- 250 **קירעו אותה לגזרים – שלכם היא. דבר, ד' בכסלו תשל"ג, 10 בנובמבר 1972, ע' 12.**
חתום: יואב.
רשימה בעקבות גל השביתות הפוקד את המשק.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 157-160.
- 251 **הרהורים על הצדקה. דבר, כ"ה בכסלו תשל"ג, 1 בדצמבר 1972, ע' 12 (במדור 'מזוית אחרת').**
חתום: יואב.
רשימה בעקבות ערב התרמה של "וארייטי" לטובת מוכי-גורל שהתקיים במלון הילטון.
- 252 **מיטן אפקלייב. די גאלדענע קייט, נומ. 81 (1973), ע' 207-209.**
על ספרו של ז' שזר "מבחר כתבים", סיפורי זכרונות, פרקי מסה ומחקר (תל-אביב: דביר, 1973).
פון עברית – א.פ. (אליעזר פינס).
- 253 **עלים מפנקס הסתיו. דבר, ט"ז בשבט תשל"ג, 19 בינואר 1973, ע' 12 (במדור 'מזוית אחרת').**
חתום: יואב.
התוכן:
א. הנשיא והרבי – (על ביקורו של הנשיא זלמן שזר אצל הרבי מלובביץ).
ב. נרקיסיות פוליטית – (על מאיר אביזוהר שהתפלג ממפא"י לרפ"י ומרפ"י לרשימה הממלכתית ולאחר מכן לסיעת יחיד ולבסוף חזר למערך).
ג. בעקבות השעה השלישית – (רשימה בעקבות ביטול תוכניתו של ישעיהו בן-פורת 'השעה השלישית').
- 254 **עונת השלג הבווערת. דבר, י"ד באדר א' תשל"ג, 16 בפברואר 1973, ע' 12.**
חתום: יואב.
על אתר תיירות החורף בהר החרמון.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 128-131.
- 255 **הרהורים על הנשיאות. דבר, ג' באדר ב' תשל"ג, 7 במארס 1973, ע' 9.**
חתום: יותם.

- על מוסד הנשיאות בכלל ועל הנשיא זלמן שזר בפרט.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 218-222.
- 256 **ניחוח התקופה. דבר, י"א בניסן תשל"ג, 13 באפריל 1973, ע' 12 (במדורו 'מזוית אחרת').**
חתום: יואב.
על מחזותיו של חנוך לוין.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 364-369.
- 257 **דבר היום: פרידה מזלמן שזר. דבר, כ"ב באייר תשל"ג, 24 במאי 1973, ע' 9.**
לא חתום.
עם סיום תפקידו של זלמן שזר כנשיא המדינה.
- 258 **לעת סיום וחתימה: עם תום כהונתו של הנשיא השלישי זלמן שזר. דבר השבוע, גל' מס' 21 (כ"ג באייר תשל"ג, 25 במאי 1973), ע' 5-7.**
- 259 **"עד פיקוח נפש". דבר, ג' בסיון תשל"ג, 3 ביוני 1973, ע' 16 (במדור 'דברים').**
חתום: לר"ל.
על מובאה מתוך האלבום "דיוקנו של נשיא", הוא הנשיא זלמן שזר.
- 260 **דבר היום: אוניברסיטת ת"א - צעד בכיוון הנכון. דבר, ז' בסיון תשל"ג, 17 ביוני 1973, ע' 9.**
לא חתום.
על החלטת האוניברסיטה "לפתוח מערכת לימודי ערב בשורה של מקצועות במדעי הרוח ובכמה ענפים שמחוצה להם".
- 261 **בסבך הזכרון והאיזון. דבר, כ"ט בסיון תשל"ג, 29 ביוני 1973, ע' 12.**
חתום: יותם.
על ביקור קאנצלר מערב-גרמניה, וילי ברנדט, בישראל.
חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 59-64.
- 262 **הרהורים לעת מבחן. דבר, ג' באלול תשל"ג, 31 באוגוסט 1973, ע' 14.**
חתום: יותם.
על יצחק בן-אהרן.
- 263 **המקום השני. דבר, ו' בתשרי תשל"ד, 2 באוקטובר 1973, ע' 10 (במדור 'דברים').**
חתום: א"ש.
על המאבקים והחיפושים לקראת מציאת מועמד למספר שתיים ברשימת המערך למועצת העיר תל-אביב.

- 264 **בזכות הביקור. דבר, י"א בתשרי תשל"ד, 7 באוקטובר 1973, ע' 10 (במדור 'דברים').**
 חתום: גי"א.
 על ביקורה של גב' גולדה מאיר, ראש-ממשלת ישראל, בינה ועימותה עם הקאנצלר האוסטרי, ברונו קרייסקי.
- 265 **לוחמה פסיכולוגית מבפנים. דבר, י"ד בכסלו תשל"ד, 9 בדצמבר 1973, ע' 9 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על הפרשנות ברדיו ובטלוויזיה לאחר שוך הקרבות במלחמת יום-הכיפורים.
- 266 **עלים מפנקס הסתיו. דבר, כ"ו בכסלו תשל"ד, 21 בדצמבר 1973, ע' 12 (במדור 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **בין אוח לאוח** – (על שידורי הרדיו והטלוויזיה לאחר מלחמת יום-הכיפורים).
 ב. **בין צדפה לצדפה** – (על היחס כלפי ישראל בבריטניה לאחר מלחמת יום-הכיפורים ובעקבות אמבארגו הנפט על ארצות אירופה).
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 238–242, בשם "לאחר יום הדין".
- 267 **חנות, אידיאלים, בחירות. דבר, ט"ז בטבת תשל"ד, 10 בינואר 1974, ע' 4 (במדור 'דברים').**
 על סגירת הסופרמרקטים ההסתדרותיים ביום הבחירות לכנסת.
- 268 **איך חונטים את החי? דבר, י"ז בטבת תשל"ד, 11 בינואר 1974, ע' 6 (במדור 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
 על הסגנון המדעי (ולא פובליציסטי) בעתונות הקבוץ.
- 269 **"החלק הזעיר". דבר, כ' בטבת תשל"ד, 14 בינואר 1974, ע' 6 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על אלוף (מיל") מתתיהו פלד והצבעתו עבור המערך.
- 270 **קדושת העקרונות. דבר, ט' בשבט תשל"ד, 1 בפברואר 1974, ע' 10 (במדור 'מזוית אחרת').**
 חתום: יותם.
 על הסוגיות המפלגות את העם למרות שעת-החירום בו הוא מצוי בזמן הזה. קטע מהמאמר נדפס ב'זאת הארץ', ט"ז בשבט תשל"ד, 8 בפברואר 1974, ע' 6. חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 232–238. מגיב על כך:

- 271 איזק, חיים
 "זיווג הגיוני" ? – לאו דווקא. דבר, ט"ו בשבט תשל"ד, 7 בפברואר 1974, ע' 5.
 עונה על כך יותם:
- 272 הפטרה לנושא אי-דצינאלי. דבר, כ"א בשבט תשל"ד, 13 בפברואר 1974, ע' 5.
 חתום: יותם.
- 273 משלי הגן והביבר. דבר, י"ד באדר תשל"ד, 8 במארס 1974, ע' 11.
 חתום: יותם.
 מאמר בעקבות רשימתו של אריה לובה אליאב "השחף" (ידיעות אחרונות, 8 במארס 1974).
 חזר ונדפס ב'זאת הארץ', גל' 200 (י"ז באדר ב' תשל"ו, 19 במארס 1976), ע' 5
 וכן ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 249–254.
- 274 הרהורים בעקבות דרשיה. דבר, י"ג בניסן תשל"ד, 5 באפריל 1974, ע' 20.
 חתום: יותם.
 על הויכוח בין יעקב הרצוג ופרופ' ארנולד טוינבלי.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 403–414.
 נוסח בידיש בשם: "באטראכטונגען וועגן א היסטארישן דיאלאג" נדפס
 ברבעון די גאלדענע קייט, נומ. 83 (1974), ע' 8–16 (תורגם ליידיש עלידי
 אליעזר פינס).
- 275 תרבות של אקדמיה. דבר, י"ג בסיון תשל"ד, 3 ביוני 1974, ע' 10 (במדור
 'דברים').
 חתום: גיא.
 על פירסום רשימת מקבלי תארים באוניברסיטה העברית בירושלים
 וביניהם אלה שנפלו במלחמת יום-הכיפורים.
- 276 אלימות רוחנית. דבר, י"ב בתמוז תשל"ד, 2 ביולי 1974, ע' 12 (במדור
 'דברים').
 חתום: אורח.
 בעקבות כתיבתו של אייל כפכפי ב'דבר'.
- 277 עלים מפנקס הקיץ. דבר, כ"ט בתמוז תשל"ד, 19 ביולי 1974, ע' 14 (במדורו
 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
 התוכן:
 א. הפרק – והדברים היורדים ממנו – (על ענין מינוי האלוף במילואים
 אריק שרון לתפקיד חירום בצה"ל).
 ב. פולקסוואגנר – (על הפולמוס סביב השאלה "האם לנגן את ואגנר
 בתזמורת הפילהרמונית").

- ג. "זה מפעים פעמון" – (על חוסר בידע בקרב אנשי האקדמיה בתחומי ספרות עברית).
- 278 **עלים מפנקס הקיץ. דבר, י"ד באב תשל"ד, 2 באוגוסט 1974, ע' 12 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. אלון מורה – (על נסיון ההתנחלות של גוש-אמונים בסבסטיה בניגוד לעמדת הממשלה).
 ב. הצמאון לשפיות – (בעקבות "מינשר הארבעה" של ארבעה חברי כנסת משני צידי המתרס הפוליטי "לשפיות מדינית ולפשרה מדינית").
 ג. מאגדות סין – (על קשרי ישראל-סין).
 ד. חומות הקרמלין – (בעקבות ידיעה בעתונות על התפוררותם של לבנים בחומות הקרמלין במוסקבה).
- 279 **עלים מפנקס הקיץ. דבר, כ"ח באב תשל"ד, 16 באוגוסט 1974, ע' 12 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. תחזית מזג האוויר – (על השביתות במשק בעקבות שביתת המיטיאורולוגים).
 ב. ומדוע לא? – (על השאלה בענין התפטרות נגיד בנק ישראל עם גילוי הגניבה בבנק ארץ ישראל-בריטניה).
 ג. ריקות – (על פרשת הסטודנטים לרפואה באוניברסיטה העברית שחללו גופות נפטרים אשר היו מיועדות לנתיחה לצרכי לימוד).
- 280 **צורך חיוני – ולא מותרות. דבר, י"ד באלול תשל"ד, 1 בספטמבר 1974, ע' 8 (במדור 'דברים').**
 חתום: גיא.
 על הפסקת בניית התחנה המרכזית בתל-אביב.
- 281 **עלים מפנקס הקיץ. דבר, י"ט באלול תשל"ד, 6 בספטמבר 1974, ע' 12 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. קול ענות – (בעקבות גל השביתות הפוקד את המשק).
 ב. מה יהיה על האינדיאנים – (על הדיון בוועידת הארגון העולמי של הסטודנטים היהודים, "ווג'ס", על בעיית המיעוט האינדיאני בארצות-הברית).
 ג. גלימת הבישוף – (על עלילותיו של הארכיבישוף קאפוצ'י).

- 282 **החובה הלאומית הדחופה. דבר, כ"ה באלול תשל"ד, 12 בספטמבר 1974, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על חברת התעופה הלאומית "אל-על" ויחסי העבודה בחברה.
- 283 **אחד רץ ואחד מהלך: לבחינתה של שותפות אחת. דבר, י"א בתשרי תשל"ה, 27 בספטמבר 1974, ע' 10.**
 חתום: יותם.
 על הקואליציה הממשלתית עם המפד"ל.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 316-330.
 מגיבים על כך:
- 284 **"גיוור כהלכה - גיוס כהלכה". דבר, ט"ו בחשוון תשל"ה, 31 באוקטובר 1974, ע' 8.**
 מכתבים למערכת מאת חיים פישביין (מבתי"ם), אריה גוטמן (מנען), מאיר בן-צבי וחיים צוקרמן (מחיפה).
 ועל כך עונה י' אברך בחתימת יותם.
- 285 **עלים מפנקס הסתיו. דבר, כ"ה בתשרי תשל"ה, 11 באוקטובר 1974, ע' 10 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
 על הסרט "המכה השמונים ואחת".
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 89-94 בשם: המכה השמונים ואחת.
 על נקודה אחת ברשימה מגיבה:
- 286 **קוטיק, שולמית**
מי נפגש עם מפקד דיוויזיה גרמני. דבר, כ"א בחשוון תשל"ה, 6 בנובמבר 1974, ע' 6 (במדור 'מכתבים למערכת').
 עונה על כך באותו מקום י' אברך בחתימת יואב.
- 287 **עלים מפנקס הסתיו. דבר, ט"ז בחשוון תשל"ה, 1 בנובמבר 1974, ע' 12 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
התוכן:
- א. **החירות והחיטים** - (על העזרה האמריקאית בתחום המזון לברית-המועצות ולארצות הגוש הקומוניסטי בתמורה לשחרור יהודים).
  - ב. **דת הנכסים** - (על תנועת העבודה והשקעותיה המפוקפקות בשוויץ ובואדז).
  - ג. **שחק - מאזניים** - (על פרופסור ישראל שחק ופעילותו נגד מדינת-ישראל).

- 288 **באין קוסמים. דבר, ח' בכסלו תשל"ה, 22 בנובמבר 1974, ע' 12.**
 חתום: יותם.
 על מעשי השחיתות והמצב הכלכלי במדינה בתקופה זו.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 151–157.
- 289 **"כמו קאטו". דבר, י"ג בכסלו תשל"ה, 27 בנובמבר 1974, ע' 12 (במדור**
'דברים').
 חתום: גיא.
 על השימוש בצירוף המילים "כמו קאטו" על-ידי מראיין ב'קול-ישראל' בעת
 ראיון עם שר הבטחון, שמעון פרס.
- 290 **עלים מפנקס הסתיו. דבר, כ"ב בכסלו תשל"ה, 6 בדצמבר 1974, ע' 10**
(במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **בלעדינו** – (על החלטה אנטי-ישראלית שנתקבלה באונסק"ו).
 ב. **עגום** – (על בנק ישראל ומצבנו הכלכלי).
 ג. **גורו** – (על מדיטציה טרנסצנדנטלית, גורו וכד').
 מגיב על כך:
- 291 **קניוק, יורם**
יואב והגורו. דבר, כ"ז בכסלו תשל"ה, 11 בדצמבר 1974, ע' 8.
 ענה על כך י' אברך:
- 292 **שורות ליורם קניוק. דבר, א' בטבת תשל"ה, 15 בדצמבר 1974, ע' 6.**
 חתום: יואב.
- 293 **"בזבז משווע". דבר, א' בטבת תשל"ה, 15 בדצמבר 1974, ע' 12 (במדור**
'דברים').
 חתום: אורח.
 על ידיעה של רזי ברקאי ב"קול ישראל" בענין הוצאת סכום גבוה עבור
 הביטוח הלאומי והגדרתו כ"בזבז משווע".
- 294 **עלים מפנקס הסתיו. דבר, כ' בטבת תשל"ה, 3 בינואר 1975, ע' 10 (במדורו**
'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **ששה קילומטרים יהודיים** – (על דברי הנרי קסינג'ר ש"בגלל
 התעקשות על ששה קילומטרים עלובים מוכנה ישראל לסכן את
 השלום").

- ב. תחזוקה – (על שביתתם של פועלי התחזוקה בנמל התעופה בלוד).
 ג. אחותי מבית-דגן – (על המצב החברתי בעיירה בית-דגן).

295 **עלים מפנקס הסתיו. דבר, ה' בשבט תשל"ה, 17 בינואר 1975, ע' 10** (במדורו 'מזוית אחרת').

חתום: יואב.

התוכן:

- א. בעקיצת עקרב – (על התבטאות של הרב הראשי, הרב שלמה גורן).
 ב. תקוע – (על שגריר ישראל באומות-המאוחדות, יוסף תקוע, עם סיום תפקידו).
 ג. כמה – (על הרשעתו בדין של יהושע בן-ציון, לשעבר מנכ"ל בנק ארץ-ישראל-בריטניה, בגניבת 47 מיליון דולר).

296 **מפנקס הזמן. דבר, י"ט בשבט תשל"ה, 31 בינואר 1975, ע' 12** (במדורו 'מזוית אחרת').

חתום: יואב.

התוכן:

- א. סטטיסטיקה – (על מספר היהודים בעולם לפי שנתון הקונגרס היהודי האמריקאי).
 ב. בשלולית של מידת הרחמים – (על ההצעה להגדיל את ההקצבה למפלגות על-פי מספר חבריהן בכנסת).

297 **מפנקס הזמן. דבר, ג' באדר תשל"ה, 14 בפברואר 1975, ע' 10** (במדורו 'מזוית אחרת').

חתום: יואב.

התוכן:

- א. קינאת סופדים – (על גינויים של אנשי רוח במערב ובמזרח את ישראל בשל מדיניות הפנים והחוץ שלה).
 ב. כינורו של יהודי – (על יהודי מנוחין והתבטאויותיו כלפי ישראל).
 ג. על רגל אחת – (על שידור תכנית ברדיו על מושגי-יסוד ביהדות בחסות חברה מסחרית לשיווק Scotch Brite).

298 **מפנקס הזמן. דבר, כ"ד באדר תשל"ה, 7 במארס 1975, ע' 10** (במדורו 'מזוית אחרת').

חתום: יואב.

- התוכן: פרידה בלי דמעות – (על הפרידה מתכנית ההומור והסאטירה בטלוויזיה – ניקוי ראש).
 הגיבה על כך:

299 **גליה ע. לחיצת-יד ליואב. דבר, ו' בניסן תשל"ה, 18 במארס 1975, ע' 8** (במדור 'מכתבים למערכת').

- 300 **מפנקס הזמן. דבר, ט' בניסן תשל"ה, 21 במארס 1975, ע' 10** (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **על המדיניות הגרעינית** – (על ההתנחלות בארץ ישראל על-ידי תנועות הנוער הציוניות).
 ב. **הפלגה אל האמת** – (על מסמכו של חיים בן-שחר וחבריו על המצב הכלכלי).
 ג. **הפלגה אל כיוון הפוך** – (על הביטוח הרפואי של חברי הכנסת).
- 301 **מפנקס הזמן. דבר, כ"ח באייר תשל"ה, 9 במאי 1975, ע' 12** (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **"Survival"** – (על "הבחינה מחדש" של ממשלת ארצות-הברית במדיניותה כלפי ישראל ועל השימוש במלה Survival על-ידי שר החוץ האמריקאי, הנרי קיסינג'ר, בהתייחסו לישראל).
 ב. **הדיש, המחסום** – (על דרכה הפוליטית והרעיונית של תנועת העבודה).
- 302 **"כי לעוררך, אחי, אני בא". דבר, ד' בסיון תשל"ה, 14 במאי 1975, ע' 12** (במדור 'דברים').
 חתום: גיא.
 על החזרת יוסף חיים ברנר אל התודעה הספרותית והחברתית של ישראל.
- 303 **מפנקס הזמן. דבר, י"ג בסיון תשל"ה, 23 במאי 1975, ע' 12** (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **פנוס-פן** – (על מלחמת האזרחים בקמבודיה).
 ב. **הרוח שבאורנים** – (על פקולטה למקורות ישראל בסמינר 'אורנים' של הקיבוץ הארצי).
- 304 **הרהורים יהודיים. דבר, כ' בסיון תשל"ה, 30 במאי 1975, ע' 20.**
 חתום: יותם.
 על שר החוץ האמריקאי, הנרי קיסינג'ר, כאמריקאי וכיהודי.
 חזר ונדפס ב'פרקי יותם' (תשל"ו 1976), ע' 255–266.
 נוסח ביידיש בשם: **יידישע באטראכטונגען** נדפס ברבעון די גאלדענע קייט, נומ. 87 (1975), ע' 6–15.
- 305 **מפנקס הזמן. דבר, ח' באלול תשל"ה, 15 באוגוסט 1975, ע' 12** (במדורו 'מזוית אחרת').

- חתום: יואב.
התוכן:
- א. **הנער מכפר מזרעת** – (על טביעתו של נער ערבי שניסה להציל מטביעה ילד יהודי).
- ב. **מענק או חירום?** – (על הצורך בהכרזת מצב חירום כלכלי אם לא נקבל סיוע כלכלי מארצות-הברית).
- ג. **חגיגת קיץ** – (על תרגום חדש לעברית של 'פאוסט' מאת גיתה).
- 306 **על ימי הביניים. דבר, כ"ט באלול תשל"ה, 5 בספטמבר 1975, ע' 13.**
 חתום: יותם.
 על החתימה על הסכמי הביניים עם מצרים בתיווך ארצות-הברית.
 מגיב על כך:
- 307 **ראובני, אלישע**
מאמרו של יותם. דבר, ה' בתשרי תשל"ו, 10 בספטמבר 1975, ע' 12 (במדור 'מכתבים למערכת').
- 308 **מפנקס הזמן. דבר, כ"א בתשרי תשל"ו, 26 בספטמבר 1975, ע' 14 (במדור 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
התוכן:
- א. **עולם יהודי** – (על פרק מספרו של אליעזר דורון על קבוצת הנוער Schwarzes Faehlein היהודית בראשות מקס נאומן שניסה לחיות בשטח גרמניה הנאצית).
- ב. **צמח** – (על כינוס של המשמרת הצעירה של תנועת העבודה).
 על קטע א' הגיב:
- 309 **דינור, שלמה.**
הבהרה לענין "ווג'ס". דבר, י"א בחשון תשל"ו, 16 באוקטובר 1975, ע' 12 (במדור 'מכתבים למערכת').
 ועונה על כך י' אברך בחתימת 'יואב'.
- 310 **מפנקס הזמן. דבר, ג' בכסלו תשל"ו, 7 בנובמבר 1975, ע' 12 (במדור 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
התוכן:
- א. **חלונות הפתוחים לתוך החושך** – (על אטימותן של המפלגות הפוליטיות בהגדלתן לעצמן את ההקצבה המפלגתית).
- ב. **קנה לך חבר** – (על כניעתה של ארצות-הברית למדינות ערב בעלות הנפט).

- 311 קריינות מדוייקת מאוד. דבר, ט' בכסלו תשל"ו, 13 בנובמבר 1975, ע' 12 (במדור 'דברים').
 חתום: גיא.
 על ההיגוי המדוייק ב'קול ישראל', מצד אחד, ועל ההשכלה הכללית העגומה ברדיו מצד שני.
- 312 מפנקס הזמן. דבר, י"ז בכסלו תשל"ו, 21 בנובמבר 1975, ע' 12 (במדור 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
 על החברה הקיבוצית והפיצויים מגרמניה שקיבלו חבריה.
- 313 קץ האשלויות. דבר, ו' בטבת תשל"ו, 10 בדצמבר 1975, ע' 12 (במדור 'דברים').
 חתום: גיא.
 על יונס טורקוב ומפעל חייו.
- 314 יום הקדיש הכללי. דבר, י"ג בטבת תשל"ו, 17 בדצמבר 1975, ע' 16 (במדור 'דברים').
 חתום: גיא.
 על שיגרת השידורים הרגילה ב'קול ישראל' ביום הקדיש הכללי.
- 315 מפנקס הזמן. דבר, כ"ב בטבת תשל"ו, 26 בדצמבר 1975, ע' 12 (במדור 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
 על הרדיו ומעורבותו בפוליטיקה הישראלית.
- 316 מפנקס הזמן. דבר, ז' בשבט תשל"ו, 9 בינואר 1976, ע' 12 (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
 התוכן: רמת החיים ורמת האמת – (על רמת החיים במדינה ועל הדיווח לשלטונות המס בשאלון על רמת-החיים).
 מגיב על כך:
- 317 מ.י.
 עקרון ומרי אזרחי. דבר, כ"ה בשבט תשל"ו, 27 בינואר 1976, ע' 12 (במדור 'מכתבים למערכת').
- 318 דברים כפשוטם. דבר, י"ד בשבט תשל"ו, 16 בינואר 1976, ע' 20 (במדור 'דברים').
 חתום: אורח.
 על חברת 'אגד'.

- 319 **הדרמה תמנע. דבר, י"ז בשבט תשל"ו, 19 בינואר 1976, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על סגירת מכרות-תמנע ופיטורי עובדיהן.
- 320 **מפנקס הזמן. דבר, ה' באדר א' תשל"ו, 6 בפברואר 1976, ע' 12 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **רבנות** – (על היחסים בין שני הרבנים הראשיים לישראל).
 ב. **היכן מתחיל החינוך?** – (על החינוך ובתי הספר בשנות השבעים של המאה העשרים).
- 320א **במנהרה – אבל עם פנס ביד. דבר, י"ד באדר א' תשל"ו, 15 בפברואר 1976, ע' 6.**
 חתום: אי.
 על המצב הכלכלי ועל המדיניות הכלכלית של הממשלה.
- 321 **מפנקס הזמן. דבר, כ"ו באדר א' תשל"ו, 27 בפברואר 1976, ע' 14 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
 על ההתנגדות בקרב עובדי משרד-החוץ למינוי פרופ' שלמה אבינרי כמנכ"ל המשרד.
- 322 **מפנקס הזמן. דבר, כ"ד באדר ב' תשל"ו, 26 במארס 1976, ע' 12 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **טרשת העורקים המוסריים** – (על החברה הישראלית ויחסה לפועלים הערביים מ"השטחים" בעקבות מקרה בו נשרפו חיים שלושה פועלים שהיו נעולים בבית-מלאכה שעלה באש).
 ב. **קובה** – (על מלחמת האזרחים באנגולה ומעורבותה של קובה במלחמה זו).
 ג. **שעת-ערב אחת** – (על שעה במחיצתו של שר הבטחון, שמעון פרס).
- 323 **ניסוי אלקטרוני. דבר, ז' בניסן תשל"ו, 7 באפריל 1976, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: גיא.
 על ניסיון סרק להתקשר בטלפון אל מלון 'הילטון' בתל-אביב.
- 324 **מפנקס הזמן. דבר, ט' בניסן תשל"ו, 9 באפריל 1976, ע' 12 (במדורו 'מזוית אחרת').**

- חתום: יואב.
התוכן:
 א. **בעוני, בזקיפות קומה** – (על הלחץ האמריקאי על ישראל על מנת שתגמיש את עמדותיה).
 ב. **פורום** – (על ה"פורומים" למיניהם במפלגת העבודה).
 ג. **בארכטאסגאדן** – (על ביקורו של הנשיא המצרי, אנואר סאדאת, במבצרו של א' היטלר).
- 325 **מפנקס הזמן. דבר, כ"ט בניסן תשל"ו, 29 באפריל 1976, ע' 10** (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **מסע בתוך היער** – (על ספרו של שלום חולבסקי "עיר ויער במצור" בהוצאת "מורשת" וספרית פועלים).
 [ב] **פינאלה: פרס** – (על הענקת פרס מיוחד לתכנית "ניקוי ראש").
- 326 **מפנקס הזמן. דבר, י"ג בסיון תשל"ו, 11 ביוני 1976, ע' 10** (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **ועל סביבותיו שב הרוח** – (עוד בענין נסיון הלחץ הכלכלי של הממשל האמריקאי על ישראל).
 ב. **תרבות הדחפור** – (על החפירות הנעשות בשטח בית העלמין המוסלמי בתל-אביב).
- 327 **מפנקס הזמן. דבר, כ"ז בסיון תשל"ו, 25 ביוני 1976, ע' 10** (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
קידה לתרבות שנעקדה – (רשימה על התרבות היהודית במזרח אירופה בעקבות החלטת משרד החינוך והתרבות לאשר עקרונית גם השפות יידיש ולאדינו כמקצועות בחינה בבחינות הבגרות).
- 328 **הכל בידך? דבר, כ"ח בתמוז תשל"ו, 26 ביולי 1976, ע' 7** (במדור 'דברים').
 חתום: אורח.
 על סיסמת-בחירות של מפלגת העבודה.
- 329 **דילמה בוינה. דבר, ג' באב תשל"ו, 30 ביולי 1976, ע' 12.**
 חתום: יותם.
 על בעיית הנשירה של עולי ברית-המועצות בדרכם לישראל.
- 330 **מפנקס הזמן. דבר, י"ז באב תשל"ו, 13 באוגוסט 1976, ע' 10** (במדורו 'מזוית אחרת').

חתום: יואב.

התוכן:

- א. המפעל הדרומי – (על חוברתו של רענן ווייץ 'המפעל הדרומי').
- ב. חכמת הרפואה – (רשימה בעקבות קריאה של רופא בישראל לא להזויל את מחירי החמאה והביצים מאחר והם מזיקים לבריאות).
- ג. הו הוהר – (רשימה בעקבות הקמת גשר רכבת בנחל צ'ין בדרכה להר ההר).

331 עוז לפורענות. דבר, כ"א באב תשל"ו, 17 באוגוסט 1976, ע' 12 (במדור 'דברים').

חתום: גיא.

על המאמצים במפלגת העבודה לצרף את יצחק בן-אהרן לוועדה המכינה לוועידת המפלגה.

332 "מי רוצה". דבר, א' באלול תשל"ו, 27 באוגוסט 1976, ע' 20 (במדור 'דברים').
חתום: גיא.

על התנהגותן של הפקידות וצורת דיבורן במשרדים.

333 אבן מקיר. דבר, ז' בתשרי תשל"ז, 1 באוקטובר 1976, ע' 14.

חתום: יותם.

על מצבה הכלכלי של מדינת-ישראל והתנהגות תושביה ועל הרמה הכלכלית והמוסרית של החברה הישראלית.
מגיבים על כך:

334 בן-אהרן, יצחק

אבן מקיר – אדם מלב. דבר, י"ד בתשרי תשל"ז, 8 באוקטובר 1976, ע' 14.

335 לוי, ששון

מדוע עוברים לסדר היום. דבר, כ"ח בתשרי תשל"ז, 22 באוקטובר 1976, ע' 24.

336 ארליך, א.

עימות עם אורח-החיים. דבר, י"ז בכסלו תשל"ח, 27 בנובמבר 1977, ע' 14 (במדור 'דברים').

337 סובו ציון. דבר, ט' בתשרי תשל"ז, 3 באוקטובר 1976, ע' 10 (במדורו 'מפנקס הזמן').

חתום: יואב.

על צעדת ירושלים בסימן "סובו ציון והקיפואה...".

- 338 **הכלים וה"עיתוי". דבר, כ"ו בתשרי תשל"ז, 20 באוקטובר 1976, ע' 7.**
 חתום: יותם.
 על עסקת הנשק בין ישראל לבין ארצות-הברית.
- 339 **יונים – אל ארובותיהם. דבר, ד' בחשון תשל"ז, 28 באוקטובר 1976, ע' 12**
 (במדור 'דברים').
 חתום: י. בן-חיים.
 על המאבק על "הכסא" עם פטירתו של ח"כ צבי גרשוני.
 מגיב על כך:
- 340 **נתן, רענן**
פנייה שלא הייתה. דבר, י"א בחשון תשל"ז, 4 בנובמבר 1976, ע' 12 (במדור
'דברים').
 עונה על כך ' אורך במכתב למערכת ביום 17 בנובמבר 1976: "רוגזו של
 מזכיר משמרת" (ראה להלן, מספר 342).
- 341 **מפנקס הזמן. דבר, י"ב בחשון תשל"ז, 5 בנובמבר 1976, ע' 14 (במדורו 'מזוית**
אחרת').
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. טעמה של "אי-נעימות" – (על שביתת הרופאים).
 ב. "ארץ, מה לך עוד נבוכה?" – (על מחזור שירי הקודש לאברהם
 אבן-עזרא בהוצאת האקדמיה הישראלית למדעים).
- 342 **רוגזו של מזכיר משמרת. דבר, כ"ד בחשון תשל"ז, 17 בנובמבר 1976, ע' 12**
(במדור 'מכתבים למערכת').
 חתום: י. בן-חיים.
 תשובה לנתן רענן, מזכיר המשמרת הצעירה במפלגת-העבודה, על רשימתו
 מיום 4 בנובמבר 1976.
- 343 **מפנקס הזמן. דבר, י"א בכסלו תשל"ז, 3 בדצמבר 1976, ע' 14 (במדורו 'מזוית**
אחרת').
 חתום: יואב.
על המוט ועל הדגל – (על הירידה בערכים בתנועת העבודה ובתנועה
 הקבוצית).
 מגיב על כך:
- 344 **ברעם, עוזי**
דברים אל יואב. דבר, כ"א בכסלו תשל"ז, 13 בדצמבר 1976, ע' 12 (במדור
'מכתבים למערכת').

- 345 **מפנקס הזמן. דבר, כ"ה** בכסלו תשל"ז, 17 בדצמבר 1976, ע' 14 (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
'שיבת ספרד' – (על קשרי ספרד של 1976 לאחר פראנקו עם העם היהודי ובמיוחד בעקבות החלטת הקונגרס היהודי העולמי לקיים כינוסו בארץ זו). מגיבים על כך:
- 346 **סתר, י. ומנחם גלרטר**
על הקונגרס במדידת. דבר, י' בטבת תשל"ז, 31 בדצמבר 1976, ע' 24.
 מכתבים למערכת ושם גם תשובת י' אברך בחתימת 'יואב'.
- 347 **הטכנאים, הציבור, הסרטן. דבר, ט'** בטבת תשל"ז, 30 בדצמבר 1976, ע' 12 (במדור 'דברים').
 חתום: גיא.
 על שבידת טכנאי הרנטגן ופגיעתם בפעולת המכונים האונקולוגיים.
- 348 **מעט ריסון אמיתי. דבר, י'** בטבת תשל"ז, 31 בדצמבר 1976, ע' 24 (במדור 'דברים').
 חתום: גיא.
 קריאה לעתונאים לנצור מעט את עטם בעת משפטו של אשר ידלין.
- 349 **מפנקס הזמן. דבר, י"ז** בטבת תשל"ז, 7 בינואר 1977, ע' 14 (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **חווה השלום הטלפוני** – (על השלום של לובה אליאב ומתי פלד, חברי 'המועצה לשלום ישראל-פלשתינ').
 ב. **אברהם לסינ מארח את הבישוף מרומא** – (על מסיבת סילבסטר בבית התרבות ע"ש א' לסינ).
- 350 **מפנקס הזמן. דבר, ט'** בשבט תשל"ז, 28 בינואר 1977, ע' 14 (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **הקולות שאנו רואים** – (על תשדירי הפרסומת ברדיו ובטלוויזיה).
 ב. **למדו –** (על שני כרכי "פזמונים ושירי זמר" לנתן אלתרמן ועל פזמוני נתן אלתרמן ב'מטאטא' בתקופת שואת יהודי אירופה).
- 351 **מפנקס הזמן. דבר, ל'** בשבט תשל"ז, 18 בפברואר 1977, ע' 14 (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.

- על הפרשיות הכלכליות הקשורות למפלגת העבודה: 'פרשת ידליו', 'פרשת מיכאל צור', 'פרשת תרומות למפלגה' ועוד.
- 352 **האיש שאינו שוכח. דבר, כ"א באדר תשל"ז, 11 במארס 1977, ע' 24 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על יונס טורקוב שזכה בפרס מארק דבורז'צקי.
- 353 **השירות – הוא הגמול. דבר, ג' בניסן תשל"ז, 22 במארס 1977, ע' 16 (במדור 'דברים').**
 חתום: אי.
 על קופת החולים הכללית ועל מחלקת ההספקה שלה.
- 354 **על הכפייה ועל פיק־הברכיים. דבר, ד' באייר תשל"ז, 22 באפריל 1977, ע' 14.**
 חתום: יותם.
 על הקריאה לפעול וליזום למען פתרון הבעיה הפלשטינית.
- 355 **מפנקס הזמן. דבר, כ"ה באייר תשל"ז, 13 במאי 1977, ע' 16 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
 התוכן:
 א. "לא להניח לה ליפול" – (על מדיניות ארצות־הברית כלפי ישראל).
 ב. הרהורים של קלריקאל – (רשימה בעקבות תצוגת אופנה בה הוצג בגד נשי העשוי מטלית).
- 356 **דברים שאינם בכותרות. דבר, ל' בסיון תשל"ז, 16 ביוני 1977, ע' 16 (במדור 'דברים').**
 חתום: אי.
 על פעולותיה הברוכות של ההסתדרות.
- 357 **עוז לנדיבות. דבר, י"ט באב תשל"ז, 3 באוגוסט 1977, ע' 7.**
 חתום: יואב.
 קריאה להחזיר את עקורי איקרית וברעם לכפרם.
- 358 **קולו של ליבאנט. דבר, ח' באלול תשל"ז, 22 באוגוסט 1977, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: גיא.
 על תשדיר פירסומת בשפה האנגלית ב'קול ישראל'.
- 359 **על ימי העצבות. דבר, ט"ז באלול תשל"ז, 30 באוגוסט 1977, ע' 5.**
 חתום: יואב.
 על ט' באב ועל יום הזכרון לשואה ולגבורה.

- 360 **קברניטים. דבר, כ"ו באלול תשל"ז, 9 בספטמבר 1977, ע' 13.**
 חתום: יואב.
 על שכרם הגבוה של טייסי אל-על והעיצומים שהם נוקטים למען שיפור
 שכרם.
- 361 **מפנקס הזמן. דבר, י"א בתשרי תשל"ח, 23 בספטמבר 1977, ע' 12 (במדורו
 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **שלכת אמריקאית** – (על הודעת שר החוץ האמריקאי על השתתפות
 נציגים זוטרים של אש"ף במשלחת למשא ומתן).
 ב. **גם מדרכה היא מולדת** – (על החלטת עיריית תל-אביב לחייב את בעלי
 החנויות לטאטא את המדרכה בחזית חנויותיהם).
- 362 **ראיון. דבר, כ"א בתשרי תשל"ח, 3 באוקטובר 1977, ע' 9, 14.**
 חתום: יואב.
 על ראיון שערך כתב הרדיו עם מתיישבת צעירה מקיבוץ פצאל בבקעת
 הירדן.
- 363 **קלסתר נוסף של נעמת. דבר, כ"ד בתשרי תשל"ח, 6 באוקטובר 1977, ע' 12**
(במדור 'דברים').
 חתום: אורח.
 על "לקט למסכת חגי הסתיו" בהוצאת 'נעמת'.
- 364 **מפנקס הזמן. דבר, ט' בחשוון תשל"ח, 21 באוקטובר 1977, ע' 14 (במדורו
 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **ובכל זאת בוטאלי** – (על יחסה של מדיניות החוץ האמריקאית כלפי
 ישראל).
 ב. **הר גרזים** – (על פרשת חילול מקומות קדושים לשומרונים על הר
 גרזים).
- 365 **הכס הקדוש, ההגמון. דבר, א' בכסלו תשל"ח, 11 בנובמבר 1977, ע' 13, 18.**
 חתום: יותם.
 על היחסים בין הותיקן לישראל בעקבות גירושו מהארץ של הארכיבישוף
 הילריון קאפוצ'י.
- 366 **שירות ביושר-לב. דבר, א' בכסלו תשל"ח, 11 בנובמבר 1977, ע' 24 (במדור
 'דברים').**
 חתום: צופה.
 על יהושע רבינוביץ ופעולותיו למען "קרן תל-אביב לספרות ולאמנות".

- 367 **הכוכבים והחך. דבר, ח' בכסלו תשל"ח, 18 בנובמבר 1977, ע' 24 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על שירותי התיירות בישראל.
- 368 **בשירות ישראל. דבר, ט' בטבת תשל"ח, 19 בדצמבר 1977, ע' 16 (במדור 'דברים').**
 חתום: אי.
 על התרעומת של אנשי "חירות" על דברים שלא נאמרו בפני באי הוועידה של תנועת הפועלים האמריקאית על-ידי נציגי ההסתדרות.
- 369 **אירופה כאחיתופל. דבר, כ"ה בטבת תשל"ח, 4 בינואר 1978, ע' 7, 11.**
 חתום: יואב.
 בעקבות ידיעה בעתון: "ראש ממשלת גרמניה המערבית, הלמוט שמידט, הפציר השבוע בסאדאת להימנע מהסכם נפרד עם ישראל.
- 370 **מפנקס הזמן. דבר, ה' בשבט תשל"ח, 13 בינואר 1978, ע' 14 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. ענין של חול – (על מצבה הכלכלי של המדינה).
 ב. אחיות בקרית צאנז – (על התאבדותן של שתי אחיות בקרית צאנז, חנה ואסתר הורוביץ, אשר לא הסתגלו לחברה בה צמחו).
- 371 **ציונות של מוכסים. דבר, כ"ד בשבט תשל"ח, 1 בפברואר 1978, ע' 7.**
 חתום: יואב.
 על קריאתו של שר הקליטה, דוד לוי, ליורדים בארצות-הברית לשוב ארצה ולזכות בפטור ממסים למוצרים חשמליים.
- 372 **הרהורים מבית. דבר, א' באדר ב' תשל"ח, 10 במארס 1978, ע' 14.**
 חתום: יותם.
 על היחסים בין מפלגת העבודה לבין מפ"ם.
- 373 **מפנקס הזמן. דבר, י"ב באייר תשל"ח, 12 במאי 1978, ע' 12 (במדורו 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. חיוך שכזה – (על שביתה ב'קול ישראל' ואי יציאת שדרים מישראל לפולין לסקור טקס זכרון במחנה ההשמדה אושוויץ).
 ב. ואבדה חכמת חכמיו – (על בקשת הנשיא, אפרים קציר, לקבל לאחר פרישתו דירת שרד בירושלים בנוסף לדירתו ברחובות).

- 374 **עמל בשפיים. דבר, י"ב באייר תשל"ח, 19 במאי 1978, ע' 28** (במדור 'דברים').
 חתום: צופה.
 על חידון בנושא מלחמת-העצמאות ברשת "עמל".
- 375 **מפנקס הזמן. דבר, י"ט באייר תשל"ח, 26 במאי 1978, ע' 12** (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **ההדק, הניצרה** – (בעקבות ראיון עם ראש המטה הכללי, רביאלוף מוטה גור, על מוסר במלחמה).
 ב. **מלחמת שוורים** – (על מלחמות שוורים בישראל).
- 376 **מפנקס הזמן. דבר, ד' בסיון תשל"ח, 9 ביוני 1978, ע' 18** (במדורו 'מזוית אחרת').
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **ברכה** – (ברכה לנשיא המדינה, יצחק נבון, עם כניסתו לתפקידו).
 ב. **מודה – ואינו עוזב** – (על דברי נחום גולדמן בטקס פתיחת בית התפוצות בתל-אביב).
- 377 **כבודם של מאמינים. דבר, כ"א בסיון תשל"ח, 26 ביוני 1978, ע' 7.**
 חתום: יותם.
 על איגוס בנות דתיות לצבא.
- 378 **חבר ה"קבוצות". דבר, ל' בסיון תשל"ח, 5 ביולי 1978, ע' 16** (במדור 'דברים').
 חתום: צופה.
 על ה"קבוצות" בתנועת ד"ש.
- 379 **הנשיא עם דז'יגאן. דבר, א' בתמוז תשל"ח, 6 ביולי 1978, ע' 12** (במדור 'דברים').
 חתום: מאזין.
 על מפגש בין שמעון דז'יגאן ונשיא המדינה, יצחק נבון.
- 380 **"הבה נהיה אמיצים". דבר, ח' בתמוז תשל"ח, 13 ביולי 1978, ע' 7.**
 חתום: יותם.
 על העלאת שכרם של השרים בישראל.
- 381 **המפח המדיני. דבר, כ' בתמוז תשל"ח, 25 ביולי 1978, ע' 16** (במדור 'דברים').
 חתום: י. קורא.
 על חוברת הסברה של דב בן-מאיר על "המפח המדיני של הליכוד".

- 382 **ראקוויאם לאפיפיר. דבר, י"ב באב תשל"ח, 15 באוגוסט 1978, ע' 9, 15.**
 חתום: יותם.
 עם מותו של האפיפיר פאולוס הששי.
- 383 **מפנקס הזמן. דבר, כ"ב באב תשל"ח, 25 באוגוסט 1978, ע' 16 (במדור 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
סופה של יומרה – (על נפילתה של מפלגת ד"ש).
- 384 **ממעוף הציפור. דבר, ג' באלול תשל"ח, 5 בספטמבר 1978, ע' 16 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על תצלומי אוויר של ארץ-ישראל שפורסמו ב'בטאון חיל-האוויר'.
- 385 **מערכים – לערכאות. דבר, ד' באלול תשל"ח, 6 בספטמבר 1978, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על מקורות כספיה של תנועת ד"ש.
- 386 **מפנקס הזמן. דבר, ג' בחשון תשל"ט, 3 בנובמבר 1978, ע' 16 (במדור 'מזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
מיסטיקה של מדמנה – (על ספרותו של חנוך לוין בעקבות הצגת מחזהו "ההלוויה החורפית" בתיאטרון הבימה).
- 387 **קידה לחבר. דבר, ו' בחשון תשל"ט, 6 בנובמבר 1978, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: גיא.
 על בחירתו של זאב ויינר לרשימת מועמדי המערך לבחירות לעיריית תל-אביב.
- 388 **פינקל. דבר, כ"ד בחשון תשל"ט, 24 בנובמבר 1978, ע' 28 (במדור 'דברים').**
 חתום: גיא.
 על שמעון פינקל וספרו על התיאטרון.
- 389 **השדר, הלוויין, המלים. דבר, י"ד בכסלו תשל"ט, 14 בדצמבר 1978, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על ראיון עם יצחק שבביס-זינגר עם זכייתו בפרס נובל לספרות.

- 390 **חיש גד, ביש גד. דבר, כ"ט בכסלו תשל"ט, 29 בדצמבר 1978, ע' 28 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על תוכנית ההימורים החדשה של מפעל הפיס.
- 391 **רבנו מאור – הגולה, לא עלינו. דבר, ג' בטבת תשל"ט, 2 בינואר 1979, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: גיא.
 על שיבוש בהגיית שמו של רבנו גרשום מאור-הגולה ברדיו.
- 392 **הרהורים מבית. דבר, ו' בטבת תשל"ט, 5 בינואר 1979, ע' 2.**
 חתום: יותם.
 על תכנית האוטונומיה ועל תנועת העבודה.
 חלק מהמאמר חזר ונדפס ב'זאת הארץ', גל' 269 (י"ג בטבת תשל"ט, 12 בינואר 1979), ע' 5.
- 393 **החובה הראשונה. דבר, ט"ו בטבת תשל"ט, 14 בינואר 1979, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: גיא.
 על מאבק ההסתדרות לשמור על רמת חייו של העובד.
- 394 **הצבע, הפיגור, הקידמה. דבר, ה' בשבט תשל"ט, 2 בפברואר 1979, ע' 28 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על שידורי-צבע בטלוויזיה.
- 395 **נקמת הכושלים. דבר, ז' בשבט תשל"ט, 4 בפברואר 1979, ע' 9 (במדור 'מפנקס הזמן').**
 חתום: יואב.
 מאמר נגד שר הבריאות, אליעזר שוסטק, על יחסו אל קופת החולים של ההסתדרות.
- 396 **מלונת הגבעונים. דבר, ז' באדר תשל"ט, 9 במארס 1979, ע' 9 (במדור 'מפנקס הזמן').**
 חתום: יואב.
 על תנאי מגוריהם של הפועלים הערבים מיהודה, שומרון וחבל עזה אצל מעבידיהם בתחומי הקר-הירוק.
- 397 **מלחמותינו הקטנות – האבודות. דבר, י"ז באדר תשל"ט, 16 במארס 1979, ע' 16 (במדור 'מפנקס הזמן').**
 חתום: יואב.
 על הויכוח בענין מחיקת הצבע בשידורים בטלוויזיה.

- 398 **ענייני תקשורת. דבר, י"ב בניסן תשל"ט, 9 באפריל 1979, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על מינוי יוסף לפיד לתפקיד מנהל רשות השידור ועל אפשרות לשינויים פרסונליים ברדיו ובטלוויזיה.
- 399 **מפנקס הזמן. דבר, ל' בניסן תשל"ט, 27 באפריל 1979, ע' 18.**
 חתום: יואב.
 התוכן:
 א. **טעותן של נמלים** – (משל סיני עתיק).
 ב. **הדר א'** – (על יחס מדינות אירופה אל ישראל במיוחד בשאלת הנפט הנורבגי מהים הצפוני).
 ג. **הדר ב'** – (על התכנית האמריקאית לבנות שדות תעופה בנגב עבור ישראל בעזרת פועלים קוריאניים).
 ד. **אל ארץ אחרת** – (על עמק יזרעאל).
- 400 **טעות מיותרת. דבר, כ"ה באייר תשל"ט, 22 במאי 1979, ע' 16 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על אפשרות פרישתה של לאה פורת מהנהלת האגף לתרבות של משרד החינוך והתרבות ומראשות המועצה הציבורית לתרבות.
- 401 **מפנקס הזמן. דבר, כ"ח באייר תשל"ט, 25 במאי 1979, ע' 16.**
 חתום: יואב.
 התוכן:
 א. **שיחה עם נשיא** – (על שיחה עם נשיא המדינה, מר יצחק נבון).
 ב. **ההיסטוריה כראצידיב** – (על חגיגת האחד במאי שנופל ביום הזכרון לחללי צה"ל, בערב יום העצמאות).
 ג. **אור חרדות** – (על המצב החברתי באור יהודה).
- 402 **כבוד למשורר יהודי. דבר, כ"ח באייר תשל"ט, 25 במאי 1979, ע' 28 (במדור 'דברים').**
 חתום: א.
 על הזמנת המשורר אברהם סוצקבר ל"קונגרס השירה הבינלאומי".
- 403 **פונדק הבריאות. דבר, ט' בסיון תשל"ט, 4 ביוני 1979, ע' 7.**
 חתום: יואב.
 ועוד על אליעזר שוסטק, שר הבריאות, וקופת חולים של ההסתדרות.
- 404 **כיבוד אם. דבר, י' בסיון תשל"ט, 5 ביוני 1979, ע' 16 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על בניה של הגב' דורה בלוך ז"ל שבניה חיפשו באונגדה את אימם הרצוחה.

- 405 **בית הישע. דבר**, ט"ז בתמוז תשל"ט, 11 ביולי 1979, ע' 22 (במדור 'דברים').
 חתום: אורח.
 על "בית הישע" של 'משען' ברעננה לאישפוז חולים חשוכי־מרפא.
- 406 **"סגול רצחני". דבר**, י"ז בתמוז תשל"ט, 12 ביולי 1979, ע' 12 (במדור 'דברים').
 חתום: אורח.
 על תסכית־מתח בהמשכים המשודרת ב'קול ישראל' בסמוך לשבע בבוקר.
- 407 **האמת אשר על־פני האדמה. דבר**, כ"א בתמוז תשל"ט, 16 ביולי 1979, ע' 12 (במדור 'דברים').
 חתום: אי.
 על סיור של מנהלי בתי־ספר במפעלי ההסתדרות.
- 408 **דברים והדם. דבר**, י"ז באב תשל"ט, 10 באוגוסט 1979, ע' 24 (במדור 'דברים').
 חתום: אי.
 על צוואתו של פרץ הרצנשטיין מזכרון־יעקב לבניו – לא לרדת מהארץ – כפי שנחקקה על מצבתו ועל נכדו שחזר ועלה ארצה.
- 409 **"מכים – ולבכות אין נותנים". דבר**, כ"א באב תשל"ט, 14 באוגוסט 1979, ע' 16 (במדור 'דברים').
 חתום: אורח.
 על השבתת המשק בעקבות המצב הכלכלי.
- 410 **בשם אלהים: לכו! דבר**, כ"ב באלול תשל"ט, 14 בספטמבר 1979, ע' 13, 16.
 חתום: יותם.
 מאמר נגד ממשלת הליכוד ודרכה הפוליטית.
- 411 **בא לכלל כעס. דבר**, י"ב בחשון תש"ם, 2 בנובמבר 1979, ע' 14.
 חתום: יותם.
 רשימה נגד עלייתו המחודשת של יצחק רבין אל דוכן ההנהגה הציבורית.
- 412 **מחיר האמון. דבר**, כ"ה בחשון תש"ם, 15 בנובמבר 1979, ע' 12 (במדור 'דברים').
 חתום: גיא.
 תמיהה על הצורך באגרה עבור הזכות להצביע בבחירות הפנימיות במפלגת העבודה.
- 413 **לא על הלחם. דבר**, ח' בטבת תש"ם, 28 בדצמבר 1979, ע' 13, 20.
 חתום: יותם.
 על מצבה הכלכלי והחברתי של החברה הישראלית: התעשרות העשירים ונישול השכירים.

- 414 **האבירים – ביום אבל. דבר, כ"א בשבט תש"ם, 8 בפברואר 1980, ע' 24**
 (במדור 'דברים').
 חתום: אורח.
 על לווייתה של חנה רובינא בלא השתתפות כל נציג רשמי.
- 415 **עוד פן לעברית. דבר, י' באדר תש"ם, 27 בפברואר 1980, ע' 12 (במדור**
 'דברים').
 חתום: אורח.
 ועוד על שיבושי לשון ב'קול ישראל'.
- 416 **תבור וכנרת. דבר, ט"ו באדר תש"ם, 3 במארס 1980, ע' 5.**
 חתום: יותם.
 רשימה לזכרו של יגאל אלון ז"ל.
- 417 **ידי יעקב. דבר, כ"ג באדר תש"ם, 11 במארס 1980, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: גיא.
 על יעקב אגמון ופעולות התרבות שהוא עומד בראשן.
- 418 **בין דובר ודברים. דבר, ג' בניסן תש"ם, 20 במארס 1980, ע' 7 (במדורו 'מזוית**
 אחרת').
 חתום: יותם.
 על דברים שאמר השר אריאל שרון בניו יורק בפני יהודי העיר.
- 419 **המפעל הושלם – הוועד מתפרק. דבר, י' בניסן תש"ם, 27 במארס 1980, ע' 12**
 (במדור 'דברים').
 חתום: א.
 על התפרקותו של הוועד הציבורי להוצאת כתבי נתן אלטרמן עם השלמת תפקידו.
- 420 **בנתיב הענות. דבר, ב' באייר תש"ם, 18 באפריל 1980, ע' 12 (במדורו 'מפנקס**
 הזמן').
 חתום: יואב.
 על חיים גורי וסרטו "הים האחרון".
- 421 **דושיח עם תיבת דואר. דבר, ט"ו בסיון תש"ם, 30 במאי 1980, ע' 14.**
 חתום: יותם.
 ויכוח עם חוג "אורים", המסתתרים מאחורי תיבת דואר, והקוראים לחידוש ערכיה של תנועת העבודה.
- 422 ***** דבר, כ"ו בסיון תש"ם, 10 ביוני 1980, ע' 16 (במדור 'דברים').**
 רשימה בעקבות האשמות ממחנה יצחק רבין במפלגת העבודה את 'אברך כתיבה מגמתית נגד 'רבין על-פי תכתיבים ממרכז המפלגה.

- 423 **שדה בור. דבר, ג' באב תש"ס, 16 ביולי 1980, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 עוד על שיבושי לשון וידע ב'קול ישראל'.
- 424 **מפנקס הזמן. דבר, י"ב באב תש"ס, 25 ביולי 1979, ע' 14 (במדורו 'מזוית אחרת')**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **תוף־הפח המתחזה לרעם** – (על ההתנגדות במפלגת העבודה למינוי ישראל גלילי כראש הועדה המדינית לוועידת־המפלגה)
 ב. **דלקת "האוזן" הפנימית** – (על רכילויות בעתונות ועל התבטאויותיו של ח"כ יוסי שריד).
 על הרשימה "תוף־הפח המתחזה לרעם" מגיב:
- 425 **אברמוביץ', אמנון**
כל אחד והגילי שלו. דבר, כ"א באב תש"ס, 3 באוגוסט 1980, ע' 8.
- 426 **אבדן העשתונות. דבר, כ"ד באב תש"ס, 6 באוגוסט 1980, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: ת. ר. ליפסקי.
 על ההתמודדות בתוך מפלגת העבודה.
- 427 **לכסיקון של קיר. דבר, ז' באלול תש"ס, 19 באוגוסט 1980, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 על "המרכז למורשת היהדות ע"ש פנחס ספיר".
- 428 **הרהורים יהודיים. דבר, י"ז באלול תש"ס, 29 באוגוסט 1980, ע' 14.**
 חתום: יותם.
 על התבטאויותיו של נשיא מצרים, אנואר סאדאת, כלפי היהודים וכלפי מנחם בגין.
- 429 **שנת לימודים חדשה – ומלים לא ישנות. דבר, כ"ג באלול תש"ס, 4 בספטמבר 1980, ע' 12 (במדור 'דברים').**
 חתום: אורח.
 תגובה לרשימתו של אהרן גבע (31 באוגוסט 1980) על פתיחת שנת הלימודים.
- 430 **מפנקס הזמן. דבר, כ"ד באלול תש"ס, 5 בספטמבר 1980, ע' 12.**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **השכנה בשיח'ג'ראח** – (על צו־ההפקעה שהוצא לשלוש משפחות

- בשייח-ג'ראח שבתיהם סמוכים למשרד ראש-הממשלה העתיד להבנות
(שם).
- ב. הרמטכ"ל, הרמטכ"ל הזה – (על הרמטכ"ל, רב-אלוף רפאל איתן,
והתבטאויותיו ב'קול ישראל').
- 431 עיר שחותמה נעורים. דבר, ד' בכסלו תשמ"א, 12 בנובמבר 1980, ע' 8 (במדור
'דברים').
חתום: א.
על העיר חולון עם בחירתו של משה רינת לתפקיד סגן ראש העירייה.
- 432 אנוסים. דבר, ה' בטבת תשמ"א, 12 בדצמבר 1980, ע' 14, 16.
חתום: יותם.
רשימה נגד יצחק רבין והתבטאויותיו במפלגת העבודה ומחוצה לה.
- 433 [על ביתם של זאב ווינר ובתו דליה ז"ל] בספר: דליה – נתיבי-חיים: פרקי
חיים ומבחר פרקי הגות ומסה / [מאת] דליה ליכטנשטיין-ויינר; [ערכה זיוה
> ווינר] <תל-אביב, תשמ"א (1981), ע' 44-46.
- 434 חגו של חלוץ. דבר, א' בשבט תשמ"א, 6 בינואר 1981, ע' 10 (במדור 'דברים').
חתום: י.א.
על חגו של זאב ווינר, מאדריכלי "משען".
- 435 בכו להולך. דבר, ט"ז באדר א' תשמ"א, 20 בפברואר 1981, ע' 14.
חתום: יותם.
עם מינוי היהודי המומר, אהרון לוסטיגר, לארכיבישוף של פאריס.
נוסח ביידיש בשם: וויינט אויף דעם וואס גייט אוועק נדפס ברבעון די
גאלדענע קייט, נומ. 105 (1981), ע' 55-64.
- 436 מפנקס הזמן. דבר, ל' באדר א' תשמ"א, 6 במארס 1981, ע' 14.
חתום: יואב.
התוכן:
א. על העלבון – (על המדיניות הכלכלית הכושלת של הממשלה).
ב. טורנאדו – (על הספקת נשק גרמני לארצות-ערב).
ג. האיש שיצא מדעתנו – (על יוסף מנדלביץ', אסיר ציון שהגיע ארצה).
ד. המיפלס בים גינוסר – (על עליית מפלס המים בכנרת).
- 437 מן הדוכן אל הסדן. דבר, ג' באדר ב' תשמ"א, 9 במארס 1981, ע' 10 (במדור
'דברים').
חתום: י.א.
על פרופ' אשר אריאן הנרתם לפעילות פוליטית במפלגת העבודה.

- 438 **דור שני לגסות. דבר, ט' באדר ב' תשמ"א, 15 במארס 1981, ע' 8 (במדור 'דברים').**
 חתום: גיא.
 על החלפתו של יצחק אורן מראשות מפעל הפיס בגדעון גדות, המקורב לשר האוצר.
- 439 **שאלה של מוסר ציבורי. דבר, כ"ו באדר ב' תשמ"א, 1 באפריל 1981, ע' 6.**
 חתום: יותם.
 רשימה נגד המדיניות הכלכלית והחברתית של ממשלת הליכוד.
- 440 **מפנקס הזמן. דבר, כ"ח באדר ב' תשמ"א, 3 באפריל 1981, ע' 14.**
 חתום: יואב.
 רשימה נגד השר דוד לוי וסיעת הליכוד לקראת הבחירות להסתדרות.
התוכן:
 א. לשון חוזק;
 ב. נקמת הכושלים.
- 441 **בזכות יריבים. דבר, י"ט בניסן תשמ"א, 23 באפריל 1981, ע' 7 (במדורו 'בזוית אחרת').**
 חתום: יואב.
 על חבר הכנסת יוסי שריד ודעותיו בכנסת.
- 442 **חרפת פיק'הברכיים. דבר, י' בסיון תשמ"א, 12 ביוני 1981, ע' 14.**
 חתום: יותם.
 רשימה שסיכומה להוריד את 'הליכוד' מן השלטון: "חשוב מאד להניף דגלי 'אמת' על כל המרפסות".
- 443 **מחר. דבר, כ"ז בסיון תשמ"א, 29 ביוני 1981, ע' 7.**
 חתום: יותם.
 קריאה אחרונה לפני הבחירות לכנסת העשירית, להורדת 'הליכוד' מן השלטון.
- 444 **תאונת מכונית. דבר, ה' באב תשמ"א, 5 באוגוסט 1981, ע' 6 (במדור 'דברים').**
 חתום: י.א.
 על עקיבא לוינסקי, גזבר הסוכנות היהודית.
- 445 **"אנו נהיה חלק בלתי-נפרד מחצור". דבר, ז' באב תשמ"א, 7 באוגוסט 1981, ע' 12.**
 חתום: יותם.
 קריאה לדור הצעיר של התנועה להגשים את עצמו בגליל ולא רק לדבר על כך.

- 446 **מורשת בית סבא. דבר, כ' באב תשמ"א, 20 באוגוסט 1981, ע' 8 (במדור 'דברים').**
 חתום: גיא.
 על הרופא, פרופ' יצחק הברכט.
- 447 **מפנקס הזמן. דבר, י"ט באלול תשמ"א, 18 בספטמבר 1981, ע' 14.**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. מטריה אווירית – (על "שיתוף הפעולה האינטרטגי" עם ארצות-הברית).
 ב. נדבות – (על תרומה של הלורד זיו לחיפוש הצוללת 'דקר').
 ג. הפרשים – (על המחלוקת סביב החפירות הארכיאולוגיות בעיר דוד).
 ד. עדי לספריית הבית – (על ספרו של ג'פרי צ'וסר – "סיפורי קנטרברי" – בתרגומו של שמעון זנדבנק).
- 448 **נקמת השימון. דבר, י"א בתשרי תשמ"ב, 9 באוקטובר 1981, ע' 10.**
 חתום: יותם.
 על התקפת ראש הממשלה, מנחם בגין, על התנועה הקיבוצית ועל תנועת העבודה.
- 449 **מנהיג ותלמיד-חכם. דבר, כ"ח בחשוון תשמ"ב, 25 בנובמבר 1981, ע' 6 (במדור 'דברים').**
 חתום: י.א.
 עם ציון יום-הזכרון לפטירת זלמן שז"ר, נשיא מדינת ישראל.
- 450 **תסמונת גנגר. דבר, כ"א בכסלו תשמ"א, 17 בדצמבר 1981, ע' 5, 9.**
 חתום: יותם.
 על אריה גנגר.
- 451 **מידע חשאי. דבר, י"ח בטבת תשמ"ב, 13 בינואר 1982, ע' 5.**
 חתום: יותם.
 רשימה בעקבות האשמות השוא שהעליל ח"כ יהודה חשאי בשר יצחק מודעי.
- 452 **עוטי עור פיל. דבר, ד' בשבט תשמ"ב, 28 בינואר 1982, ע' 7, 11.**
 חתום: יותם.
 רשימה בעקבות דחיה של 40 חברי-כנסת לדרישת היועץ המשפטי לממשלה להסיר את חסינותם של חברי-כנסת שנאשמו בעבירות תנועה.
- 453 **חנוך לשר על פי דרכו. דבר, כ"ח בשבט תשמ"ב, 21 בפברואר 1982, ע' 7.**
 חתום: יותם.
 על סגונו של שר האוצר, יורם ארידור, ועל מדיניותו הכלכלית.

- 454 **כחגבים בעינינו. דבר, ו' באדר תשמ"ב, 1 במארס 1982, ע' 5.**
 חתום: יותם.
 על התרפסות בפני הנשיא המצרי, אנואר סאדאת, לפני בואו לביקור
 בישראל.
- 455 **בסופת האש הזאת יכלו להמריא רק השרפים. דבר, כ"ג בניסן תשמ"ב, 16**
 באפריל 1982, ע' 16.
 חתום: יותם.
 על השואה במספרים בעקבות ספרו של יצחק ארד "טרבלינקא – אבדן
 ומרד" (תל-אביב: עם עובד).
 נוסח ביידיש בשם: **בלויז די שרפים** נדפס ברבעון **די גאלדענע קייט**, נומ. 108
 (1982), ע' 20–26.
- 456 **"התחלקו ביניכם". דבר, ט' בסיון תשמ"ב, 31 במאי 1982, ע' 5.**
 חתום: יואב.
 עוד רשימה בגנות שר האוצר, יורם ארידור, על מדיניותו הכלכלית.
- 457 **פגרה בשערי ביירות. דבר, י"ג באב תשמ"ב, 2 באוגוסט 1982, ע' 5.**
 חתום: יותם.
 רשימה בעקבות החלטת חברי-הכנסת לצאת לפגרת הקיץ בעיצומה של
 מלחמת לבנון.
- 458 **בדם ואש לבנון תקום. דבר, ז' בתשרי תשמ"ג, 24 בספטמבר 1982, ע' 16.**
 חתום: יותם.
 רשימה בעקבות מלחמת לבנון ומעורבות ישראל בעינייה הפנימיים של
 ארץ זו.
 נדפס גם כתדפיס מטעם אגף ההסברה של מרכז מפלגת העבודה הישראלית
 בשם: "בין תעוזה להרפתקה" (פרקי לבנון), חשון תשמ"ג, אוקטובר 1982.
- 459 **אורי גורדון, איש הציונות האחרת. דבר, כ"ג בחשון תשמ"ג, 9 בנובמבר 1982,**
 ע' 10.
 חתום: י.א.
 על אורי גורדון, ראש תנועת תל"ם בארצות הברית שיעדיה הגברת העליה
 מארץ זו.
- 460 **מפנקס הזמן. דבר, כ' בכסלו תשמ"ג, 6 בדצמבר 1982, ע' 7, 12.**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **חלחול** – (על התנהגות הישראלים, במדים ולא במדים, בִּשְׂטָחִים);
 ב. **הציניות במיטבה** – (עוד על שר האוצר, יורם ארידור);
 ג. **בועות** – (על ההסכם האיסטרטגי עם ארצות-הברית).

- 461 **סממניה של קטורת עתונאית. דבר, י"א בטבת תשמ"ג, 27 בדצמבר 1982, ע' 8**
 (במדור 'דברים').
 חתום: אורח.
 על אתיקה עתונאית בעקבות דיווח על ביקור הנשיא יצחק נבון
 בארצות-הברית.
- 462 **מדוע פסבדונים? ספר השנה של העתונאים, תשמ"ג 1983 (תל-אביב: אגודת**
 העיתונאים, 1983), ע' 78-82.
 ישעיהו אברך על עצמו ועל כתיבתו העתונאית.
- 463 **"עירוב" בשומרון. דבר, י"ז בטבת תשמ"ג, 2 בינואר 1983, ע' 7 (במדורו**
 'מפנקס הזמן').
 חתום: יואב.
 על הבניה המרוכזת בשומרון.
- 464 **יונס טורקוב בן 85. דבר, ג' באדר תשמ"ג, 16 בפברואר 1983, ע' 10.**
 חתום: א.
 על יובלו.
- 465 **מפנקס הזמן. דבר, ז' בשבט תשמ"ג, 21 בינואר 1983, ע' 16.**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **ממלכה ללא חסד** – (על אנאטולי שצ'רנסקי הכלוא בכלא הסובייטי
 ויחס השלטונות אליו ואל משפחתו);
 ב. **פניה הזעופים של האמת** – (על המצב החברתי והכלכלי בישראל
 בתקופה זו).
- 466 **מפנקס הזמן. דבר, כ"ח בשבט תשמ"ג, 11 בפברואר 1983, ע' 18.**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **שעה של מכאוב וזיכוכ** – (בעקבות פרסום תוצאות חקירת ועדת-
 החקירה לאירועי סאברה ושאתילה);
 ב. **העונה היפה לגירוש** – (על גירוש האוכלוסין בניגריה);
 ג. **עטלפים** – (על ספור המעשה בנחת אמריקאי במבואות בירות שעצר
 בעזרת אקדח שלושה טנקים ישראלים).
- 467 **דמיו אינם חוזרים. דבר, י"ח בניסן תשמ"ג, 1 באפריל 1983, ע' 14.**
 חתום: יותם.
 על הסתגרותו של ראש הממשלה, מנחם בגין, מהציבור בעקבות כשלונותיו.

- 468 **לנסוע. דבר, כ"ח בניסן תשמ"ג, 11 באפריל 1983, ע' 7.**
 חתום: יואב.
 רשימה לכבוד יום הזכרון לשואה ולמרד.
- 469 **שביתה שטנית. דבר, י"ב באייר תשמ"ג, 25 באפריל 1983, ע' 7.**
 חתום: יואב.
 על שביתת הרופאים.
 מגיב על כך:
- 470 **שפירא, מיכה**
מכתב ליואב. דבר, כ"ח באייר תשמ"ג, 11 במאי 1983, ע' 5.
 עונה על כך 'י אברך (בחתימת יואב):
- 471 **שורות-ביניים. דבר, ג' בסיון תשמ"ג, 15 במאי 1983**
 חתום: יואב.
- 472 **המיכניזם הציוני – עיקר וטפל. דבר, י"ט בסיון תשמ"ג, 31 במאי 1983, ע' 12**
 (במדור 'דברים').
 חתום: גיא.
 על ההסתדרות הציונית והמשבר שבה.
- 473 **מפנקס הזמן. דבר, י"ג בתמוז תשמ"ג, 24 ביוני 1983, ע' 16.**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. "צורות טירוף לא ייספרו מרוב" – (עוד על שביתת הרופאים);
 ב. **חכמת ישראל** – (רשימה על מנחם דורמן בעקבות תרגומו לספרו של
 דון יהודה אברבנאל "דיאלוגי ד'אמורה" > "שיחות על האהבה").
- 474 **על הדר ועל פיק ברכיים. דבר, כ"ז בתמוז תשמ"ג, 8 ביולי 1983, ע' 16** (במדורו
 'מפנקס הזמן').
 חתום: יואב.
 על הנרי קיסינג'ר בעקבות התבטאות של רפאל איתן עליו.
- 475 **חברון. דבר, י"ב באב תשמ"ג, 22 ביולי 1983, ע' 18** (במדורו 'מפנקס הזמן').
 חתום: יואב.
 רשימה בעקבות האירועים בחברון לאחר רצח תלמיד הישיבה, אהרן גרוס,
 בה.
- 476 **יראת שמים – ומצוות השכל האנושי. דבר, כ"ח באב תשמ"ג, 7 באוגוסט**
 1983, ע' 8 (במדור 'דברים').
 חתום: א.

- רשימה בזכות בחירתו של זאב וינר כנציג תנועת העבודה בעיריית תל-אביב.
- 477 **שלם ישלם המבעיר את הבעירה. דבר, ל' באב תשמ"ג, 9 באוגוסט 1983, ע' 9, 10.**
 חתום: יותם.
 עוד רשימה בגנות יצחק רבין בהתמודדותו על הנהגת מפלגת העבודה נגד שמעון פרס.
 מגיב על כך:
- 478 **וייס, שבח אל נא באפך יותם, או מי מבעיר את הבעירה? דבר, ו' באלול תשמ"ג, 15 באוגוסט 1983, ע' 7, 10.**
 עונה על כך ' אברך:
- 479 **למשיגים, לחורפים. דבר, י"ד באלול תשמ"ג, 23 באוגוסט 1983, ע' 9.**
 חתום: יותם.
- 480 **מפנקס הזמן. דבר, ט"ז בתשרי תשמ"ד, 23 בספטמבר 1983, ע' 12.**
 חתום: יואב.
התוכן:
- א. **דמים בדמים נגעו** – (רשימה נגד המנהיגות שהכניסה את עם ישראל ללבנון);
  - ב. **כמדקרות חרב** – (על התבטאותו של רפאל איתן: "מחנות ההשמדה באירופה יהיו בתי-הבראה לעומת מה שיקרה לנו כאן אם לא נחזיק מעמד אפילו פעם אחת מול אויבינו");
  - ג. **ג'וניה** – (על מסיבות והוללות לעומת קיצוצים בחינוך ובסעד בישראל);
  - ד. **נינים** – (על ביקור בקיבוץ בעמק בימי הקיץ).
- 481 **אל תתנו להם ללכת – גרשו אותם! דבר, ט' בחשון תשמ"ד, 16 באוקטובר 1983, ע' 5.**
 חתום: יותם.
 רשימה נגד ממשלת הליכוד.
- 482 **עוללות. דבר, י"ד בחשון תשמ"ד, 21 באוקטובר 1983, ע' 16 (במדורו 'מפנקס הזמן <שעבר>').**
 חתום: יואב.
 לזכרו של ר' זלמן שז"ר במלאת תשע שנים לפטירתו.
 נוסח ביידיש בשם: מיט זלמן שזר (בלעטער פון א טאגבוך) נדפס ברבעון די גאלדענע קייט, נומ. 112 (1984), ע' 17–27.

- 483 **סופרו של עולם יהודי סעור. דבר, א' בכסלו תשמ"ג, 7 בנובמבר 1983, ע' 6**
(במדור 'דברים').
חתום: א.
על ספריו של הסופר היידי יוסף ארליך ועל מבואו של פרופ' דב סדן לכתביו
המקובצים של הסופר.
- 484 **פחד הריקות. דבר, ח' בכסלו תשמ"ד, 14 בנובמבר 1983, ע' 5.**
חתום: יותם.
על שיחה עם מר פינקלשטיין, איש נצרת-עילית, הדוגל בגירוש הערבים
מהארץ.
- 485 **בין קידה לחשבון-נפש. דבר, כ"ב בכסלו תשמ"ד, 28 בנובמבר 1983, ע' 7.**
חתום: יותם.
על שחרור חמשת-אלפים מחבלים תמורת ששה מחיילינו שנפלו בשבי
האיוב.
הגיב בין היתר גם על רשימה זו:
- 486 **מגד, אהרן.**
המדינה המשוגעת. דבר, כ"ו בכסלו תשמ"ד, 2 בדצמבר 1983, ע' 13.
ענה על כך ישעיהו אברך:
- 487 **הערה. דבר, ל' בכסלו תשמ"ד, 6 בדצמבר 1983, ע' 6** (במדור 'מכתבים
למערכת').
חתום: יותם.
- 488 **בין צידון לציון. דבר, כ"ז בטבת תשמ"ד, 2 בינואר 1984, ע' 5.**
חתום: יותם.
על מלחמת לבנון ושהיית צה"ל בארץ זו.
מגיב על כך:
- 489 **אס"ף**
"בין צידון לציון". דבר, כ"ה בשבט תשמ"ד, 29 בינואר 1984, ע' 8 (במדור
'מכתבים למערכת').
- 490 **העיר הזאת. גזית, כרך ל"ג, חוב ט"ו-י"ב-כרך ל"ד, חוב א' י"ב (1980-1982)**
(החוברת יצאה לאור באדר א' תשמ"ד, פברואר 1984), ע' 283.
על תל-אביב.
מתוך דברים במסיבה "יוצר ויצירה" בבית עיריית תל-אביב, ביום 11 בינואר
1977 שנערכה עם הופעת "פרקי יותם".

- 491 **יבש היה כעץ. דבר, ז' באדר א' תשמ"ד, 10 בפברואר 1984, ע' 14.**
 חתום: יותם.
 על יחסי ישראל-גרמניה בעקבות ביקורו של הקאנצלר, הלמוט קוהל, בארץ.
- 492 **הקורנס והסדן. דבר, י"ז בניסן תשמ"ד, 19 באפריל 1984, ע' 7.**
 חתום: יותם.
 עם שובו של אריה לובה אליאב לשורות מפלגת העבודה.
- 493 **מפנקס הזמן. דבר, י"ח בניסן תשמ"ד, 20 באפריל 1984, ע' 12.**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **נהר האפסים של המירמה** – (על אריק שרון והפאשיזם אותו הוא מייצג);
 ב. **פרנסתם של פרנסים** – (רשימה בעקבות אישור חוק הפנסיה לחברי הכנסת);
 ג. **תחת יופי** – (על סגנון הכתיבה והדיבור הגסים הפושים בעם).
- 494 **מפנקס הזמן. דבר, ב' באייר תשמ"ד, 4 במאי 1984, ע' 16.**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **ומחדרים – אימה** – (רשימה בעקבות מעצרו של ד"ר סמי מרעי על-ידי שרותי הבטחון);
 ב. **גלות לעולם חוזרת** – (על חוסר הרצון לעבוד, על ההשקעות והספקולאציה בבורסה ועל החיים הפוליטיים בארצנו);
 ג. **אל ארץ חדשה** – (על ביקור בקבוץ לוחמי הגיטאות ובמוזיאון שבו).
- 495 **בטוב ישראל. דבר, ט"ז באייר תשמ"ד, 18 במאי 1984, ע' 15.**
 לא חתום.
 לכבוד ישראל קיסר עם הבחרו לתפקיד מזכ"ל ההסתדרות.
- 496 **אבן בוחן. דבר, י"ח באייר תשמ"ד, 20 במאי 1984, ע' 7.**
 חתום: יותם.
 על אבא אבן המנסה להוכיח מדוע הוא המתאים ביותר למשרת שר-החוק.
- 497 **מפנקס הזמן. דבר, ח' בסיון תשמ"ד, 8 ביוני 1984, ע' 16.**
 חתום: יואב.
התוכן:
 א. **הזרם הברוטאלי** – (על הקנאות הדתית והברוטלית ההולכת ומתפתחת בישראל);
 ב. **בין רחבה להיכל** – (על המהומות הדתיות ברחבת קולנוע "היכל" בפתח תקוה בערבי שבתות);

- ג. **שומר פתאים** – (על ביטול הופעתה של להקה גרמנית במסגרת פסטיבל ירושלים).
- פרק א' חזר ונדפס בתרגום לידיש בשם: **דער ברוטאלער שטראם** : (בלעטער פון דער צייט) ברבעון די גאלדענע קייט, נומ. 113 (1984), ע' 48-44.
- 498 **בוסתן הנימוסים. דבר**, כ"א בסיון תשמ"ד, 21 ביוני 1984, ע' 7.
 חתום: יותם.
 רשימה בעקבות האמנה שחתמו עליה המפלגות הפוליטיות בישראל, לנהל מערכת בחירות מנומסת.
- 499 **היום הזה. דבר**, כ"ג בתמוז תשמ"ד, 23 ביולי 1984, ע' 2.
 חתום: יותם.
 רשימה לקראת הבחירות לכנסת ה-11 ובה קריאה להצביע עבור מפלגת העבודה ולמערך.
- 500 **"כאן אבדירה". דבר**, כ"ג באב תשמ"ד, 21 באוגוסט 1984, ע' 9.
 חתום: יותם.
 רשימה בעקבות המהלכים הפוליטיים בנסיון להקים ממשלה לאחר הבחירות לכנסת. נוסח בידיש נדפס ב'לעצטע נייעס' מיום 29 באוגוסט 1984, ע' 4, בשם: "דא איז אבדערא".
- 501 **כאן. דבר**, כ"ג בתשרי תשמ"ה, 19 באוקטובר 1984, ע' 11, 14.
 חתום: יותם.
 קריאה לנבחר העם להשאר בארץ ולא לטייל בחו"ל (בעקבות ביקורו המהיר של ראש הממשלה, שמעון פרס, בווינגטון על מנת לבקש סיוע חירום לישראל).
- 502 **בין השרביט והסדן. דבר**, כ"ה בחשוון תשמ"ה, 20 בנובמבר 1984, ע' 9, 10.
 חתום: יותם.
 על בעיית האבטלה עם פיטורי עובדי מפעל "אתא" וסגירתו.
- 503 **הטבילה והשרצים. דבר**, י"ט בכסלו תשמ"ה, 13 בדצמבר 1984, ע' 7, 8.
 חתום: יותם.
 על משפט הדיבה אותו מנהל אריק שרון בניוירוק נגד השבועון "Time"; ועל טיפולו כשר המסחר והתעשייה במשבר "אתא".
- 504 **בית היתומים של הטעויות. דבר**, י"ז בטבת תשמ"ה, 10 בינואר 1985, ע' 7, 8.
 חתום: יותם.
 על חקירת הסיבות למפולת בבורסה ועל הביקורת של מבקר המדינה על המערכת הבנקאית בארץ.

- 505 **הדג וזכת הזהב. דבר, י"ד בשבט תשמ"ה, 5 בפברואר 1985, ע' 9.**
 חתום: יותם.
 על מעורבותם של קיבוצים בעסקות בבורסה.
- 506 **תל האפר הלוהט. דבר, ה' באדר תשמ"ה, 26 בפברואר 1985, ע' 9, 10.**
 חתום: יותם.
 על נסיון ההתיישבות בתל-רומיידה, בחברון.
- 507 **קידה לחירות. דבר, י"א באדר תשמ"ה, 4 במארס 1985, ע' 5.**
 חתום: יותם.
 על חירות לפיד, חבר קיבוץ איילת-השחר, שגאל מכלאו בדרום-אפריקה את דניס גולדברג, לוחם חירות הרוב השחור.
- 508 **"שלום יהודים וכלבים". דבר, כ"ז באדר תשמ"ה, 19 במארס 1985, ע' 7.**
 חתום: יותם.
 על הרב מאיר כהנא ועל חוסר המעשים של חברי הכנסת בנידון אליו.
- 509 **הפיל, התן והאיוולת. דבר, ה' באייר תשמ"ה, 26 באפריל 1985, ע' 13, 16.**
 חתום: יותם.
 על העיוות הכלכלי והחברתי במדינה בימים אלה.
- 510 **עוללות שאגאל: (קידה לזכרו). דבר, י"ב באייר תשמ"ה, 3 במאי 1985, ע' 19**
 (במדורו 'מפנקס הזמן >שעבר<').
 חתום: יואב.
- 511 **היום. דבר, כ"ב באייר תשמ"ה, 13 במאי 1985, ע' 7.**
 חתום: יותם.
 רשימה לקראת הבחירות להסתדרות הכללית.
- 512 **"ארבעה זמרים מחיים ומפרשים". דבר, ט' בסיון תשמ"ה, 29 במאי 1985, ע' 7.**
 חתום: יותם.
 על ביקור הנשיא רייגן בביטבורג (מערב-גרמניה) ופקידת בית-קברות צבאי בהם קבורים גם אנשי S.S. גרמניים ועל השתתפות להקה גרמנית בפסטיבל ירושלים בשירים ביידיש.
- 513 **אחי הוא. דבר, ד' בתמוז תשמ"ה, 23 ביוני 1985, ע' 7.**
 חתום: יותם.
 רשימה בעקבות פרשת סגירתו של מפעל הטקסטיל "אתא".
- 514 **אריסטו (עם) פנס. דבר, ו' בתמוז תשמ"ה, 25 ביוני 1985, ע' 8 (במדור**
 'מכתבים למערכת').

- חתום: יותם.
תיקון טעות דפוס של הסדר ברשימה "אחי הוא".
- 515 **למי נחוץ עוד ערוץ. דבר, ח' באב תשמ"ה, 26 ביולי 1985, ע' 16 (במדורו 'מפנקס הזמן').**
חתום: יואב.
רשימה נגד ערוץ מסחרי בטלוויזיה.
- 516 **על הרהב, על העזות ועל התוכחה. דבר, ט"ו באב תשמ"ה, 2 באוגוסט 1985, ע' 16.**
חתום: יותם.
על הרהב, על העזות ועל התוכחה של ממשלת הליכוד.
- 517 **בין המפחה והלהג. דבר, כ' באלול תשמ"ה, 6 בספטמבר 1985, ע' 16 (במדורו 'מפנקס הזמן').**
חתום: יואב.
על ניפוץ מיתוסים בארץ; על שר החינוך, יצחק נבון; על סגנון הדיבור והכתיבה בארץ.
- 518 **שבליים של אימה גדולה ויגון. דבר, י"ז בחשוון תשמ"ז, 1 בנובמבר 1985, ע' 19 (במדור 'משא').**
דברים באוניברסיטת תל-אביב במעמד חנוכת אולם לזכר חיים וחנה אברך והמורה יוסף אברך שנספו בשואה.
נוסח ביידיש בשם: "זאנגען פון גרויסער אימה און טרויער" נדפס ברבעון די גאלדענע קייט. נומ. 118 (1985), ע' 171-177.
- 519 **לא! דבר, כ"ט בכסלו תשמ"ו, 12 בדצמבר 1985, ע' 7.**
חתום: יותם.
רשימה נגד הממשלה המתעלמת מבעיית השיבושים בבתי החולים הממשלתיים הסובלים ממחסור תקציבי.
- 520 **אדים מן האגם המלוח. דבר, ז' בשבט תשמ"ו, 17 בינואר 1986, ע' 18 (במדורו 'מפנקס הזמן').**
חתום: יואב.
על מיסיונריות, חופש דת ופולחן וקנאות דתית בעקבות סערת הקמת האוניברסיטה המורמונית על הר הצופים בירושלים.
- 521 **לחוקק צדק, לא לשדל. דבר, י"ב באדר א' תשמ"ו, 21 בפברואר 1986, ע' 18 (במדור 'מפנקס הזמן').**
חתום: יואב.
על העיוותים בחברה הישראלית בעקבות החלטת משרד האוצר על

- קיצוצים בתקציבי הסעד והרווחה לשכבות החלשות וסיוע לשכבות המבוססות.
- 522 **עם כ"ב האותיות. דבר, ז' באייר תשמ"ו, 16 במאי 1986, ע' 17 (במדור 'משא').**
דברי תודה בשם חתני פרס ישראל תשמ"ו, במעמד חלוקת פרסי ישראל ביום-העצמאות ה'ל"ח, בירושלים.
- 523 **בעין הסערה. דבר, כ"ג בסיון תשמ"ו, 30 ביוני 1986, ע' 5, 6.**
חתום: יותם.
על התנהגות השב"כ בפרשת קו אוטובוס 300 ובעקבותיו.
- 524 **מפעל הפיט. דבר, י"ז בתמוז תשמ"ו, 24 ביולי 1986, ע' 7 (במדור 'מזוית אחרת').**
חתום: יואב.
על השירה והפזמונאות החדשה – "פייטנות של מי מדמנה".
- 525 **הפרוייקט. דבר, כ"ט באב תשמ"ו, 3 בספטמבר 1986, ע' 7 (במדורו 'מפנקס הזמן').**
חתום: יואב.
על פרשת "הפשפשוק" של קיבוץ ניר-אליהו והסערה סביבו.
- 526 **לנוה עץ הרקב. דבר, י"ב בתשרי תשמ"ז, 15 באוקטובר 1986, ע' 7 (במדור 'מפנקס הזמן').**
חתום: יואב.
רשימה בעקבות מחקרו של פרופ' אריה גלוברזון על שכרם הגבוה של בכירי הבנקים.
- 527 **מנהיגות ללא פנס. דבר, כ"ד בתשרי תשמ"ז, 27 באוקטובר 1986, ע' 5 (במדורו 'מפנקס הזמן').**
חתום: יואב.
רשימה בעקבות שביתת האחיות בבתי-החולים.
- 528 **בין כוכבים לעפר. דבר, י' בחשוון תשמ"ז, 12 בנובמבר 1986, ע' 7 (במדורו 'מפנקס הזמן').**
חתום: יואב.
על החינוך בישראל בעקבות הויכוח סביב הקיצוץ בתקציב משרד החינוך והתרבות.
- 529 **בין הניחוח והרקב. דבר, י"ז בכסלו תשמ"ז, 19 בדצמבר 1986, ע' 16 (במדורו 'מפנקס הזמן').**
חתום: יואב.
על צנזורה על מחזות בעקבות פסילת המחזה "החילוני האחרון" מאת

- שמואל הספרי.
הגיבה על כך:
- 530 נחמני, עירית
הטא למחזאות. דבר, א' בטבת תשמ"ז, 2 בינואר 1987, ע' 27.
ענה על כך ' אברך:
- 531 התקופה ה"פוסט אליזבטיאנית". דבר, י' בטבת תשמ"ז, 11 בינואר 1987, ע' 8
(במדור 'מכתבים למערכת').
חתום: יואב.
- 532 עלבונה של מדינת היהודים. דבר, י"ט בטבת תשמ"ז, 20 בינואר 1987, ע' 7.
חתום: יותם.
עוד בענין קיצוץ התקציב של משרד החינוך והתרבות בעקבות ידיעה
בעתונות על סגירת יותר ממאה בתיספר ופיטוריהם של אלפי מורים.
חזר ונדפס ככרוז מטעם הסתדרות המורים בישראל.
- 533 אין פוצה פה – אבל יש מצפצף. דבר, כ"ג באייר תשמ"ז, 22 במאי 1987, ע'
16 (במדורו 'מפנקס הזמן').
חתום: יואב.
רשימה בעקבות הקיצוצים הרבים במערכת החינוך וחמשת היתמויות
לחינוך: יתמות מהורים, יתמות מהנהגה לאומית, יתמות ממשענה פוליטית,
יתמות מהגנתם הפעילה של "אנשי רוח" ועל יתמות המורה בתוך כלל
הציבור החי על יגיעו.
- 534 ציונות אדמיניסטרטיבית. דבר, ו' בתמוז תשמ"ז, 3 ביולי 1987, ע' 18.
חתום: יותם.
על העלייה מברית המועצות ונשירת העולים בדרכם ארצה.
נוסח ביידיש בשם: "אדמיניסטרטיווער ציוניזם" נדפס ברבעון די גאלדענע
קייט. נומ. 123 (1987), ע' 15-24.
- 535 נזם זהב באף קרנפים. דבר, כ"ב בתמוז תשמ"ז, 19 ביולי 1987, ע' 7 (במדורו
'מפנקס הזמן').
חתום: יואב.
על ועדת הכספים של הכנסת בראשות הליכוד, המונעת עזרה כספית
למושבים ולקיבוצים במצוקה.
- 536 ירושלים נערים סביב לה. דבר, ו' בתשרי תשמ"ח, 29 בספטמבר 1987, ע' 7.
חתום: יותם.
על המאבק סביב השבת בירושלים, הפעלת מקומות בידור ציבוריים בעיר
בערבי שבת ומועדים.

- 537 **שלכת. דבר, י"ח בחשון תשמ"ח, 10 בנובמבר 1987, ע' 7.**
 חתום: יותם.
 על ירידת ערכה של ההתיישבות העובדת.
- 538 **הגנים. דבר, ז' בטבת תשמ"ח, 28 בדצמבר 1987, ע' 7.**
 חתום: יותם.
 על מצוקתו הכלכלית של מוסד "ידושים".

על ישעיהו אברך

- 539 **חד**
טבילת עט וטבילת אש. דבר, ט"ז בתשרי תשכ"ב, 26 בספטמבר 1961, ע' 2
 (במדור 'בשולי דברים').
 על שובו של י' אברך לארצות הברית, מקום כהונתו כנציג ההסתדרות, לאחר שנקרא לשוב ארצה לסייע למפא"י במערכת הבחירות.
- 540 **ויזל, אליעזר**
"מבצע קליאופטרה" הוכתר בהצלחה: ישעיהו אברך, אשר כיהן כנציגה
המדיני של ההסתדרות ליד ארגוני הפועלים בארה"ב, שב לישראל כדי לכהן
כחבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות. ידיעות אחרונות, כ"ד בטבת תשכ"ג,
20 בינואר 1963, ע' 13.
- 541 **בראלי, מאיר**
הלוחם מבפנים. דבר, ה' באדר תשכ"ו, 25 בפברואר 1966, ע' 11.
 על אי בחירת ישעיהו אברך לכהונה נוספת בוועדה המרכזת של ההסתדרות.
- 542 **עברון, יוסף**
"הכל בידי מפלגה – חוץ מיראת מפלגה". מבט חדש, גל' 62 (כ"ו בחשון
תשכ"ז, 9 בנובמבר 1966), ע' 7, 15.
 ראיון עם ישעיהו אברך על המפלגה.
- 543 **ארד, אריה**
ראיון עם ישעיהו אברך. דבר השבוע, גל' 32 (כ"ד באב תשכ"ט, 8 באוגוסט
1969), ע' 6-7, 34, 35.
 דיון בעיקר על ההשכלה הגבוהה בישראל ועל הסטודנט הישראלי.
- 544 **שמעון, ק'**
דער שטורעמווינט אין דער יידישער ליטעראטור. לעצטע נייעס, ח' בסיון
תש"ל, 12 ביוני 1970.

- על הספר "שלום אש - רוח סער בספרות אידיש" מאת יצחק טורקוב-גרודברג ובתרגומו של ישעיהו אברך.
- 545 כנרת, אריה
ספרו האחרון של יצחק-טורקוב גרודברג. משא (מצורף ל'למרחב'), גל' 28 (כ"ב בסיון תשל"ל, 26 ביוני 1970), ע' 7.
 על הספר "שלום אש - רוח סער בספרות אידיש" מאת יצחק טורקוב-גרודברג ובתרגומו של ישעיהו אברך.
- 546 קרסל, ג'
 י. טורקוב-גרודברג על שלום אש. דבר, י"ג בתמוז תשל"ל, 17 ביולי 1970, ע' 15 (במדור 'דבר לספרות ולאמנות').
 על הספר "שלום אש - רוח סער בספרות אידיש" מאת יצחק טורקוב-גרודברג ובתרגומו של ישעיהו אברך.
- 547 ביילין, יוסי
 למוד אקדמאי על תנועת העבודה : המחלקה להשכלה גבוהה של ההסתדרות מעודדת למודים אלה. אמר, ל' בניסן תשל"ב, 14 באפריל 1972, ע' 4.
 על החוג ללימודי עבודה באוניברסיטת תל-אביב מייסודו של ישעיהו אברך.
- 548 קרסל, ג'
 דיוקנו של אלבום. דבר, כ"ה בסיון תשל"ג, 25 ביוני 1973, ע' 16 (במדור 'בשולי דברים').
 על האלבום "דיוקנו של נשיא", בעריכת י' אברך ובהשתתפות דוד זכאי וחנוך ברטוב (תל-אביב : עם עובד, תשל"ג).
- 549 גולדשטיין, משה
 דיוקנו של נשיא. גשר, שנה י"ט, חוב' 2 (75) (אב תשל"ג, יולי 1973), ע' 79-80.
 על האלבום "דיוקנו של נשיא", בעריכת י' אברך ובהשתתפות דוד זכאי וחנוך ברטוב (תל-אביב : עם עובד, תשל"ג).
- 550 בילצקי, י"ח
 דיוקן בכתבים ובאלבום. משא (מצורף ל'דבר'), גל' 27 (83) (ו' בתמוז תשל"ג, 6 ביולי 1973), ע' 2.
 על האלבום "דיוקנו של נשיא", בעריכת י' אברך ובהשתתפות דוד זכאי וחנוך ברטוב (תל-אביב : עם עובד, תשל"ג).
- 551 יוסיפון, דב
 על מאמריו של יואב. דבר, כ"ח באלול תשל"ד, 15 בספטמבר 1974, ע' 12 (במדור 'מכתבים למערכת').
 ישריכח ליואב על מאמריו.

- 552 גורי, חיים
 כמה מלים לישעיהו אברך. דבר, י"ד באייר תשל"ה, 25 באפריל 1975, ע' 2
 (במדור 'רשימות סוף שבוע').
 חתום: חגור.
 לישעיהו אברך עם קבלתו את פרס סוקולוב.
- 553 זמורה, ישראל
 עתונאות יפה : עם הענקת פרס סוקולוב ל' אברך. דבר, י"ז באב תשל"ה, 25
 ביולי 1975, ע' 12.
 לישעיהו אברך עם קבלתו את פרס סוקולוב.
- 554 בילצקי, י"ח
 4 שערים שהם שער אחד. דבר, י"ב באדר ב' תשל"ו, 14 במארס 1976, ע' 15
 (במדור 'ספר חדש').
 על "פרקי יותם".
- 555 סלע, אורי
 מזווית אחרת. ידיעות אחרונות, י' באדר ב' תשל"ו, 12 במארס 1976, תרבות,
 ספרות, אמנות, ע' 4 (במדור 'ממכבש הדפוס').
 סקירה קצרה על "פרקי יותם".
- 556 ביילין, יוסי
 עט בנפשו. דבר השבוע, גל' 12, (י"ז באדר ב' תשל"ו, 19 במארס 1976), (ע'
 14-15).
 ישעיהו אברך מספר כיצד החל לכתוב את מאמריו הפובליציסטיים עם צאת
 ספרו "פרקי יותם".
- 557 קורא, ש.
 מפרקי הימים. הצופה, כ"ד באדר ב' תשל"ו, 26 במארס 1976, ע' 4, 8.
 על "פרקי יותם".
- 558 שביט, יעקב
 "פרקי יותם". קשת, שנה 18, חוב' ג' (אביב 1976), ע' 163-164.
 חתום: ש.י.
- 559 קרסל, ג'
 פרקי-דרך בפובליציסטיקה. הארץ ב' בניסן תשל"ו, 2 באפריל 1976, ע' 20, 21
 (במדור 'תרבות וספרות').
 על "פרקי יותם".
- 560 גור, ישראל
 פובליציסטיקה מפוארת. ידיעות אחרונות, ב' בניסן תשל"ו, 2 באפריל 1976,

3. 'תרבות, ספרות, אמנות', ע' 3.
על "פרקי יותם".
- 561 שמיר, משה
משל יותם. מעריב, ב' בניסן תשל"ו, 2 באפריל 1976, ע' 37 (במדור 'ספרות,
אמנות, ביקורת').
על "פרקי יותם".
נוסח בידיש בשם: "דער פארטרעט פון א תקופה" נדפס ברבעון די גאלדענע
קייט, נומ. 90 (1976), ע' 233-237.
- 562 ראפפ, נחמן
דער משל פון יותם און יותם ווי א משל. לעצטע נייעס, ט' בניסן תשל"ו, 9
באפריל 1976, ע' 5.
על "פרקי יותם".
- 563 כנעני, דוד
פרקי יותם. על המשמר, ט' בניסן תשל"ו, 9 באפריל 1976, ע' 6, 7.
על "פרקי יותם".
- 564 קאנץ, שמעון
מאראלישע קראפט און מייסטערשאפט פון ווארט. לעצטע נייעס, ט"ז בניסן
תשל"ו, 16 באפריל 1976, ע' 7.
על "פרקי יותם".
- 565 שאלתיאל, אלי
פובליציסטיקה במיטבה. מגוון, חוב' 6 (אייר תשל"ו, מאי 1976), ע' 62-64.
על "פרקי יותם".
- 566 זמורה, ישראל
עתונאי כסופר. מאזנים, כרך מ"ג, חוב' 1 (סיון תשל"ו, יוני 1976), ע' 68-69.
על "פרקי יותם".
- 567 כפכפי, אייל
שולחן ערוך של ערכים. בתפוצות הגולה, שנה י"ח, חוב' 77/78 (קיץ תשל"ו,
1976), ע' 158-162.
על "פרקי יותם".
- 568 גולדשטטין, משה
[על פרקי יותם]. החינוך, כרך מ"ח, חוב' ה"ו (תמוז תשל"ו, יולי 1976), ע'
429-428.
על "פרקי יותם".

- 569 פרידלנדר, יוסף
[על 'פרקי יותם'.]
[קול ישראל, גל א' בתכנית סקירות ספרים], י' בתמוז תשל"ו, 8 ביולי 1976,
שעה 15.55
"יש דמיון ושוני בין ישעיהו אברך לבין הפובליציסטיקה של נתן אלתרמן...
עם ייחודו הבדוק של כל אחד מהם, הרי שניהם, יחד עם שלמה גרודזנסקי,
היוו את השלישיה היושבת ראשונה במלכות הפובליציסטיקה העברית...".
- 570 סדן, דב
בשבחו של יותם ופרקיו. דבר, ט' בשבט תשל"ז, 28 בינואר 1977, ע' 16
(במדור 'משא').
דברים במסיבה לכבוד ספרו של י' אברך 'פרקי יותם'.
חזר ונדפס בספרו 'ארחות ושבילים', כרך האישים (תל-אביב : עם עובד,
תשל"ח, 1977), ע' 252-257, בשם: בהתלכד המה והאיך.
- 571 בילצקי, י"ח
על 'פרקי יותם' לי' אברך. עתון 1977, גל' 1 (שבט-אדר תשל"ז, פברואר-
מארס 1977), ע' 16, 14.
מתוך דברים במסגרת מפגשי "יוצר ויצירה" שעליד עירית תל-אביב.
- 572 סברדליק, עודד
העבד החופשי. ידיעות אחרונות, י"א בתמוז תשמ"ב, 2 ביולי 1982, תרבות,
ספרות, אמנות, ע' 4.
על המחזה 'השוועל והענבים' מאת גילרמה פיגירדו ובתרגומו של ישעיהו
אברך.
- 573 בז'רנו, מאיה
עבדות וחופש. עתון 77, שנה ז', גל' 38 (אדר תשמ"ג, פברואר 1983), ע' 49.
על המחזה 'השוועל והענבים' מאת גילרמה פיגירדו ובתרגומו של ישעיהו
אברך.
- 574 קרסל, ג'
שיר תהילה לחירות. דבר, ח' בסיון תשמ"ג, 20 במאי 1983, ע' 20.
על המחזה 'השוועל והענבים' מאת גילרמה פיגירדו ובתרגומו של ישעיהו
אברך.
- 575 בראלי, מאיר
ראש חדש ל'עם עובד'. דבר, ט' בניסן תשמ"ד, 11 באפריל 1984, ע' 7.
מגיב על כך ישעיהו אברך:
- 576 שתי הערות. דבר, י' בניסן תשמ"ד, 12 באפריל 1984, ע' 8 (במדור 'מכתבים
למערכת').

- 577 "דבר" ישעיהו אברך ושלוש רוזנפלד – חתני פרס ישראל במסאות ובעתונות. דבר, ז' בתשרי תשמ"ו, 22 בספטמבר 1985, ע' 1, 2. כולל ביוגרפיה קצרה של חתני הפרס.
- 578 אליאב, אריה לובה איש אמר ודברים. דבר, י"ט בתשרי תשמ"ו, 4 באוקטובר 1985, ע' 16. על ישעיהו אברך עם הוודע דבר הענקת הפרס למסאות.
- 579 קרסל, ג. "האחדות" – לא "האמת". דבר, י"ז בחשון תשמ"ו, 1 בנובמבר 1985, ע' 19, 20 (במדור 'משא'). "לישעיהו אברך, חתן פרס ישראל".
- 580 שילוח, צבי תענוג הולך ונעלם. דבר, ג' בטבת תשמ"ו, 15 בדצמבר 1985, ע' 11. על אברך עם הענקת פרס ישראל למסאות: "זכיה היא למי שאברך מתפלמס עימו".
- 581 שמיר, משה איש המידות: ישעיהו אברך חתן פרס ישראל. דבר, ד' באייר תשמ"ו, 13 במאי 1986, ע' 16.
- 582 הארץ חתני פרס ישראל תשמ"ו. הארץ, ד' באייר תשמ"ו, 13 במאי 1986, 13. כולל ביוגרפיה קצרה של ישעיהו אברך וכן נימוקי ועדת השופטים לזכייתו בפרס.
- 583 דבר חתני פרס ישראל, יום העצמאות ה-38. דבר, ד' באייר תשמ"ו, 13 במאי 1986, ע' 26. כולל ביוגרפיה קצרה של ישעיהו אברך וכן נימוקי ועדת השופטים לזכייתו בפרס.
- 584 ידיעות אחרונות חתני פרס ישראל, תשמ"ו. ידיעות אחרונות, ד' באייר תשמ"ו, 13 במאי 1986, ע' 13. כולל ביוגרפיה קצרה של ישעיהו אברך וכן נימוקי ועדת השופטים לזכייתו בפרס.

- 585 [על מסיבת הוקרה שנערכה לכבוד ישעיהו אברך בבית בן-גוריון בתל-אביב לאחר שהוענק לו פרס-ישראל למסאות]. דבר, ג' בסיון תשמ"ז, 10 ביוני 1986, ע' 3 (במדור 'אנשים, אנשים').
- 586 גרוס-פריבס, עדי
תרבות העט – ותרבות הגוף. החינוך הגופני והספורט, שנה 39, מס' 1 (אלול תשמ"ז-תשרי תשמ"ז, ספטמבר-אוקטובר 1986), ע' 11-13.
ראיון עם ישעיהו אברך עם קבלתו את פרס ישראל למסאות.
- 587 זמר, חנה
מת ישעיהו אברך. דבר, ב' בשבט תשמ"ח, 21 בינואר 1988, ע' 1.
חתומה: ח.ז.
- 588 בושט, הדה
אחרון המסאים. הארץ, ז' בשבט תשמ"ח, 26 בינואר 1988, ע' 13 (במדור 'מבט אחר').
- 589 Shapiro, Sraya
Yeshayahu Avrech: an essayist with a rare sense of fair play. The Jerusalem post, February 4, 1988, p. 5 ("There and then").
- 590 סדן, דב
אם בדמות יותם ואם בדמות יואב. דבר, ד' באדר תשמ"ח, 22 בפברואר 1988, ע' 10.
על מקור השם אברך, על ראשית דרכו של י' אברך בארץ-ישראל ועל הידידות בין משפחות סדן ואברך.
- 591 יעקובי, גד
לחרוג מן הכאן-ועכשיו. דבר, ד' באדר תשמ"ח, 22 בפברואר 1988, ע' 10.
על הידידות בין י' אברך וגד יעקובי.
כלולים שני שירים מאת ג' יעקובי המוקדשים לי' אברך.
- 592 אליאב, אריה לובה
צו קריאה עד סוף החיים. דבר, ד' באדר תשמ"ח, 22 בפברואר 1988, ע' 10.
על כתיבתו של י' אברך.
- 593 וייס, שבח
הפובליציסט. דבר, ד' באדר תשמ"ח, 22 בפברואר 1988, ע' 10.
על היחסים בין י' אברך ושי' וייס בעקבות רשימתו של אברך על י' רבין (מספר 478).

- 594 פסה, נחום
היורד ממגדל השן. דבר, ד' באדר תשמ"ח, 22 בפברואר 1988, ע' 10.
על הפעילות התרבותית בה עסק י' אברך.
- 595 בן-מאיר, דב
ה"טיש" ב"אקסודוס", בימי שישי בין הערביים. דבר, ד' באדר תשמ"ח, 22
בפברואר 1988, ע' 10.

מפתח

<p>460 456 453 ארידור, יורם 447 ארכיאולוגיה 336 ארליך, א' 483 ארליך, יוסף ארץ-ישראל 396 392 384 301 287 281 109 98 93 84 ארצות הברית 326 324 310 307 306 305 546 545 544 05 אש, שלום 162 150 149 114 95 אשכול, לוי 207 אשכנזי, הלל 361 אש"ף 514 513 503 502 "אתא"</p> <p>467 448 428 בגין, מנחם 130 "הבוקר" (עתון) 505 504 בורסה 111 בורות מוסכמת 588 בושט, הדה 573 בז'רנו, מאיה 443 442 440 328 267 87 83 82 81 בחירות 539 511 500 499 498 178 בטחון 223 ביון 42 ביורוקרטיה 293 הביטוח הלאומי 556 547 ביילין, יוסי 571 554 550 בילצקי, י"ח 246 "בימות" (תיאטרון) 206 ביקורת 294 בית-דגן 405 "בית-הישע" (רעננה) 41 בית-חולים ביילינסון 404 בלוך, דורה 334 331 262 244 בן-אהרן, יצחק 157 145 119 114 בן-גוריון, דוד 152 בן-זאב, משה 595 381 בן-מאיר, דב 253 בן-פורת, ישעיהו 284 בן-צבי, מאיר 295 בן-ציון, יהושע 300 בן-שחר, חיים 115 "בני ישראל" 295 279 בנק ארץ-ישראל-בריטניה 290 279 בנק ישראל 526 505 50 בנקים 142 בקר, אהרן 576 575 541 177 בראלי, מאיר 243 ברגר, אמה</p>	<p>202 177 176 אברגוש 514 513 502 אבטלה 150 אביטלי, משה 253 אביזוהר, מאיר 321 אבינרי, שלמה 496 אבן, אבא 341 אברהם אבן-עזרא 518 אברך, חיים וחנה 518 אברך, יוסף 462 422 אברך, ישעיהו 425 אברמוביץ', אמנון 318 אגד 122 האגודה לידידות סין-ישראל 417 אגמון, יעקב 217 אהרונסון, שלמה 392 אוטונומיה לערביי ארץ-ישראל 279 275 האוניברסיטה העברית 209 האוניברסיטה הפתוחה 260 214 213 212 אוניברסיטת תל-אביב 547 290 אונסק"ו 264 40 39 אוסטריה 401 אור יהודה 438 אורן, יצחק 401 אחד במאי 272 271 222 183 איזק, חיים 86 איים קריביים 11 אילן, צבי 281 אינדיאנים 126 125 איפרמן, יוסף 357 איקרית וברעם 480 474 430 איתן, רפאל (רפול) 360 282 אל-על 277 אלון מורה 416 245 אלון, יגאל 144 אלון, משה 154 אלוני, שולמית 592 578 492 349 273 אליאב, אריה לובה 200 אלמוגי, יוסף 28 אלפיניום 419 350 10 אלתרמן, נתן 69 38 אמנות 322 אנגולה 489 אס"ף 68 אסיה 543 ארד, אריה 455 ארד, יצחק 437 אריאן, אשר</p>
--	---

הולנד 55
 הורוביץ, דן 217
 הורוביץ, חנה ואסתר 370
 הלברקט, יצחק 446
 הספרי, שמואל 531 530 529
 ההסתדרות 111 101 98 90 87 80 66 12
 182 142 137 132 131 127 124 121 113
 395 393 368 356 246 244 219 205 185
 547 541 540 539 511 440 407 403
 הסתדרות המורים 174
 ההסתדרות הציונית 472
 הר גרזים 364
 הר ההר 330
 הר החרמון 254
 הרצוג, יעקב 274
 הרצוגשטיין, פרץ 408
 התגייסות לצבא 34
 התיישבות 537 506 475 463 362 300

 ואנגר, ריכרד 277
 ואריטי 251
 ובר, קרל מריה פון 20
 ווג'ס 309 281
 וולפנזון, אברהם 229
 הוועד הציבורי להוצאת כתבי נתן אל-
 תרמן 419
 ויזל, אליעזר 540
 ויינר, זאב 476 434 433 387
 וייס, שבח 593 478
 וייץ, רענן 330
 וינגרטן, אביבה 189
 ועידה עולמית לחינוך מבוגרים (קנדה) 76
 77

 זיו, הלורד 447
 זיפר, ישראל 198
 זכאי, דויד 09
 זמביה 178
 זמורה, ישראל 566 553
 זמר, חנה 587 183
 זנדבנק, שמעון 447

 החברה הישראלית 188 180 108 99 85 71
 251 250 246 242 232 226 220 215 189
 317 316 312 297 288 282 272 271 270
 465 413 401 370 336 335 334 333 322
 521 509 480
 חברון 506 475
 חד 539
 חולבסקי, שלום 325
 חולון 431

ברודסקי, יוסף 116
 ברטוב, חנוך 09
 בריאות 347 341 330 231 154 153 112
 527 519 473 471 470 469 403 395
 ברית המועצות 131 129 116 96 92 91 46
 465 287 278 156 151 147 141 139
 ברית התנועה הקיבוצית 95 94
 ברנדט, וילי 261
 ברנר, יוסף חיים 302 210
 ברעם, עוזי 344
 ברץ, אברהם 63
 ברקאי, רזי 293
 בשביס־זינגר, יצחק 389

 גבתי, חיים 124
 גדות, גדעון 438
 גוטמן, אריה 284
 גולדברג, ארתור 148
 גולדברג, דניס 507
 גולדמן, נחום 376 234 194 193 192
 גולדשטיין, משה 549
 גור, ישראל 560
 גור, מרדכי 375
 גורדון, אורי 459
 גורי, חיים 552 420
 גורן, שלמה 295
 גוש־אמונים 278
 גיתה, יוחן וולפגנג – 'פאוסט' 305
 גלברזון, אריה 526
 גליה ע. 299
 הגליל 445 58
 גלילי, ישראל 425 424
 גלרט, מנחם 346
 גנגר, אריה 450
 גרוס, אהרן 475
 גרוס־פריבס, עדי 586
 גרמניה 72 22
 גרשום מאור הגולה 391
 גרשוני, צבי 342 340 339

 ד'ש (מפלגה) 385 383 378
 דואר 118
 דובינסקי, דוד 169
 דורון, אליעזר 309 308
 דורמן, מנחם 473 10
 דו'גאן, שמעון 379
 דיין, אדמונד 126 125
 דיין, משה 160 159
 דינור, שלמה 309
 ד'קר' (צוללת) 447

יחסי ישראל-בריטניה 266
 יחסי ישראל-ברית המועצות 139
 יחסי ישראל-גרמניה 235 218 89 88 72
 491 436 312 261 238
 יחסי ישראל-ותיקן 365
 יחסי ישראל-מצרים 428 369 307 306
 454
 יחסי ישראל-סין 278
 יחסי ישראל-ערב 278
 יחסי עורף-חזית 34
 יידיש 327 304
 יישוב הגליל 445
 ים-כנרת 436
 יעקובי, גד 591
 ירושלים 536 522 520 512 447 430 337
 ירידה 30
 ישעיהו, ישראל 168 166
 כהן, הלל 168 167 166 165
 כהן-בנדיט, דניאל 191
 כהנא, מאיר 508
 כלכלה 300 290 288 155 123 108
 439 436 409 370 351 332 305
 535 509 494 465 456 453
 כנסת 443 441 342 340 339 300 296 222
 500 499 493 457 452
 כנעני, דוד 563
 כנרתי, אריה 545
 כפכפי, אייל 567 267
 לבנון 489 488 480 245
 לוחמי הגיטאות 494
 לוי, דוד 440 371
 לוי, ששון 335
 לוי, חנוך 386 256 190
 לוינסקי, עקיבא 444
 לוסטגר, אהרון 435
 הליכוד 516 443 442 440 439 410 381 481
 535
 ליכטנשטיין-ויינר, דליה 433
 ליל הבדולח 22
 ליפשיץ, נחמה 140
 לפיד, חירות 507
 לפיד, יוסף 398
 מ.י. 317
 מאיר, גולדה 264
 מבצע סיני 170 160 159 57 56 01
 "מבצע קליאופטרה" 540
 מגבית ההסתדרות 98
 מגד, אהרן 486

חופש הביטוי 214 213
 חוק לשון הרע 179
 חיג'אזי, מחמוד בכר מוחמד 161
 חינוך 77 76 73 70 66 64 61 58 54 53 45
 528 517 429 327 320 209 205 174 172
 533 532
 חיפה 61
 חסינות חברי-כנסת 452
 חרות (מפלגה) 368
 חשאי, יהודה 451
 ט' באב 359
 טוינבי, ארנולד 274
 טורקוב, יונס 464 352 313
 טורקוב-גרודברג, יצחק 546 545 544 05
 הטכניון 171
 טלוויזיה 515
 הטלוויזיה הישראלית 265 253 240 201
 398 397 394 350 325 299 298 266
 טלפונים 323 104 103
 טרבלינקא 455
 טרור 487 486 485 475 161
 יד ושם 538 211
 ידיעות אחרונות 128
 ידלון, אשר 348
 יהודי ארצות הברית 109 98
 יהודי ברית המועצות 203 151 147 91
 534 465 329 287
 יהודי הודו 115
 יהודי מצרים 170
 יהודי צ'כוסלובקיה 26
 יהודים 296
 יום הזכרון לשואה ולגבורה 468 359
 יום העצמאות 136 135 60 43 02
 יום הקדיש הכללי 314
 יוסיפון, דב 551
 יוסף, דב 162
 יזרעאלי, יוסף 197
 יחסי דתיים-חילוניים 248 164 163 106
 377 370 355 320 284 283 272 271 270
 536 525 497
 יחסי יהדות-נצרות 177 176 144 143 102
 520 435 365 243
 יחסי יהודים - גרמנים 277
 יחסי יהודים-ערבים 494 484
 יחסי ישראל-אוסטריה 264
 יחסי ישראל-אירופה 399 369
 יחסי ישראל-אסיה 68
 יחסי ישראל-ארצות הברית 306 305 301
 460 447 364 361 355 338 326 324 307

מרתף השואה	105	מגידו	64
"משען" 434 405		מדיטציה טרנסצנדנטלית	292 291 290
משרד החוץ	321	מדינת ישראל	60 54 43
משרד החינוך	70	מדענים גרמנים במצרים	88
משרד השיכון	99	מודעי, יצחק	451
		מוזיאון תל-אביב	69
נאומן, מקס	309 308	מונטריאול (קנדה)	74
נאצר, עבד אל	56	מוסיקה	277 202 177 176
נבון, יצחק	517 461 401 379 376	מוסקבה	278
נוער	172	מוסר-במלחמה	375
הנוער הקומוניסטי	129	מועדון רוטרי	126 125
נחמני, עירית	530	המועצה להשכלה גבוהה	209
ניגריה	466	'המועצה לשלום ישראל-פלשתינ'	349
נימוסין	498 332 85	מועצת עולי ברית-המועצות	233
ניני, יהודה	220	המורמונים	520
ניקוי ראש (תכנית טלויזיה)	325 299 298	מיסיון	243
ניר-אליהו	525	מכבי	31
נמיר, מרדכי	203	מלון 'הילטון'	323
נמרים	130	מלחמות שוורים	375
נעמת	363	מלחמת ההתשה	188
נפט	246 229 228	מלחמת העצמאות	374
נתיבי נפט (חברה)	229 228	מלחמת השפות	23
נתן, רענן	340	מלחמת יום הכפורים	266 265
		מלחמת לבנון	489 488 480 466 458 457
סאדאת, אנואר	454 428 369 324	"מלכת האמבטיה" (מחזה)	190
סאטירה	325 299 298 67	ממשלת ישראל	380 175
סבסטיה	278	"מן היסוד"	121
סברדליק, עודד	572	המנגנון הממשלתי	42
סדן, דב	590 570 483 03	מנדלביץ', יוסף	436
הסוכנות היהודית	444	מנוחין, יהודי	297
סולל בונה	168 167 166 165	מניב, אשר	194 193
סוצקבר, אברהם	402	מס הכנסה	317 316 62
סטודנטים	281 279 214 213 212	מס מפלגות	182
סטולרסקי, פולה	107	מעריב	126
סטלין, יוסיף	151	המערך	146 134
סיגל, לואיס	113	מפ"ם	372 117 96 79 46
סילבסטר	349	מפא"י	542 539 114
סין	122	המפד"ל	284 283
סלע, אורי	555	המפלגה הליברלית	247
סמינר 'אורנים'	303	מפלגות	310 296 182 179
ספורט	33 32 31 30 29 28 27 26 25 23 21	מפלגת העבודה	328 324 308 301 287 199
	225 224		392 372 351 344 343 342 340 339 331
הספר הלבן	24		448 437 432 426 425 424 422 421 412
ספרד	346 345		537 499 492 479 478 477 476 458
ספרות עברית	277	מפעל הפיס	438 390
סתר, י'	346	מרגוע, א'	164
		מרוצי מכוניות	198 197 196 195
עברון, יוסף	542	המרכז החקלאי	215
עברית	183	המרכז למורשת היהדות ע"ש פנחס	
עדות	220	ספיר	427
עזה	52 51 50 49 48	מרעי, סמי	494

447 צ'וסר, ג'פרי
 284 צוקרמן, חיים
 173 צור-נתן
 194 193 192 ציונות
 384 צילום
 26 צ'כוסלובקיה
 128 "צפור הנפש" (עתון סאטירי)
 465 צ'ראנסקי, אנטולי

 564 קאנץ, שמעון
 37 קבוץ גלויות
 322 קובה
 491 קוהל, הלמוט
 286 קוטיק, שולמית
 265 249 236 207 204 67 65 קול ישראל
 373 358 315 314 311 297 293 289 266
 569 430 423 415 406 398 391
 346 345 הקונגרס היהודי העולמי
 403 395 353 קופת החולים הכללית
 קורא, ש 557
 134 קורן, יצחק
 474 304 301 294 קייסינג'ר, הנרי
 495 קיסר, ישראל
 213 קליינר, מיכאל
 10 קלינוב, רנה
 303 קמבודיה
 77 76 75 74 קנדה
 292 291 קניוק, יורם
 238 235 קסטרן, אוטו
 365 281 קפוצ'י, הילריון
 373 קציר, אפרים
 264 קרייסקי, ברונו
 278 קרמלין
 366 187 קרן תל-אביב לתרבות ולאמנות
 579 574 559 548 546 196 קרסל, ג'

 229 ראב, יצחק
 307 ראובני, אלישע
 562 ראפפ, נחמן
 479 478 477 432 422 411 רבין, יצחק
 366 187 רבינוביץ, יהושע
 320 115 הרבנות הראשית
 362 350 266 265 207 204 רדיו
 414 רובינא, חנה
 69 רובינשטיין, הלנה
 128 רוזנבלום, הרצל
 512 רייגן, רונלד
 431 רינת, משה
 117 96 ריפתי, יעקב
 330 רכבת ישראל
 44 רמז, דוד

534 459 371 329 184 53 עליה
 576 575 עם עובד
 374 "עמל"
 399 עמק יזרעאל
 396 392 357 354 322 ערביי ארץ-ישראל
 475
 463 333 עתונאות
 268 266 265 233 214 213 212 עתונות
 278
 214 213 212 עתונות סטודנטים
 25 עתונות ספורט

 382 144 143 102 100 פאולוס ה'
 78 הפדרציה הבינלאומית לפועלי התחבורה
 235 הפדרציה של האיגודים המקצועיים
 238
 45 33 32 29 27 הפועל
 170 פורט סעיד
 400 פורת, לאה
 574 573 572 06 04 פיגורדו, גילרמה
 287 פינסיס
 388 פינקל, שמעון
 484 פינקלשטיין (מנצרת-עילית)
 284 פישיבין, חיים
 186 158 פלג, פראנק
 349 269 פלד, מתתיהו
 116 פלוטוניום
 462 פסבדונים
 594 פסה, נחום
 512 497 פסטיבל ירושלים
 129 "פסטיבל של הנוער והמתלמדים"
 217 פעולות התגמול
 362 פצאל
 569 פרידלנדר, יוסף
 582 581 580 579 577 522 פרס ישראל
 586 585 584 583
 553 552 פרס סוקולוב
 478 477 322 289 150 149 פרס, שמעון
 501 479
 358 350 פרסומת
 559 558 557 556 555 554 "פרקי יותם"
 568 567 566 565 564 563 562 561 560
 571 570 569
 157 "הפרשה"
 46 פרשת הרופאים
 523 "פרשת קו 300"
 525 "הפשפשוך"
 497 פתח תקוה

 135 57 56 52 51 50 49 48 08 02 01 צה"ל
 145 136

של, וולטר 218
 "שלום" (אניה) 106
 67 "שלושה בסירה אחת" (תכנית רדיו)
 שמידט, הלמוט 369
 שמיר, משה 581 561
 שניאור, זלמן 07
 שפירא, מיכה 470
 שרון, אריאל 503 493 418 277
 שרותי הבטחון 523
 שריד, יוסי 441 424
 שרת, משה 68

 תושבים חוזרים 371
 תחבורה ציבורית 318 230
 התחנה המרכזית (תל-אביב) 280
 תחרות יופי 227
 תיאטרון 388 386 256 246 210 190 53 47
 531 530 529
 תיירות 367 254
 תל-אביב 260 187 172 120 72 69 66 33 26
 490 476 376 366 361 326 323 280 263
 "תל-גבורים" (פרשה) 152
 תל-רומיידה 506
 תמנע 319
 התנועה הקבוצית 343 312 303 268 232
 535 505 480 448 344
 תנועת הפועלים 84 80
 תנועת הפועלים האמריקאית 368
 תקוע, יוסף 295
 תרבות 66 64 61 58 54 53 38

רמת גן 97
 רפאל, יצחק 152

 שאגאל, מרק 510 59
 שאלתיאל 565
 שבויי מלחמה 487 486 485
 שביט, יעקב 558
 שביתות 282 281 279 250 239 138 118 97
 471 470 469 409 373 360 347 341 294
 527 473
 שדות התעופה בנגב 399
 שואת יהודי אירופה 211 156 105 35 22
 512 468 455 420 350 325 314 286 285
 518
 שומרונים 364
 שוסטק, אליעזר 403 395
 שורר, חיים 81
 שור, זלמן 252 244 237 221 181 100 09
 549 548 482 449 259 258 257 255 253
 550
 שחק, ישראל 287
 שטראוס, פרנץ-יוזף 89
 שי לחג 241 208
 שיטת הבחירות 133
 שייח-ג'ראח 430
 שילוח, צבי 580
 שירה 524
 שירים 36 21 20
 שיתוף פועלים בניהול 90
 שכונות עוני 99

מפעל חייו של ישעיהו אברך ז"ל הינו מכלול אדיר ונהדר של אלפי מסות ומאמרים אשר הביבליוגרפיה הזאת היא רק בכואה של האור הגנוז בהם. ישעיהו אברך היה "צופה לבית ישראל" במשך למעלה מיובל שנים. ברוך כשרונות ועתיר מטען יהודי ואוניברסלי עשה אברך - איש "הרנסאנס" היהודי והציוני - את עטו למכשיר רב עצמה בשירות האידאלים הגדולים בהם האמין בכל מאודו - תורת האמת והצדק של נביאי ישראל כשהיא משולבת עם ערכי תנועת העבודה.

עתים היו מסותיו ומאמריו מעין שבט מצליף מלאי ביקורת נוקבת וזעם על תופעות שליליות בחיינו ועתים היו כצרי מרפא וככשורת נחמה ותמיד תמיד כתובים בעושר מפליא של לשון וביפי ביטוי.

על כל אלה ועל תרומתו החיובית למסאות העניקה לו ישראל את הכבוד הגבוה ביותר - פרס ישראל.

אריה לובה אליאב